

Gryaabs lånesituation 2016-03-31

Ränteexponering

Belopp i mkr

	Lån	Swaps	Räntetak	Ränteexponering %		Policy
0-1 år	716	-555	0	161	10	23-43
1-3 år	600	455	0	1055	82	23-43
> 3 år	0	100	0	100	8	23-43
Summa	1316	0	0	1316	100	100

Belopp i tkr

Lån

	Slutdag		Aktuell ränta	
			Fast	Rörlig
Koncernbanken		530 000		0,22%
Koncernbanken	2017-12	300 000		0,04%
Koncernbanken	2018-03	300 000	2,41%	
Koncernbanken		186 656	1,90%	Checkreditlån

Summa

1 316 656

Swaps	Slutdag		Aktuell ränta	
			Fast	Rörlig
SE-banken	2016-11	100 000	3,73%	0,28%
SE-banken	2016-11	105 000	3,72%	0,28%
Koncernbanken, S431	2018-04	150 000	2,18%	0,30%
Koncernbanken, S433	2020-07	100 000	2,66%	0,30%
Koncernbanken, S417	2017-08	100 000	1,99%	0,47%

Summa **555 000**

Saldo på kommunkontot per 2016-03-31 **186 656** (Limit -225 000)

Medelränta under året **2,27**

Våra korta lån har blivit ersatta av ett checkcredit på för närvarande 225 mkr. Vi betalar ränta endast på utnyttjad lånesumma.

Aktuell ränta på checkcreditlånet är 1,9%.

Bedömning av räntans utveckling är att den kommer att vara relativt stillastående eller långsamt stigande ränta under 2016.

Bolag: B720

Månad: 03 2016

Datum: 2016-04-08

Ackumulerat				Helår	Helår	Helår
Utfall	Budget	Diff.	RESULTATRÄKNING 2016	Prognos 1-16	Budget- 16	Bokslut- 15
			Verksamhetens intäkter			
76 775	76 772	3	Taxor och avgifter	307 104	307 100	307 100
11 158	10 420	738	Övriga intäkter	42 361	41 682	41 682
87 933	87 192	741	Summa rörelseintäkter	349 465	348 782	348 782
			Verksamhetens kostnader			
			Övriga verksamhetskostnader			
6 060	6 409	349	Anläggnings- och underhållsmaterial	25 587	25 743	25 710
266	294	28	Hyra av anläggningstillgångar	1 189	1 175	1 314
9 386	8 130	-1 256	Bränsle, energi och vatten	33 011	32 865	33 670
2 549	2 616	67	Förbrukningsmaterial och reparationer	11 919	11 423	11 092
1 031	2 222	1 191	Entreprenader och köp av verksamhet	11 191	10 790	13 430
13 291	13 737	446	Övriga verksamhetskostnader	57 528	56 387	55 040
2 831	2 260	-571	Markhyror, fastighetsservice	9 175	9 040	8 815
35 414	35 668	254	Summa övriga verksamhetskostnader	149 600	147 423	149 071
			Personalkostnader			
12 733	12 804	71	Löner/Arvoden	51 249	51 220	48 846
5 922	6 264	342	Soc.avgifter/Pensioner	24 421	25 058	23 523
642	896	254	Övriga personalkostnader	3 906	3 585	2 927
19 297	19 964	667	Summa personalkostnader	79 576	79 863	75 296
54 711	55 632	921	Summa verksamhetskostnader	229 176	227 286	224 367
			Kapitalkostnader			
			Av- och nedskrivningar			
20 910	21 879	969	Avskrivningar	86 881	87 520	87 421
20 910	21 879	969	Summa avskrivningar	86 881	87 520	87 421
12 312	9 681	2 631	Resultat före finansiella poster	33 408	33 976	36 994
			Finansiella intäkter o kostnader			
88	0	88	Övr. ränteintäkter o likn. resultatposter	350	0	11
7 338	8 494	1 156	Övriga finansiella kostnader	30 772	33 976	28 567
-7 250	-8 494	1 244	Summa finansiella poster	-30 422	-33 976	-28 556
28 160	30 373	2 213	Summa kapitalkostnader	117 303	121 496	115 977
5 062	1 187	3 875	Resultat efter finansiella poster	2 986	0	8 438

Underskrift:

.....
Anders Åström

Nyckeltal - 2016

Ackumulerat			Text		Helår	Helår
Utfall	Budget	Avvik	Resultaträkning i tkr	Prognos 2	Budget- 16	Bokslut- 15
			<u>Övriga intäkter</u>			
1 271	1 487	-216	Slutna system	6 075	5 970	5 441
857	930	-73	Organiskt avfall	3 010	3 720	3 427
4 679	4 505	174	Biogas Göteborg Energi	17 400	18 020	17 962
2 324	1 975	349	Värmepumpen Göteborg Energi	8 700	7 900	8 791
			<u>Verksamhetens kostnader</u>			
6 712	6 125	-587	Slam	24 703	24 500	26 452
4 357	4 829	472	Kemikalier (Samlat)	19 467	19 361	18 931

Genomsnittlig låneränta	2,27%
-------------------------	-------

Uppföljningsrapport 1 2016 Bolag

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
1.1 Styrkort	5
2 Resultatredovisning och verksamhetsanalys	6
2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling.....	6
2.1.1 Affärsområden/dotterbolag eller motsvarande	7
2.2 Resultatanalys till och med perioden och helår	7
2.2.1 Utfall till och med perioden.....	9
2.2.2 Prognos	10
2.2.3 Resultat per affärsområden/dotterbolag eller motsvarande.....	11
2.3 Investeringar	11
2.3.1 Investeringar i materiella, imateriella samt finansiella anläggningstillgångar	11
2.3.2 Projektredovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner	12
2.4 Utveckling inom personalområdet.....	13
2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	13
2.6 Nyckeltalsredovisning	14

Anvisning

Rapportmallen är ett anvisande dokument som beskriver struktur, innehåll och gemensamma rapportdefinitioner i syfte att skapa en gemensam rapportstruktur som medger jämförbarhet över tid och mellan förvaltningar och bolag. Det övergripande målet är att utveckla och förbättra rapportering gällande ekonomi, verksamhet och personal inom stadens samtliga förvaltningar och bolag i syfte att höja kvaliteten i rapportering samt förenkla och effektivisera för rapporterade enheter och stadsledningskontoret. Överenskommelser i den strategiska dialogen/ägardialogen eller motsvarande kan innebära justeringar och kompletteringar i rapportmallen.

I den mån rapporten kompletteras med bolagsspecifik uppföljning, information som inte är styrinformation till kommunstyrelse/kommunfullmäktige, redovisas denna under rubrik som benämns t ex "fördjupning till styrelsen". En sådan rubrik kan antingen läggas in som underrubriker under de olika avsnitten eller i sin helhet samlas i ett särskilt avsnitt sist i rapporten.

1 Sammanfattning

Anvisning

Med utgångspunkt från bolagets uppdrag enligt ägardirektiv, bolagsordning samt kommunfullmäktiges budget sammanfattas här kort de viktigaste slutsatserna i rapporten.

Redovisningen kan kompletteras i form av styrkort under kapitel 1.1 alt 1.2 vilket är frivilligt.

Ekonomi

Gryaabs ekonomiska resultat för det första kvartalet 2016 blev väsentligt bättre än budget vilket huvudsakligen beror på lägre kostnader för Gryaabs lån.

Med anledning av ovanstående lämnar Gryaab en ny prognos för helåret 2016 där resultat bedöms bli ca 3 mkr mot ett budgeterat nollresultat.

Verksamhet

Baserat på resultat från de tre första månaderna ser Gryaab för närvarande ingen risk att inte möta krav för helåret 2016.

Reningsverksamheten har under det första kvartalet fungerat mycket väl.

Investeringar / Projekt / Utredningar

Det är fortsatt hög aktivitet inom ett flertal större ombyggnadsprojekt. Utbyggnad av kvävereningen är i ett intensivt slutskede och anläggningen förväntas tas i drift under året. Projektet har utvecklats mycket väl och anläggningen förväntas uppfylla de krav och mål som sattes upp. Ekonomiskt ser det bra ut och vi tror att investeringen väl håller sig inom budget.

Utbyggnad av nya driftlokaler är som tidigare nämnts försenad till 2017. Under våren handlas en större entreprenad upp vilket kommer att vara avgörande för om projektet klarar att hålla sig inom budget. Bedömningen är att den upphettade konjunkturen inom byggsektorn kan påverka kostnadsbilden negativt.

Gryaabs styrelse tog i februari beslut om att starta utbyte av befintlig utrustning för avvattning av slam. Nuvarande utrustning är gammal och går på övertid. Kostnaden bedöms uppgå till 48 mkr och projektet ska vara färdigställt i början av 2017.

Arbete pågår för att utreda förutsättningar för ett nytt miljötillstånd för verksamheten. Senast vid utgången av 2018 måste ett nytt miljötillstånd finnas på plats. Utfallet i form av krav på verksamheten kommer i mycket hög grad att styra storleken på de investeringar som kan komma att bli nödvändiga.

Gryaab arbetar tillsammans med Fastighetskontoret, Göteborgs Stad, m fl för att säkra mark för eventuell framtida utökad verksamhet. Ett flertal intressant markområden är fortsatt under diskussion.

Personal

Resultatet från den senaste medarbetarenkätundersökningen visade på en tillbakagång inom några områden. Analys och planering av åtgärder pågår. Gryaabs personalmängd kommer att vara relativt oförändrad under 2016. De rekryteringar som är aktuella är huvudsakligen relaterade till kommande pensioneringar och föräldraledigheter.

1.1 Styrkort

Anvisning

Om inget redovisas i styrkortet ska denna rubrik (1.1 Styrkort) döljas i administrationen för enhetsmallar.

Anvisning

Om det skall redovisas någonting i styrkortet skall rader för nyckeltalen först läggas till i administrationen för enhetsmallar.

De vi är till för	Utfall 2016	Mål 2016	Utfall 2015	Medarbetare	Utfall 2016	Mål 2016	Utfall 2015
Kostnad per debiterat vatten (kr/m3)	5,48	5,85	5,72	NMI (Enheter	59	65	64
Kostnad per ansluten person (kr)	390	417	414	Sjukfrånvaro (%)			
Ekonomi	Utfall 2016	Mål 2016	Utfall 2015	Verksamhet	Utfall 2016	Mål 2016	Utfall 2015
Resultat efter finansiella poster (mkr)	5,0	0	0,2	Totalkväve (mg/l)	7,8	10	7,9
Avgift till ägarkommunerna	76,8	307,5	300	Totalfosfor	0,19	0,3	0,19
				BOD7	8,2	10	7,7

Anvisning

Här kan förklaringar och kommentarer lämnas till nyckeltalen.

2 Resultatredovisning och verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

Anvisning

Under detta avsnitt görs en kort samlad analys för bolaget/koncernen.

Utgångspunkten är främst ägardirektiv och/eller bolagsordning för bolaget/koncernen samt respektive bolagets/koncernens budget.

- Beskriv kortfattat särskilt viktiga resultat, händelser och verksamhetens utveckling till och med perioden. Beskriv även bolagets/koncernens utveckling hittills under året och förväntningar under resten av året.
- Analysera vad resultatet betyder, när det gäller innevarande år och eventuell påverkan på kommande år, för den egna verksamheten och i tillämpliga fall för Göteborgs Stad som helhet.

Ekonomi

Gryaabs resultat per 2016-03-31 uppgår till 5 062 tkr (-439) mot ett budgeterat resultat på 1 187 tkr (-978). Motsvarande period 2015 inom parentes.

Gryaabs intäkter var i stort i linje med budget. Gryaabs driftkostnader inklusive personalkostnader var även de ungefär enligt budget. Fortsatt är de finansiella kostnaderna lägre än förväntat. Därmed blev resultatet klart bättre än budget för det första kvartalet 2016.

Verksamhet

Väsentliga händelser under första kvartalet 2016 kan sammanfattas enligt följande:

Preliminärt ackumulerat reningsresultat tom mars 2015:

Kväve: 7,8 mg/l

Fosfor: 0,19 mg/l

BOD7: 8,2 mg/l

Reningsresultatet under första kvartalet är bättre än förväntat. Tillrinningen har varit hög till måttlig under perioden.

Gryaab har under kvartalet producerat nära 3900 ton REVAQ certifierat slam som flyttas till upphandlad entreprenör för långtidslagring. Fler partier har dock producerats som inte klarat de gränsvärden som gäller inom ramen för REVAQ.

Projekt

Projekt för utökad kväverening (EN 2013) pågår enligt plan. I det närmaste har alla entreprenader nu upphandlats och responsen har varit rimligt god. Planerad drifttagning av anläggningsdelarna är hösten 2016 och prognosen är fortsatt att tidplanen kommer att hållas. Ekonomisk prognos för projektet är 360 mkr vilket är i enlighet med ursprunglig budget.

Projektering av nya driftlokaler pågår och upphandlingar pågår. Den konjunkturuppgång som finns inom byggnadssektorn kna påverka kostnaden för Gryaab negativt. I nuläget finns dock inget som indikerar att kostnaderna skulle överstiga den utökade budgeten. De nya lokalerna bedöms kunna vara färdiga under sommaren/hösten 2017.

Gryaabs styrelse godkände i februari projektstart för utbyte av utrustning för avvattning av slam. Befintlig utrustning har varit i drift väl över förväntad livslängd. Den nya utrustningen bedöms kunna tas i drift årskiftet 2016/2017. Budget för projektet är bedömd till 48 mkr. Den nya utrustningen kommer att minska Gryaabs elförbrukning samt minska kostnaderna för hantering av slam.

Gryaab fortsätter att utreda möjliga markområden för en framtida expansion av verksamheten. Utvecklingen av tillskottsvattenmängderna och förväntade nya krav har ökat sannolikheten att befintlig anläggning inte räcker till. Det finns möjliga områden i närområdet, vilket är en nödvändighet för att hålla kostnaderna på en rimlig nivå. Gryaabs utredningar visar att den lämpligaste tomten är den som hittills varit reserverad för utbyggnad av Gobigas projektet.

Gryaabs miljötillstånd måste förnyas senast vid utgången av 2018. Arbetet pågår för att utreda förutsättningarna för detta. Under 2016 kommer den s k samrådsprocessen att ske med berörda myndigheter och andra intressenter. Tillsynsmyndigheten har, bland annat, aviserat att Gryaab bör utreda möjligheten till långtgående skärpning av befintliga krav samt undersöka alternativ utsläppspunkt längre ut i Kattegatt.

Personal

Bemanningen bedöms fortsatt vara relativt stabil. Det är huvudsakligen vikariat och ersättningar för pensioneringar som kommer att ske under året. Vi arbetar vidare med att utveckla företagskulturen mot ett än högre engagemang och ansvarstagande genom olika insatser. För närvarande pågår arbetet med att analysera och skapa åtgärdsplaner för resultatet från medarbetarenkät 2015.

2.1.1 Affärsområden/dotterbolag eller motsvarande

Anvisning

Under detta avsnitt görs en analys per affärsområde/dotterbolag, om inte annat överenskommits med Stadshus AB.

Berör ej Gryaab

2.2 Resultatanalys till och med perioden och helår

Resultaträkning i sammandrag

Anvisning

Antal rader i tabellen nedan anpassas individuellt efter den interna resultaträkningen såsom exempelvis kostnadsslagsindeldad alternativt funktionsindeldad. Belopp i tkr alt. mkr - kan förslagsvis anges i cellen högst upp till vänster.

	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg Prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	87,9	87,2	0,7	85,7	349,5		348,8	340,6
Kostnader	75,6	77,5	-1,9	78,6	316,1		314,8	311,8
Rörelseresultat	12,3	9,7	2,6	7	33,4		34	28,8

Finansiella intäkter	0,1	0	0,1	0,05	0,4		0	0
Finansiella kostnader	7,3	8,5	-1,2	7,5	30,8		34,0	28,6
Resultat efter fin. poster	5,1	1,2	3,9	-0,4	3,0		0	0,2

Resultaträkning

2016-03	Utfall period	Aktuell budget period	Avvikelse utfall/budget	Prognos hel år	Aktuell budget helår	Bokslut fg år
Taxor och avgifter	76,8	76,8	0,0	307,1	307,1	300
Övriga intäkter	11,2	10,4	0,8	42,4	41,7	40,6
Summa intäkter	88,0	87,2	0,8	349,5	348,8	340,6
Löner/arvoden	-12,7	-12,8	0,1	-51,2	-51,2	-48,9
Soc. avgifter/pensioner	-5,9	-6,3	0,4	-24,4	-25,1	-23,5
Övriga personalkostnader	-0,7	-0,9	0,2	-3,9	-3,6	-2,9
Summa personalkostnader	-19,3	-20,0	0,7	-79,5	-79,9	-75,3
Anläggnings och underhålls material	-6,1	-6,4	0,3	-25,6	-25,7	-25,7
Entreprenad och köp av verksamhet	-1,0	-2,2	1,2	-11,2	-10,8	-13,4
markhyror, fastighetsservice	-2,8	-2,3	-0,5	-9,2	-9,0	-8,8
Hyra av anläggningstillgångar	-0,3	-0,3	0,0	-1,2	-1,2	-1,3
Bränsle, energi, vatten	-9,4	-8,1	-1,3	-33,0	-32,9	-33,7
Förbrukningsmaterial och reparationer	-2,5	-2,6	0,1	-11,9	-11,4	-11,1
Övriga verksamhetskostnader	-13,3	-13,7	0,4	-57,5	-56,4	-55,0
Summa övriga verksamhetskostnader	-35,4	-35,6	0,2	-149,6	-147,4	-149,0
Avskrivningar	-20,9	-21,9	1,0	-86,9	-87,5	-87,4
Summa avskrivningar	-20,9	-21,9	1,0	-86,9	-87,5	-87,4
Summa verksamhetens kostnader	-75,6	-77,5	1,9	-316,0	-314,8	-311,7
Summa verksamhetens nettokostnader	12,4	9,7	2,7	33,5	34,0	28,9
Ränteintäkter	0	0	0	0,3	0	0,01
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Summa finansiella intäkter	0	0	0	0,3	0	0,01
Räntekostnader	-7,3	-8,5	1,2	-30,8	-34,0	-28,6
Övriga finansiella	0	0	0	0	0	0

2016-03	Utfall period	Aktuell budget period	Avvikelse utfall/budget	Prognos hel år	Aktuell budget helår	Bokslut fg år
kostnader						
Summa finansiella kostnader	-7,3	-8,5	1,2	-30,8	-34,0	-28,6
Resultat efter finansiella poster	5,1	1,2	3,9	3,0	0,0	0,31

2.2.1 Utfall till och med perioden

Anvisning

Redogör kort för de *viktigaste* orsakerna till eventuell avvikelse mot aktuell budget för perioden. Analysera eventuella avvikelser i förhållande till aktuell budget för perioden och resultatet för motsvarande period föregående år. Förklaring och analys bör avse såväl bolaget/koncernen som helhet samt berört affärsområde/dotterbolag (om det senare inte redovisas nedan i avsnittet "Resultat per affärsområde/dotterbolag").

Gryaabs resultat per 2016-03-31 uppgår till 5062 tkr (-439) mot ett budgeterat resultat på 1187 tkr (-978). Motsvarande period 2015 inom parantes.

Verksamhetens totala nettokostnader var 71,7 mkr (75,4) mot budgeterade 75,6mkr (76,0). Gryaabs driftkostnader var 54,7 mkr (57,8) mot budgeterade 55,6 mkr (55,9). Avgifterna uppgick till 76,8 mkr (75) mot budgeterade 76,8 mkr (75). Övriga intäkter uppgick till 11,2 mkr (10,7) mot budgeterade 10,4 mkr (9,7).

Avvikelsen mot budget på Gryaabs övriga intäkter kan sammanfattas till:

ca 188 tkr i lägre intäkter mottagning från slutna system och övrigt organiskt material

- naturliga variationer

ca 349 tkr i högre intäkter för drift av GEABs värmepump

- till del styrt av lågt elpris

ca 175 tkr i högre intäkter försäljning rågas

- naturliga variationer

ca 215 tkr i högre intäkter från eget arbete i projekt

ca 10 tkr i högre intäkter fördelat på flera olika poster

Avvikelsen mot Gryaabs budget på Gryaabs driftkostnader kan sammanfattas till

ca 667 tkr i lägre personalkostnader

- diverse

ca 349 tkr i lägre anläggnings- och underhållskostnader

- Lägre förbrukning av metanol
- Högre förbrukning av kemikalier för direktfällning vid höga flöden

ca 1 191 tkr i lägre kostnader för entreprenader

- förseningar av planerade underhållsinsatser

ca 1 257 tkr i högre kostnader för energi och vatten

- högre elenergikostnader pga höga flöden

ca 588 tkr i högre kostnader för slamentreprenader

- sämre avvattning än budget

ca 538 tkr i lägre kostnader fördelat på flera olika poster

Gryaabs kostnader för avskrivningar var 20,9 mkr (20,9) mot budgeterade 21,9 mkr (21,8). Huvudsakligen beror avvikelsen på ännu ej aktiverade nyinvesteringar som kommer under året.

Gryaabs finansiella kostnader var 7,3 mkr (7,5) mot budgeterade 8,5 mkr (8,1). Avvikelsen beror på en senareläggning av kapitalflödet i pågående investeringar samt en lägre medelränta än vad som budgeterats.

Allt som allt en positiv avvikelse mot budget på 3 875 tkr.

2.2.2 Prognos

Anvisning

Förklara kort de *viktigaste* avvikelserna mellan prognosen och den aktuella budgeten för helåret och/eller föregående prognos.

Analysera hur periodens resultat förhåller sig till helårsprognosen och bedöm rimligheten.

Beskriv eventuella åtgärder som ligger till grund för prognosen samt väsentliga osäkerhetsfaktorer och antaganden som kan påverka prognosen.

Bedöm säkerheten i prognosen, gärna i form av en enkel känslighetsanalys.

Prognos för helåret 2016

Med anledning av vad som beskrivits ovan lämnar Gryaab en ny prognos för helåret 2016 enligt följande:

Övriga intäkter ökas med 679 tkr

- förväntat ökade intäkter för utvinning av värme ur utgående vatten, +800 tkr
- minskade intäkter för mottagning från slutna system och organiskt material med 605 tkr
- diverse mindre poster sammanlagt +484 tkr

Personalkostnader minskas med ca 287 tkr:

- diverse mindre poster

Anläggnings- och underhållsmaterial ökar med 156 tkr:

- diverse mindre poster

Entreprenader ökas med 401 tkr:

- ökat underhållsbehov fastigheter

Kostnaden för energi och vatten ökas med 146 tkr:

- diverse mindre poster

Kostnaden för transport och behandling av slam ökas med 203 tkr

- högre volymer pga sämre avvattning

Kostnad för konsulter ökas med 1488 tkr

- en inhyrd arbetstmiljöingenjör
- ökad support inom HR tillfälligt

Kostnaden för avskrivning minskas med 639 tkr på grund av senarelagd aktivering av utrustning för slamavvattning.

Gryaabs finansiella kostnader minskas med 3500 tkr:

- Lägre medelränta än budgeterats

Gryaab prognostiserade resultat blir därmed 2 986 tkr mot ett budgeterat nollresultat

Prognosens säkerhet är som vanligt i viss utsträckning beroende på väderförhållanden under resten av året.

2.2.3 Resultat per affärsområden/dotterbolag eller motsvarande

	Period			Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år

Berör ej Gryaab

Anvisning

Resultat per affärsområden/dotterbolag eller motsvarande (ekonomi och/eller prestationstal) redovisas efter önskemål eller enligt överenskommelse med Stadshus AB.

2.3 Investeringar

2.3.1 Investeringar i materiella, immateriella samt finansiella anläggningstillgångar

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Anvisning

Nyinvesteringar: Investeringar som ger tillkommande och nya kassaflöden genom nya produkter eller verksamheter. Målet kan vara att tillhandahålla ny eller ökad service/produkt/metod.

Reinvesteringar: Investeringar som syftar till att ersätta utsliten eller föråldrad utrustning. Målet kan vara att förnya eller upprätthålla funktion och kapacitet på

befintliga tillgångar.

Antal rader i tabellen nedan anpassas individuellt.

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m mars	Prognos helår	Budget helår
Nyinvesteringar	34	196	166
Reinvesteringar	9	51	84
SUMMA INVESTERINGAR	43	247	250

Den totala investeringsvolymen under 2016 skiljer sig marginellt från den budgeterade volymen. Förskjutningen mellan reinvesteringar och nyinvesteringar beror främst på att kostnader i de stora nyinvesteringsprojekten har förskjutits från 2015 till 2016 samt att ett antal planerade reinvesteringar har stoppats efter programfasen.

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar

Anvisning

Avser förvärv och avyttring av aktier i dotterföretag, intresseföretag, övriga koncernföretag samt övriga långfristiga värdepappersinnehav som är avsedda att stadigvarande innehas i rörelsen.

Aktier och andelar, i mkr	Prognos 2016
Summa investeringar	

Anvisning

Gör en analys av utfall jämfört mot budget och prognos. Kommentera tidsförskjutning, fördyring av projektet, omprioriteringar etc.

- Vilka projekt har varit i KS/KF för ställningstagande.
- Analysera utfallet per projekt/objekt ställt mot gällande investeringsbudget.
- Analysera eventuella avvikelser mellan prognostiserade investeringsutgifter per objekt för hela investeringen ställt mot budget.

2.3.2 *Projektreddovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner*

Anvisning

Välj ut objekt som är av större karaktär eller av strategisk / väsentlig betydelse för bolaget. (Har man påbörjat avrapportering av ett projekt ska rapporteringen fullgöras)

Benämning projekt enl. inv. plan, i mkr	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
EN 2013	360	204	360	2016,3
Driftcentral	105	43	105	2018,1
Konstruktionssystem	5	5,5	5	2016,1
Saltsyrahantering	7	4,3	7	2016,2
Flyktväg Röda Sten	30	4	30	2016,4
Slamavvattning 2016	48	7	48	2017,2
Grovgaller 4 byte	4,5	0,5	4,5	2016,3

Anvisning

Kommentera uppgifterna i tabellen ovan.

2.4 Utveckling inom personalområdet

Anvisning

Ge en sammanfattande bild av bolagets/klustrets frågor av vikt inom personalområdet som styrinformation till Stadshus AB och kommunstyrelsen/kommunfullmäktige, såsom hälsa, arbetsmiljö, omställning m m.

Det har registrerats fyra olyckor och sju tillbud under 2015. Arbetsmiljögruppen (skyddskommittén) ser inte att det förekommer några systematiska tillbud eller olyckor under 2015.

Fler olyckor och tillbud har registrerats än tidigare år. Upplevelsen är inte att det är fler incidenter än tidigare, men att personalen blivit bättre på att registrera det som händer.

Den totala sjukfrånvaron är 2,5 % för 2015

Arbetsmiljögruppens bedömning är att det systematiska arbetsmiljöarbetet på Gryaab fungerat väl under 2015.

Det är också positivt att Gryaabs medarbetare blivit bättre på att anmäla olycksfall och tillbud.

Ingen omställning har skett under 2015.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

Anvisning

Här kan styrelsen rapportera kring beslut och/eller uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen där utvecklingen är sådan att det är viktigt att kommunstyrelsen informeras.

Gryaab har inget att rapportera

2.6 Nyckeltalsredovisning

Anvisning

Om inga nyckeltal redovisas ska denna rubrik (2.6 Nyckeltal) döljas i administrationen för enhetsmallar.

Nyckeltal

Anvisning

Antal rader i tabellen anpassas individuellt efter de interna nyckeltalen.

Utfall 2015,2014,2013 = bokslut

	Utfall perioden 2016	Budget/målvärde för perioden	Budget/målvärde för helår 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
De vi är till för						
Kostnad per debiterat vatten (kr/m3)	5,48	5,85	5,85	5,72	5,68	5,66
Kostnad per ansluten person (kr)	390	390	390	414	406	422
Verksamhet						
Totalkväve (mg/l)	7,8	10	10	7,9	8,1	8,8
Totalfosfor (mg/l)	0,19	0,3	0,3	0,19	0,20	0,20
BOD7 (mg/l)	8,2	10	10	7,7	8,3	8,7
Tillrinning (miljoner m3)	26,3 *	20,8	125	147	138	115
Nederbörd (mm), normalnederbörd i Göteborg ca 800 mm	124,8	N/A	N/A	949	961	672
Kostnad el (mkr)	8,4	7,6	30,5	31,3	29,4	30,7
Förbrukning el (GWh)	10,4	N/A		40,6	38,3	36,8
Kostnad kemikalier (mkr)	4,4	4,8	19,4	18,9	19,0	17,5
Kostnad slamdisponering (mkr)	6,7	6,1	24,5	26,5	31,1	29,2
Intäkter biogas	4,7	4,5	18,0	18,0	16,7	15,4

	Utfall perioden 2016	Budget/målvärde för perioden	Budget/målvärde för helår 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
(mkr)						
Produktion biogas (GWh)	18,2	18,8	75	72	67,7	67,3
Intäkter VP Göteborg Energi (mkr)	2,3	2,0	7,9	8,8	8,2	7,5
Intäkter slutna system och beh org avfall (mkr)	2,2	2,4	9,7	8,9	7,7	5,7
Medarbetare						
Antal externa avgångar, tillsvidareanställda	0	0	0	6	4	2
Antal rekryteringar, tillsvidareanställda	N/A	N/A	1	7	6	4
Ekonomi						
Rörelseresultat	12,3	9,7	34,0	37,0	32,1	10,8
Resultat efter fin poster	5,1	1,2	0	0,2	1,6	-21,2
Kassalikviditet						
Soliditet			4,7	4,7	4,8	4,4
Eget kapital			14,3	14,3	14,3	9,8

* T o m februari 2016

Anvisning

Här kan förklaringar och kommentarer lämnas till nyckeltalen nedan.

Arbetsmiljöpolicy

ARBETSMILJÖPOLICY

En god och säker arbetsmiljö är en strategiskt viktigt fråga för Gryaab AB.

Målsättningen med Gryaabs arbetsmiljöarbete är att skapa en arbetsplats som upplevs som utvecklande, stimulerande och säker för alla medarbetare. Det uppnås genom att integrera hälsa och säkerhet i allt vi gör samt uppmuntra ledarskap som främjar säkerhet och hälsa. Genom Gryaabs friskvårdsarbete stimuleras och skapas förutsättningar för våra medarbetare att främja sin egen hälsa.

Samtliga avdelningar formulerar arbetsmiljömål för förbättringsarbetet utifrån den egna verksamhetens inriktning och behov som är i samklang med övergripande arbetsmiljömål och policy.

Gryaab utvärderar löpande företagets insatser inom arbetsmiljöområdet för att kunna göra ständiga förbättringar inom området arbetsmiljö.

Stor vikt läggs på förebyggande arbetsmiljöarbete, vilket sker i nära samarbete mellan ledning, medarbetare, skyddsorganisation och företagshälsovård.

Lagstiftning och partsöverenskommelse är minimikrav. Det ligger i Gryaabs intresse att upprätthålla en högre standard än det.

På Gryaab har vi nolltolerans mot kränkande särbehandling. Viktiga områden som vi ska vara observanta på är konflikter, arbetsbelastning, arbetsfördelning, förutsättningar för samarbete och konsekvenser av förändringar.

Ansvaret återfinns i linjeorganisationen. Cheferna samordnar och driver det löpande arbetsmiljöarbetet och skapar en god och säker arbetsmiljö genom medverkan och delaktighet från medarbetarna.

Att känna motivation för sitt arbete är grundläggande för en god hälsa. Varje medarbetare på Gryaab ska därför ges förutsättningar att:

- Känna till verksamhetens mål och vision
- Förstå sin roll och betydelsen av det egna arbetet
- Påverka sin egen arbetssituation
- Känna ansvar för sin uppgift och ha de befogenheter som krävs
- Utveckla sin kompetens
- Ta ansvar för sin egen hälsa

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Se separat rutin för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs på Gryaab AB.

Fastställd av Gryaabs styrelse 2016 04 22.

Månadsrapport januari 2016

Reningsresultat

Resultat	Medelvärde mg/l		
	Fosfor	Kväve	BOD ₇
Januari 2016	0,18	7,4	7,6
Året	0,18	7,4	7,6
Mars-maj		-	-
Juni-aug		-	-

Villkor i utgående vatten

Fosfor, mg/l

Gränsvärde för året 0,4

Riktvärde för året 0,3

Mars-maj, riktvärde 0,3

Juni-augusti, riktvärde 0,3

Kväve, mg/l

Riktvärde för året 10

BOD₇, mg/l

Gränsvärde för året 10

Hydraulisk belastning

Tillrinningen har varit hög under januari med 5,2 m³/s i medeltal. Förbiledning¹ av biosteget har skett under 5 dygn med en total volym på 1 315 072 m³. Av den förbiledade volymen har 1 161 040 m³ behandlats med direktfällning och 154 032 m³ har genomgått enbart mekanisk rening.

Sedimentering

Slamegenskaperna har varit bra och kapaciteten på eftersedimenteringen har varit hög.

Kemiska och biologiska processer

Både fosfor och kväverening har gått bra och det har varit ett högt flöde över biobädden och därmed hög nitratproduktion.

Tillgänglighet reningssteg

Reningsresultaten i förhållande till gällande utsläppsvillkor framgår av tabellen ovan. Övriga utsläppsvärden framgår av bilagorna.

I januari påbörjades ett försök med förfällning för att testa om förfällning kan minska BOD₇ belastningen till aktivslam.

I januari startades seriedrift av rötkammarna. Syftet är att bekräfta samma ökning av gasproduktion som förgående försök (2015) fast under en vinterperiod och därigenom verifiera att tillräcklig uppvärmningseffekt kan levereras med befintlig utrustning. Skulle resultaten även under denna vinterperiod påvisa en ökning i gasproduktion kan seriedrift bli ett permanent driftsätt.

Slamavvattning har enbart skett på Ryaverket. Totalt producerades 4 677 ton slam. Två Revaq partier producerades under månaden och båda var godkända.

Analys av fosfor, kväve, BOD₇ samt metaller utförs vid Kretslopp och vattens laboratorium, Lackarebäck. TOC i vatten samt slam analyseras av ALcontrol. ALS Scandinavia analyserar vismut i slam. From januari 2015 analyseras slam veckovis. Ett utökat antal parametrar i slam analyseras varje kvartal. I denna rapport redovisas resultaten för de fyra kvartalen 2015.

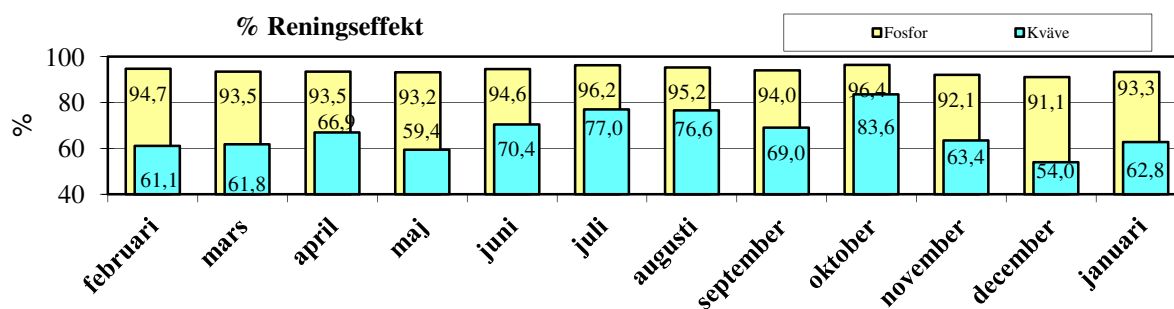
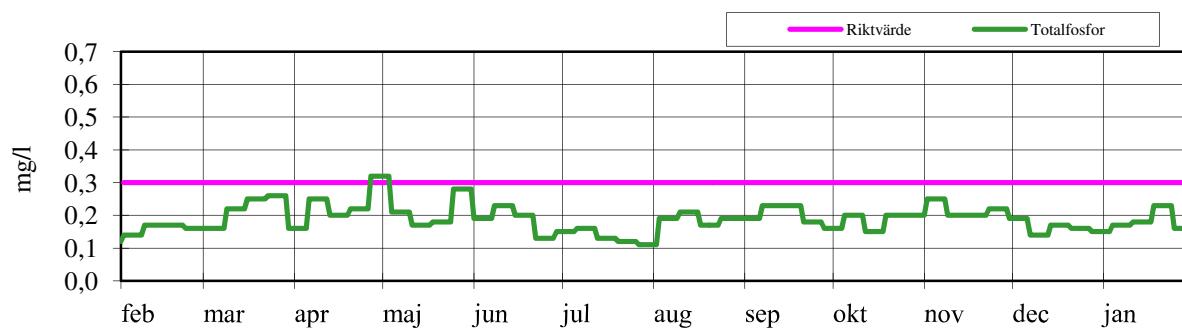
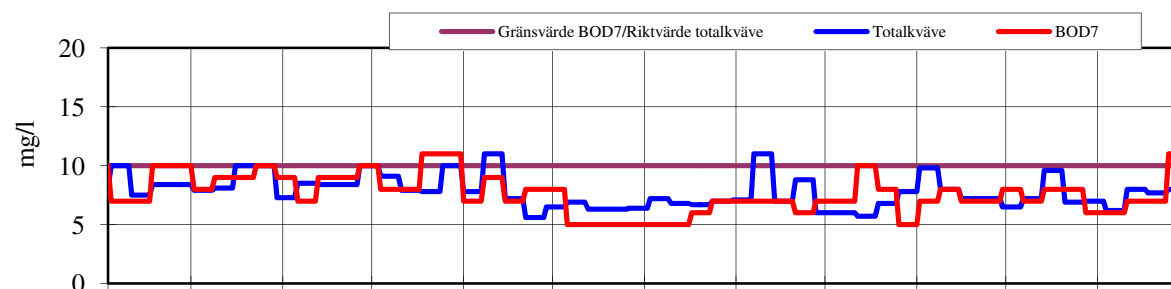
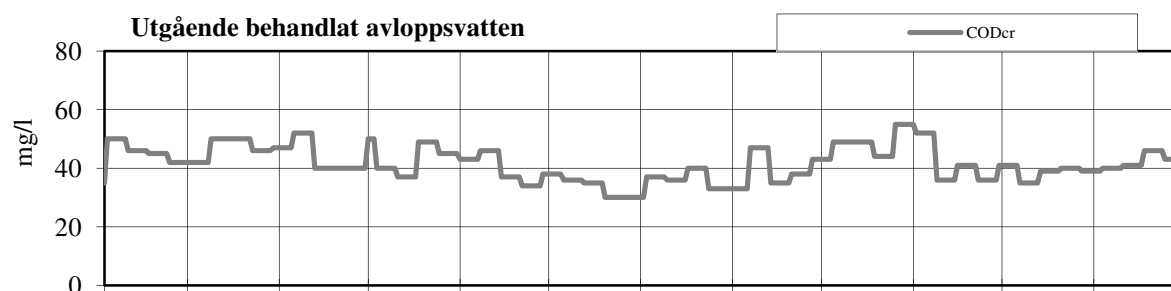
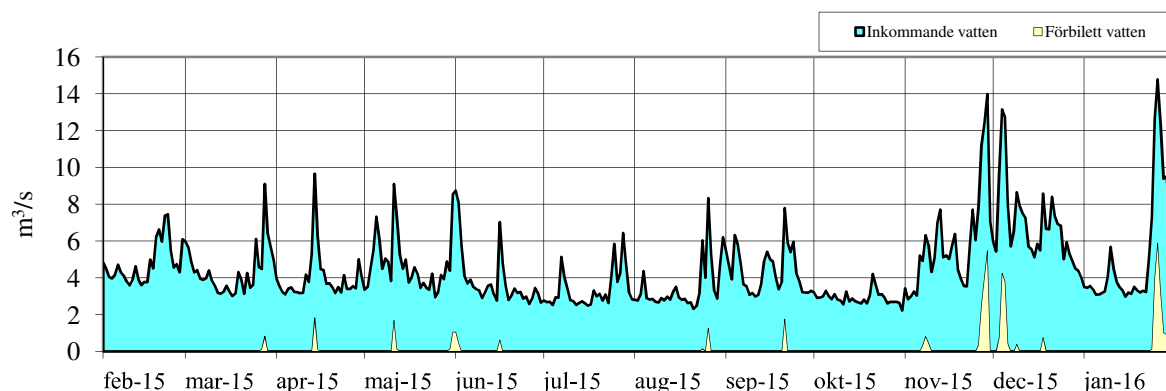
Bilagor

1. Diagram vattenanalyser och flöden, 2. Analysresultat vatten och massbalanser 3. Analysresultat slam 4. Kvartalsprov slam

¹ Avloppsvatten som vid höga flöden leds förbi den biologiska behandlingsprocessen. Vattnet gallerrensas i två steg, 20 och 2 mm galler, innan det behandlas med kemisk fällning och sedimentering (kemisk+mekanisk rening) eller enbart sedimentering (mekanisk rening).

Diagram, vattenanalyser, flöden och reningseffekt

Bilaga 1

Bilaga 2

Flöden januari 2016 (dygnsmedelflöden)

Inkommande vatten ²			Kemiskt/biologiskt behandlat ³			Förbilet vatten ¹		
medelflöde	max	min	medelflöde	max	min	medelflöde	max	min
m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s
5,16	14,78	2,98	4,67	9,01	2,98	0,49	5,88	0,00

Analysresultat vatten

Januari		Inkommande vatten ²			Utgående vatten ⁴		
		medel	max	min	medel	max	min
Totalfosfor	mg/l	3,37	4,40	1,70	0,18	0,23	0,15
COD _{Cr}	mg/l	337	450	180	42	46	39
BOD ₇	mg/l	165	240	64	7,6	11,0	6,0
Totalkväve	mg/l	27	32	13	7,4	8,0	6,2
Ammoniumkväve	mg/l	18	22	7	5,0	5,8	4,2
TOC ⁵	mg/l	83	83	83	13,0	13,0	13,0
Kvicksilver	ug/l	0,058	0,090	0,01	0,02	0,09	0,001
Kadmium	ug/l	0,09	0,13	0,01	0,02	0,1	0,001
Bly	ug/l	2,2	3,8	1,4	0,1	0,3	0,1
Koppar	ug/l	52	63	33	7,6	8	6,9
Krom	ug/l	2,3	3,6	1,5	0,3	0,4	0,2
Nickel	ug/l	3,3	4,2	2,6	2,8	3,0	2,5
Zink	ug/l	88	130	63	16	28	10

Massflöden

vecka 1-4		Inkommande avloppsvatten	Avvattnat Slam	Utgående Vatten ⁴	Procentuell Avskiljning %	Diff i balansen %
Fosfor	ton	37	31	2,3	94	9
Kemisk syreförbrukning	ton	3784		549	85	-
Biologisk syreförbrukning	ton	1757		113	94	-
Totalkväve	ton	287	50	99	66	-
Ammoniumkväve	ton	184	31	66	64	-
Kvicksilver	kg	0,83	0,64	0,13	84	7
Kadmium	kg	1,21	1,04	0,07	94	8
Bly	kg	32	28	2,4	92	6
Koppar	kg	602	519	97	84	-2
Krom	kg	33	32	4	88	-8
Nickel	kg	43	23	35	19	
Zink	kg	1177	779	263	78	11

² Obehandlat avloppsvatten

³ Avloppsvatten som genomgått hela den ordinarie behandlingsprocessen.

⁴ Samlat utgående vatten där både det vatten som genomgått ordinarie behandling och förbilet vatten ingår.

⁵ TOC analyseras på ett veckoprov under månaden, normalt första hela veckan i månaden.

Halter i slam veckoprov ⁶

	pH	TS	GR	N _{tot}	NH ₄	P	K	Mg	Ca	Fe	Hg	Cd	Pb	Cu	Cr	Ni	Zn	Ag	Bi	Cd/P	Mängd slam
			%	g/kg	g/kg	g/kg	g/kg	g/kg	g/kg	g/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	
Vecko-nr.		%	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	TS	kvot	ton/vecka
1	7,8	27,0	45	41	13	25	4	5,1	19	51	0,83	0,91	29	440	32	22	690	1,9	5,5	36	631
2	8,2	25,2	43	43	12	24	3,1	4,4	18	49	0,45	0,86	23	420	29	19	630	1,7	4,8	36	1 140
3	8,0	26,2	42	43	13	28	3	4,3	20	53	0,51	0,84	22	470	23	20	650	1,9	6,7	30	1 203
4	8,4	26,6	43	43	12	28	3,4	4,3	19	52	0,51	0,93	23	440	27	20	690	2,2	5,6	33	1 501
Medel:	8	26	43	43	13	26	3,4	4,5	19	51	0,58	0,89	24	443	28	20	665	1,9	5,7	34	1119

	Hg	Cd	Pb	Cu	Cr	Ni	Zn
	mg/kg TS	mg/kg TS	mg/kg TS	mg/kg TS	mg/kg TS	mg/kg TS	mg/kg TS
Gränsvärde ⁷ :	2,5	2	100	600	100	50	800

⁶ Analyserna är utförda på samlingsprov från en vecka och är utförda vid ackrediterat laboratorium

⁷ Gränsvärde enligt SFS 1998:9

Halter i slam kvartalsprov 2015⁸

			Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
Al	aluminium	mg/kg TS	39500	37600	39600	38300
As	arsenik	"	3,55	2,97	3,66	4,01
Au	guld	"	0,245	0,279	0,568	0,1
B	bor	"	8,01	11,5	10,2	8,9
Ba	barium	"	307	317	304	284
Be	beryllium	"	1,1	1,01	0,798	0,902
Ce	cerium	"	50,6	42,9	38,9	41,2
Co	kobolt	"	5,48	4,80	4,88	5,09
Cs	cesium	"	1,48	1,16	1,08	1,25
Dy	dysprosium	"	3,69	3,06	2,67	3,08
Er	erbium	"	2,17	1,73	1,52	1,65
Eu	europium	"	0,664	0,577	0,54	0,551
Ga	gallium	"	8,21	6,67	6,15	5,96
Gd	gadolinium	"	4,42	3,79	2,98	3,38
Ge	germanium	"	<5	<5	<6	5
Hf	hafnium	"	1,51	1,60	1,43	1,5
Ho	holmium	"	0,683	0,626	0,538	0,626
In	indium	"	0,0618	<0,04	<0,04	0,04
Ir	iridium	"	<0,01	<0,01	<0,01	0,01
La	lantan	"	29,8	25,8	23	24,5
Li	litium	"	7,83	6,10	4,8	6,52
Lu	lutetium	"	0,248	0,239	0,205	0,242
Mn	mangan	"	376	366	437	476
Mo	molybden	"	5,08	5,07	5,64	5,26
Na	natrium	"	3030	2970	3220	2870
Nb	niob	"	5,73	5,25	4,77	5,04
Nd	neodym	"	28,4	22,8	19	21,1
Pd	palladium	"	<0,05	<0,05	<0,05	0,05
Pr	praseodym	"	7,61	5,83	5,06	5,61
Pt	platina	"	0,0126	0,0162	0,0132	0,0157
Rb	rubidium	"	34	31	30,6	30,6
Re	rhenium	"	<0,01	<0,01	<0,01	0,01
Rh	rodium	"	<0,05	<0,05	<0,05	0,05
Ru	rutenium	"	<0,05	<0,05	<0,05	0,05
S	svavel	"	7580	8050	9310	9090
Sb	antimon	"	2,58	2,41	2,48	2,41
Sc	skandium	"	3,25	2,86	2,41	2,75
Se	selen	"	1,47	1,59	1,59	2,26
Si	kisel	"	51800	54900	58400	53600
Sm	samarium	"	5,22	4,09	3,56	3,89
Sn	tenn	"	32,9	35,2	15,1	15,4
Sr	strontium	"	104	130	121	115
Ta	tantal	"	0,777	0,303	0,323	0,339
Tb	terbium	"	0,607	0,531	0,44	0,499
Te	tellur	"	<0,3	<0,2	<0,3	0,3
Th	torium	"	4,92	4,70	4,01	4,47
Ti	titan	"	1960	2130	2680	2300
Tl	tallium	"	0,201	0,169	0,163	0,172
Tm	tulium	"	0,292	0,254	0,21	0,247
U	uran	"	6,01	6,29	6,06	6,27
V	vanadin	"	32,9	32,5	30,1	31,9
W	volfram	"	7,49	5,53	3,75	4,83
Y	yttrium	"	21,9	18,2	16,2	17,2
Yb	ytterbium	"	1,75	1,61	1,32	1,58
Zr	zirkonium	"	67,1	58,9	55,6	52,9

⁸ Analyserna är utförda på samlingsprov från månaderna som ingår i kvartalet och är utförda vid ackrediterat laboratorium

Organiska miljöanalyser 2015

		Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4	Riktvärde
Nonylfenol	mg/kg TS	9,4	11	6,6	9,3	50
PCB Summa 7 st	mg/kg TS	0,035	0,064	0,079	0,041	0,4
PAH Summa 6 st	mg/kg TS	1,3	1,4	0,6	1,4	3,0
LAS (linjära alkylsulfonater)	mg/kg TS	670	790	120	600	-

Riktvärde enligt Naturvårdsverkets Rapport 4418

Fredrik Davidsson, Cecilia Press,
Carina Blid

Rapport från Uppströmsenheten

Information om händelser från 2016-02-02 till 2016-04-07

Remissyttrandet enligt Miljöbalken

AmphoChem, Hisings backa, tillverkar rengörings- och hygienprodukter. I yttrandet konstaterar vi att bolaget har bra rutiner för hantering av kemikalier inomhus och för att inget processutsläpp ska ske till spillvattennätet. Vid utomhus lossning och lastning av kemikalier ska det finnas rutin för tätning av brunnar. Dieseldrivna truckar får ej ställas över dagvattenbrunnar.

ST1 Supply, i Göteborgs hamn, lagrar petroleumprodukter och etanol. Gryaab har i yttrandet synpunkter på villkorsförslagen och förordar sänkta halter för oljeparametrarna. Gryaab påpekar också att det är viktigt att det anges i villkor att inga kemikalier får tillföras spillvattennätet, föreslaget villkor om att bara "ämnen som kan störa" inte får ledas till spillvattennätet är inte tillräckligt.

RGS 90 Sverige, nära Vikans kross, har ansökt om kraftigt utökad hantering och mellanlagring av jordmassor, trämassor, avfall, farligt avfall m.m. Viss rening av massor kommer att ske. Inget processvatten leds till Gryaab. Dagvatten kommer att ledas via kommunens dagvattennät till Göta Älv. Gryaab anser att mer kunskap behövs om innehållet i dagvattnet från de olika områdena på fastigheten där material/massor hanteras. En provotid som bolaget föreslår är nödvändig. Gryaab anser att fler parametrar behöver undersökas, både för provotidsutredningen men även för att ha kontroll över vad som leds ut från området med dagvattnet. Gryaab föreslår vissa organiska parametrar men även biologiskt test av vattnet för att se om vattnet är hämmande (giftigt). Bättre provtagningsmetodik behövs t.ex. med flödesproportionell provtagning och flödesmätare.

Pollux Ytbehandling AB, har anmält ändring av tillståndspliktig verksamhet i form av installation av nya kar. Gryaab har inget att invända då ändringen inte medför någon förändring av utsläpp till vatten förutsatt att Bolaget säkerställer att risker för läckage och spill minimeras.

ISS Facility Service AB, har anmält ändring av miljöfarlig verksamhet i form av utbyte av befintligt reningsverk. Gryaab har inget att invända mot ändringen förutsatt att verksamheten klarar Gryaabs reningskrav för nya och ombyggda större fordonstvättanläggningar för tyngre fordon.

Aspedalens fjärrvärmeverk i Lerum släpper kondensvatten från sin rökgasrening till spillvattennätet enligt tidigare överenskommelse, innan Lerums anslutning till Gryaab år 2012. Miljöenheten i Lerum avser nu skriva föreläggande för reglering av metallhalt och Gryaab har lämnats möjlighet att avge yttrande. Gryaab anser att kondensvatten från rökgasrening inte ska ledas till spillvattennätet. I de fall lämplig recipient saknas kan eventuellt undantag göras, viktigt är dock att inte varningsvärden överskrids eller att bidraget inte är av betydande mängd. Då bolaget bidrar med ca 7 % av Gryaabs minskningsbehov av kadmium per år för att uppnå Revaqs långsiktiga mål är ytterligare rening en förutsättning för att vattnet ska kunna släppas. Bolaget bör förbereda sig på att vattnet på sikt inte ska ledas till spillvattennätet.

Utsläpp

I närheten av Shell vid **Tynneredsmotet** har "biltvättslukt" i dagvattenledning identifierats. Vid platsbesök av Gryaab kunde ingen avvikande lukt noteras. I närheten finns även en relativt nyöppnad DinBil-tvätt. Utredning pågår.

Volvo Bil i Lundby har i samband med lossning av diesel från tankbil släppt ut ca 60-70 liter på Volvo GTT:s område. Första bedömning var att mindre än 1 liter till spillvatten (kombinerade ledningar), vid vidare utredning verkar det saknas oljeavskiljare där man tidigare trott att det fanns vilket skulle kunna innebära att en större mängd har letts till Ryaverket. Inget har noterats på verket. Händelsen inträffade pga. att påfyllnad utfördes utanför arbetstid, utan beställning och överfylld tankstation.

En tankbil lastat med diesel har krockat nära Björlandavägen på Hisingen. Miljöförvaltningen som var med under saneringsarbetet uppskattade mängden diesel som släpptes till dagvattennätet (kombinerat nät) till ca 100 liter. Ryaverket kommer inte att märka eller påverkas av detta.

Övrigt

Mark- och miljödomstolen har avgett dom om slutliga villkor för utsläpp till vatten för **Volvo Personvagnar AB**. Bolaget fick sitt tillstånd 2006 och bland annat vattenfrågorna sattes på provotid. Av olika skäl har provotiden dragit ut på tiden. Det finns saker i domen som vi är nöjda med, men också delar i domen som vi inte tycker är bra. Till de bra delarna hör att domen inte tillåter bolaget att fortsatt avleda koncentrerade behandlingsbad till sitt reningsverk för vidare utsläpp till spillvattennätet. För vissa delar träder detta i kraft ett år efter att domen vunnit laga kraft. Till de delar i domen där vi inte är nöjda hör att det saknas villkor för utsläpp i HA (huvudavloppet). Vi hade också önskat en tydlig reglering av mängden organiska ämnen till spillvattennätet från processen. Till viss del har de saknade villkoren i HA kompensats med årlig karaktärisering av vatten i både HA och utgående strömmar från reningsverket.

Vi har deltagit i förhandlingar i Mark- och miljööverdomstolen angående **Swedavias** överklagade tillstånd för Landvetter airport. Vi lät bli att överklaga Mark- och miljödomstolens dom trots att vi inte fullt ut var nöjda. Vattenvillkoret överklagades dock av både Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Swedavia. Vi har under överklagningsprocessen fått avge yttrande och under förhandlingen fått argumentera i frågan. Vi var missnöjda med Mark- och miljödomstolens dom där villkor för utsläpp av vatten endast reglerades i anslutningspunkt och inte efter varje förorenande verksamhet, vilket vi hade önskat. Mark- och miljööverdomstolens dom har ännu inte kommit.

Möte med **Stadsbyggnadskontoret** hölls i april och där deltog både Kretslopp och vatten och Gryaab. Idag finns det alltför många verksamheter som saknar fettavskiljare och risk för att vissa verksamheter saknar oljeavskiljare. Syftet med mötet var att förbättra rutinen för bygglovsärenden för de verksamheter där det krävs oljeavskiljare eller fettavskiljare. Kretslopp och vatten och Gryaab framförde gemensamt önskan att SBK i ett tidigt skede ställer krav på sökanden om uppgifter om avskiljare så att Gryaab kontaktas och får möjlighet till yttrande gällande dimensionering.

Gryaab har yttrat sig gällande förslag på skyddsåtgärder för **Lisebergs** fordonstvätt. Då tvätten klassificeras som en mindre fordonstvätt anser Gryaab att riktvärden per tvättat fordon framtagna för större fordonstvättar inte behöver uppfyllas. För utvärdering av utgående vatten från tvätten föreslår Gryaab att riktvärden för befintliga fordonstvättar omräknat till halter ger en tillräcklig skyddsåtgärd,

dessas är i nivå med Gryaabs varningsvärden (P95). Detta då provtagningsmetodikerna och vad som tvättas i en mindre anläggning avviker från större anläggningar.

På begäran har provtagningsrapport från **Räddningstjänstens fordonstvätt i Lerum** granskats av Gryaab. Då ingen av Räddningstjänstens fordonstvättar i Storgöteborg (ink Lerum) klassificeras som stora fordonstvättar anser Gryaab att det finns många risker för felkällor vid bedömning av förorening per fordon. Gryaab anser att utvärdering av resultat kan göras mot riktvärden för befintliga fordonstvättar omräknat till halter. Tillägg av bl.a. branschspecifika parametrar som höglfluorerade ämnen och PAH:er bör också göras vid nästa års provtagning.

Emerson Process Management har inkommit med förfrågan om möjlighet till utsläpp av sköljvatten från 3D-print till spillvattennätet. Gryaab bedömer att det förbrukade tvättbadet innehållande alkaliskt tvättmedel och upplöst plastämne (polymer) är ett avfall som ska tas omhand av lämplig omhändertagare och inte ska skickas till spillvattennätet.

Ständigt pågående är yttranden över bygglovsansökningar för verksamheter som antingen behöver oljeavskiljare eller fettavskiljare. Genom dessa ansökningar får vi kännedom om de små verksamheterna och kan bedriva uppströmsarbete där.

För en del små verksamheter som t.ex. gårdsbutik med bageri, ger vi en slags dispens från att installera en ordinär fettavskiljare som uppfyller EU-standarden. Vi kan i vissa fall acceptera en bänkfettavskiljare som kan placeras t.ex. efter diskmaskinen eller diskbänken. Grunderna för dispensen är t.ex. att det kan vara mycket svårt att gräva ner en fettavskiljare, eller att ha en placering i källare. Omfattningen av verksamheten kan vara mycket liten.

Det har varit på sistone en ökning av dessa ärenden, med bänkfettavskiljare men även av andra verksamheter som ska installera de som motsvarar EU-standarden. Detta kan bero på Kretslopp och vattens uppsökande verksamhet runt om i stan. Vi inväntar att Kretslopp och vatten tar över hanteringen av fettavskiljare vilket är logiskt då de handhar uppgiften med tömningarna av fett samt kommer i kontakt med problemen ute i nätet när fettavskiljare saknas (blir stopp, översvämning etc.).

Kemikalieinspektionen har tagit fram ett förslag för nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter. Miljöförvaltningen i Göteborg har fått denna remiss och bitt Gryaab om synpunkter på förslaget. Gryaab anser att förslaget är bra men är redan genomfört på frivillig väg. Gryaab anser att alla kosmetiska produkter borde omfattas. Vidare borde KEMI få ett uppdrag att utreda fler produktgrupper som kan tänkas innehålla plastpartiklar.

Ny Gryaab rapport är skriven för **Referensprovtagning år 2014/2015**. I rapporten har hushållsparametrar, metaller, organiska miljögifter samt toxicitetsparametrar utvärderats i de fem provtagningspunkterna på nätet samt i inkommande och utgående vatten från Ryaverket. Jämförelse har gjorts mot uppmätta halter i tidigare referensprovtagningar samt tidigare hushållsspillvattenprovtagning. Halter vid höglflödesdygn har också jämförts med normalflödesdygn.

Utvärdering av fem sk. slamförordningsämnen (fem organiska föroreningar som Naturvårdsverket funderar över ska ha haltgräns, högsta tillåtna halter i slam) . Vi har undersökt halten i vårt slam av de fem ämnena och sammanställt i en rapport. Halterna i tre stycken samlingsprover på avvattnat slam har utvärderats för att bedöma hur de varierar samt hur väl Gryaab bedöms kunna klara föreslagna gränsvärden. För vissa av ämnena finns risk att gränsvärdena inte klaras redan vid de gränser som föreslås för år 2015.

PoP
Bosse Enström

Lägesrapport

EN2013, Förbättrad kvävereringskapacitet

Projektering

Projektering pågår av:
BE08 Mark. Förslag på utformning av mark och anläggning för hållbar dagvattenhantering utformas.

Genomförande av entreprenader

Pågående arbeten:

BE04: Fläkthus byggs på EN-bassänger, mindre arbeten pågår i kulvertar och färdigställande av tätt DC-hus pågår.

ME02 Installation av rörsystem, pumpar och instrument: Pumpar är monterade och installationsarbeten pågår.

ME03 Blåsmaskiner, rör och armaturer: Kompressorer och rörbrygga är monterade. Installationsarbeten pågår.

ME04A Luftarutrustning: Installation av mek. utrustning är klar i norra bassängblocket och pågår i södra blocket.

ME05 Luckor: De flesta luckor är monterade på plats.

EE01 Elentreprenad: Installationsarbeten pågår i begränsad (hindrad) omfattning.

VE01 Ventilationsentreprenad: Installationsarbeten pågår.

RE02 Sprinkler: Installationsarbeten pågår.

RE01 Rörentreprenad: Installationsarbeten pågår.

LE01 Lyftutrustning: Installationsarbeten pågår.

ME04B Bärare till EN: Start 15 augusti.

Upphandling

- ME04C Omrörare till EN. Är överklagad, domen är meddelad och upphandlingen är avbruten. Det är ej tillåtet att gå vidare med tilldelad entreprenör. Utredning pågår beträffande en ev. förändring i processdesign utan omrörare. Upphandlingen kommer ev. att göras om.
- ME09 Kemikaliedosering. Upphandling pågår

Tider

Tidplanen är i stora delar sammanflätad med DC. Arbete med tidplanen i projektens slutfas återstår. Start av provdrift av EN anläggning är senarelagd med tre månader och bedöms att starta i november 2016.

Risk, säkerhet och hälsa

Byggplatsorganisationen har utökats med en BAS-U (byggarbetsmiljösamordnare) på heltid som avlastar projektledaren. Det är trångt om utrymmet som många entreprenader ska samsas om. Vissa arbeten planeras om och senareläggs så att arbetena kan utföras utan att arbetsmiljörisker uppstår.

Ekonomi

Totalt har fakturerats ca 205 mkr och beställts för 285 mkr i projektet till och med 2016-03-31. Slutprognosen för projektet är oförändrad och inom 360 mkr.

PoP
Karin van der Salm

Lägesrapport för projekt Lokaler 2009 DC

Projektläget

Projektet fortlöper enligt plan. Projektet är uppdelat i tre huvudentreprenader:

- BE01, schaktentreprenad godkändes vid slutbesiktning 2014-07-04.
- BE04, tätt hus (platsgjuten betong, prefabstomme, tak och fönster).
- BE06, stomkomplettering med alla installationer (bygg, ventilation, rör, sprinkler, el, hiss, lås/larm).

Läget i BE04 är att källare med utrymningskulvert, bjälklag och fasader är klar. Fönster och tak håller på att monteras.

Förfrågningsunderlaget för BE06 är klar och upphandlingen är annonserad. Anbud ska inkomma i maj, ett flertal entreprenörer har visat intresse för uppdraget.

Ekonomi

Ursprunglig budget för projekt DC som beslutades på skisskalkyler 2012 var 74 mkr.

I juni 2014 när DC till stora delar var färdigprojekterad, så reviderades budget till 105 mkr varav 1,9 mkr utgörs av reserv för oförutsätt och 6 mkr för index (prisutveckling) sedan kalkyl 2012.

BE01 slutfördes under budget till en kostnad på 2,8 Mkr för DC.

BE04 med budget 36,0 Mkr inkl ändringar och tillägg är beställd. Utfall följer budget.

BE06 med budget 43,0 Mkr ska upphandlas i maj/juni. Byggkonjunkturen 2015-2016 kan förväntas påverka både antal anbud och prisnivå.

Prognosen för projektet är fortsatt 105 mkr.

Tidplan

Planeringen för projektet är i dagsläget:

- Byggentreprenad BE04 tätt hus blir sannolikt klar i maj 2015.
- Upphandling BE06: 2016-02 – 2016-05.
- Byggnation BE06 planeras ske 2016-08 – 2017-08.
- DC planeras vara klar för inflyttning 2017-09.

Projekt P15X010 Flyktväg Röda Sten

Innehåll

Bakgrund	1
Genomförande	2
Tidplan	6
Ekonomi	6

Bakgrund

Gryaab har två avloppsledningar som korsar Göta Älv vid Älvsborgsbron, dessa ledningar är till för att transportera avloppsvatten från brukare till avloppsreningsverket, Ryaverket. Ledningarna transporterar i genomsnitt 2,5m³ avloppsvatten i sekunden, vid regnväder upp till 8-10m³ i sekunden. Ledningarna installerades för 40år sedan, 1974. Länsstyrelsen har ålagt Gryaab att kontrollera ledningarnas status, varför besiktning behöver utföras.

Eftersom ledningarna är förlagda i tunnlar och under vatten så är enda möjligheten att besiktiga från insidan och då måste ledningarna tömmas. Försök med att tömma ledningarna pågick under hösten 2012 och hela 2013 utan att lyckas tömma ledningarna. Misstanke finns om att vissa anslutningsventiler är trasiga och att in läckage på ledningen sker.

Innan ventiler och annan utrustning kan bytas ut måste arbetsmiljön i tunneln säkerställas. Arbetsområdet ligger längst in i en tunnel med en lågpunkt mellan arbetsområde och ingång/utgång. Denna lågpunkt skulle fungera som vattenlås vid en eventuell incident om vatten läcker in.

Ledningsgruppen på Gryaab har konstaterat att ledningar under älven måste inspekteras för att säkerställa överföringskapacitet till Gryaab. För att kunna genomföra detta arbete på ett säkert sätt ur arbetsmiljö perspektiv måste en alternativ utgång från tunneln byggas.

Projektet med att bygga separat flyktväg har nu kommit till genomförandefasen och denna rapport redovisar det nu aktuella läget.

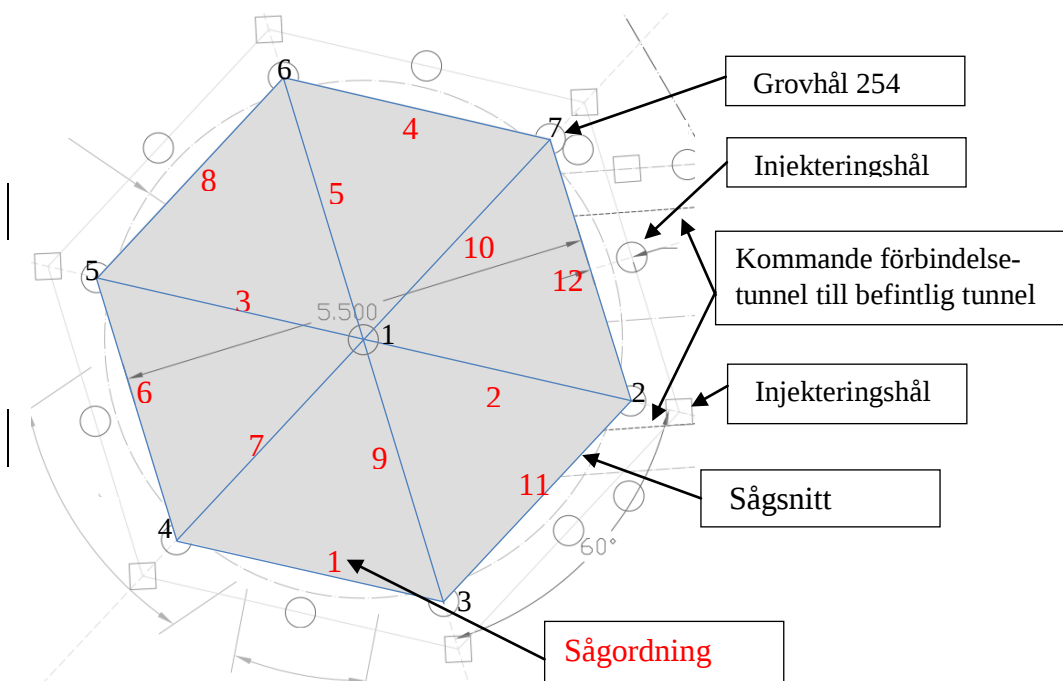
Genomförande

Entreprenaden startade den 1 februari 2016. Utsedd entreprenör är, Bohus Bergssprängning AB. Arbetsplatsens adress är, Sockerbruket 36 och är belägen i ~~ett~~ kulturområdet Klippan. HIGAB är fastighetsägare och kommer att arrendera ut området för flyktvägen till Gryaab.

Entreprenaden kommer att i största möjliga mån drivas utan sprängning. Tanken är att vadersåga och lyfta berget i lagom bitar med mobilkran. Allt arbete kommer att ske från mark nivå.

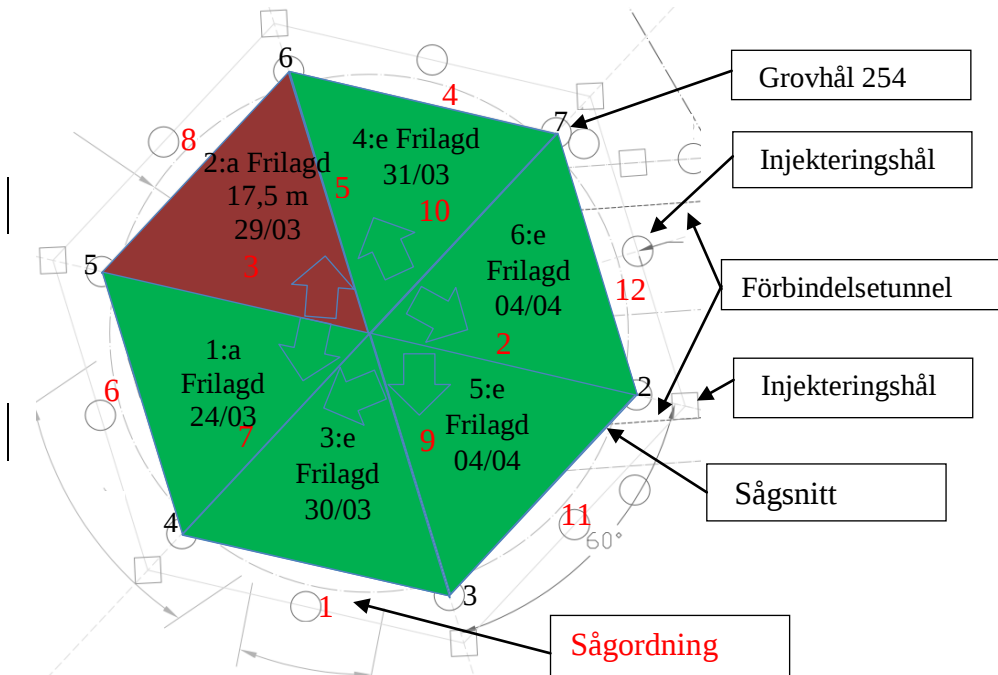
Entreprenören har frilagt berget för att starta arbetet med schaktdrivningen. Man har injekterat runt schaktet för att säkra detta mot inträngande grundvatten. Därefter har man borrar 7st 254mm grova borrhål ca; 24m.

Efter detta så har man vadersågat 12st snitt och på så sätt delat upp berget i "tårtbitar", se figur 1 nedan.

Figur 1 Schaktet sett i plan med tillhörande figurtext.

Samtliga snitt har gått enligt plan bortsett från det 2:a sågsnittet, där gick vajern av vid 17,5 m djup i samband med att berget gled mot snittet. Efter detta valde entreprenör. att kila respektive tårtbit för att undvika detta skulle ske igen.

Figur 2 Frisågade tårtbitar, pilarna i mitten av schaktet redovisar vilken riktning respektive tårtbit har glidit emot.

Entreprenör kommer att försöka att genomföra horisontella sågsnitt vid 1-1,5 m djup och på så sätt lyfta upp berget i lagom stora bitar. Arbetet med att börja lyfta upp tårtbitarna kommer att ske i början av vecka 15 och bedöms pågå fram till v26.

När vi grävde för att frilägga berget så kopplades Länsstyrelsen in för att samtidigt utföra en arkeologisk undersökning, denna undersökning gjordes av Göteborgs stadsmuseum, Tom Wennberg. Resultatet från denna undersökning finns i en separat rapport, men kontentan av denna är att, det finns inget av antikvariskt intresse, i och runt schaktet.

Den 30/3 fick arbetsplatsen besök av arbetsmiljöverket. Entreprenören fick då ett påpekande att man skall ha skriftliga rutiner för hur arbetsmiljö ansvaret fördelas i organisationen, från VD och neråt. I övrigt var man nöjd med hur arbetsmiljöarbetet drivs på arbetsplatsen. Entreprenören är BAS-U. (Bygg Arbetsmiljö Samordnare – Utförandet)

För att informera allmänheten om arbetet som görs på platsen så har det satts upp en reklam banderoll på staketet runt arbetsplatsen.

Vi går även ut med information om pågående verksamhet till många i området via ett nyhetsbrev som skickas ut till mer än 125st mail adresser, detta sker en gång i veckan.

Med start ca 2 veckor innan bygget startade har det sketts övervakning av buller och vibrationer. Värden från mätare kontrolleras löpande under entreprenaden. Än så länge så har det inte gått över några gränsvärden.

Det finns 2st bullermätare och 2st vibrationsmätare installerade i närområdet samt i befintlig avloppstunnel.

Diverse bilder från några olika moment;

Grovhåls bormning (254mm)

Vajersågning

Tidplan

Schaktentreprenaden beräknas vara klar i oktober 2016. Efter detta byggs en byggnad ovan mark för utgången.

Samtidigt installeras ventilation och el. Slutbesiktning och invigning i december 2016.

Ekonomi

Projektet går enligt budget, se nedan sammanställning.

	Budget 2015	Utfall mars 2016	Prognos 2016
Konsultarbete	4 496 000kr	1 911 000kr	4 896 000kr
Egen personal	1 212 000kr	192 000kr	812 000kr
Entreprenader	21 163 000kr	1 625 000kr	21 163 000kr
Administrativa kostn.	100 000kr	0kr	100 000kr
Tekniska omkostnader	220 000kr	12 000kr	220 000kr
Oförutsätt och Index	3 000 000kr	0kr	3 000 000kr
Totalt	30 191 000kr	3 740 000kr	30 191 000kr

Gryaab AB

Mats Benkel / Projektledare

Bakgrund

Vatten från FS (försedimentering) lyfts ca 4 m upp till den s k AS-kanalen. Det är 5 pumpar som är placerade i varsin kanal. I händelse av haveri på en eller flera pumpar finns idag en enkel barriär i form av en klafflucka vilket ska stoppa vattnet ifrån att rinna bakvägen tillbaks.

Vid genomförda riskanalyser har det blivit tydligt att det finns behov av ytterligare avstängningsmöjligheter då det är normalt att ha dubbla barriärer i system som innefattar stora vattenvolymer, media med hög tryck eller farliga ämnen.

Att kunna bibehålla tillgängligheten på AS pumpar och dess klaffluckor är kritiskt för Ryaverkets reningsfunktion eftersom dessa pumpar lyfter upp allt vatten från försedimenteringen till det biologiska steget, de tre aktiv slam linjerna.

Inget underhåll har utförts på kanaler eller klaffluckorna efter dessa pumpar eftersom arbetsmiljösäkerheten under nuvarande förutsättningar kräver att verket måste stängas ned och AS kanaler helt töms under en längre tid, vilket är mycket svårt med tanke på den buffringskapacitet som finns tillgänglig.

Förprojekteringen har visat att installation av fasta installerade automatluckor med plattformar för åtkomsten är att föredra för att direkt kunna stänga av kanalen vid haveri och då upprätthålla driften av övriga pumpar. En luckstängning kan då även ske under den tid då verket är obemannat. Service och underhåll möjliggörs på ett långsiktig och säkert sätt.

Tidplan och genomförande

Den totala tiden för genomförande av projektet är 1 år. Plattformar installeras under drift och är planerad att installeras under hösten 2016. Installation av luckor kräver avställning av verket. Installationen planeras samtidigt som Gobigasanläggningen har underhållsstopp för att undvika kostnader för Gryaab till Göteborg Energi för utebliven produktion. Gobigasanläggningen är beroende av Gryaab då Gryaab levererar (indirekt) kylvatten till Gobigas.

Uppskattade kostnader

Investering

Projektets kostnader är i nuläget bedömda till: 7 800 000 kr.

Årliga kostnader

	Inloppspumpar
Avskrivningar (genomsnitt under 15 år)	520 kkr
Räntekostnader (3%)	234 kkr
Totalt	754 kkr

Förväntat resultat

Högre anläggningstillgänglighet med minskad risk för påverkan av reningsresultat vid haveri av en AS pumplinje. Säkerställd arbetsmiljö vid lucksättning och för de framtida planerade underhållsarbete som skall utföras i AS kanaler med betongrenoveringar.

Förslag till beslut

Jag föreslår styrelsen besluta att installation av AS luckor utförs till en kalkylerad kostnad av **7,8 Mkr** i kostnadsläge april 2016.

Gryaab AB

Anders Åström

Uppföljning av medlemskap i internationella organisationer

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Namn och anledning till att förvaltningen/bolaget är medlem i den internationella organisationen samt mål och syfte.....	4
3 Regelverk.....	5
4 Uppföljning	6
5 Kostnader per medlemskap.....	7
6 Effekter	8
7 Framtid.....	10

1 Inledning

Anvisning

Utvärdering och prövning av medlemskap i branschspecifika internationella organisationer i Göteborgs Stad

Policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad

Göteborgs Stads kommunfullmäktige fattade den 5 juni 2014 beslut om gällande policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad.

Ni i er förvaltning/bolag ska utvärdera och pröva ert medlemskap

I enlighet med beslutet ska samtliga nämnder och styrelser få ev. medlemskap i branschspecifika internationella organisationer utvärderade och prövade.

Definitionen av branschspecifikt medlemskap finns i policyn

Definitionen av branschspecifikt medlemskap i internationella organisationer finns i gällande policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad.

Det är de organisationer som er nämnd/styrelse själv fattat beslut om medlemskap i och själv samordnar engagemanget inom.

Stadsledningskontoret ansvarar för uppföljning av beslutet

I enlighet med kommunstyrelsens roll för uppsikt och uppföljning kommer stadsledningskontoret följa upp beslutet i kommunfullmäktige om utvärdering och prövning av medlemskap i branschspecifika internationella organisationer.

Utvärdering och prövning ska återrapporteras under 2016

Stadsledningskontoret önskar att er nämnd/bolagsstyrelse genomför utvärderingen och prövningen på ett enhetligt sätt, samt återrapporterar till kommunstyrelsen under 2016.

Ett utskick i Rapport kommer att göras under mars månad och återkoppling förväntas ske **senast den 30/6.**

Eventuella frågor om innehållet i enkäten ställs till: Demis Stavridis, planeringsledare, internationella avdelningen, 031-367 8309, demis.stavridis@stadshuset.goteborg.se

Eventuella frågor om mallen i Rapport ställs till: Hans Timan, interncontroller, 031-368 02 86, hans.timan@stadshuset.goteborg.se

Om er förvaltning/bolag ej själva äger något medlemskap i en internationell organisation ber vi er ange det i enkäten.

2 Namn och anledning till att förvaltningen/bolaget är medlem i den internationella organisationen samt mål och syfte

Anvisning

Vilken är den främsta anledningen till att förvaltningen/bolaget är medlem i den internationella organisationen? Ange mål och syfte med medlemskapet.

Lägg till fler rader vid behov.

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Syfte	Mål
IWA - International Water Association	Ökad kännedom om branschfrågor	God kunskap om teknikutveckling och problemställningar för vattenorganisationer i världen
DWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e.V	Ökad kännedom om branschfrågor	God kunskap om teknikutveckling och problemställningar för vattenorganisationer i världen

Kommentar

3 Regelverk

Anvisning

Har organisationen dokumenterade regler, såsom handlingsplan och positionspapper, som förvaltningen/bolaget måste förhålla sig till? Om ja i så fall vilka?

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Finns dokumenterade regler, såsom handlingsplan och positionspapper (Ja/Nej)	Vilka
IWA - International Water Association	Ja	se: www.iwa-network.org/
DWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e.V	Ja	se: www.en.dwa.de/

Kommentar

Gryaab är medlem i de två nämnda internationella organisationerna som är att betrakta som en internationell respektive europeisk branschsammanlutning för utbyte av kunskap och idéer. Gryaab deltar regelbundet i olika konferenser som arrangeras av dessa organisationer.

4 Uppföljning

Anvisning

Gör förvaltningen/bolaget löpande uppföljning av sitt deltagande i organisationen (exempelvis genom årliga uppföljningsrapporter)? Om ja; på vilket sätt?

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Gör förvaltningen/bolaget löpande uppföljning av sitt deltagande i organisationen(exempelvis genom årliga uppföljningsrapporter)? Ja/Nej	Om ja på vilket sätt?
IWA - International Water Association	Ja	I samband med besökta konferenser genomförs uppföljning och återsrapportering till den egna organisationen.
DWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e.V	Ja	I samband med besökta konferenser genomförs uppföljning och återsrapportering till den egna organisationen.

Kommentar

5 Kostnader per medlemskap

Anvisning

Vad är den samlade årskostnaden (SEK) för förvaltningens/bolagets medlemskap i den internationella organisationer? (inkl. medlemsavgift och kostnader för deltagande såsom resor och boende)

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Kostnader 2015 (SEK)
IWA - International Water Association	31740
DWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e.V	4230

Kostnader för resande och boende ingår inte i ovanstående då det härrör från deltagande på konferenser. Dessa kostnader är inte bokade mot ovan nämnda organisationer.

Kommentar

6 Effekter

Effekter för den egna förvaltningen/bolaget

Anvisning

Har medlemskapet i den internationella organisationen motsvarat förvaltningens/bolagets förväntningar? Ge exempel på positiva effekter och fördelar med medlemskapet.

Kommentera även om förvaltningen/bolaget dragit nytta av medlemskapet i samband med EU-projektarbete? På vilket sätt (exemplifiera gärna)?

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Har medlemskapet i den internationella organisationen motsvarat förvaltningens/bolagets förväntningar? Ja/Nej	Ex på effekter och fördelar för den egna förvaltningen/bolaget
IWA - International Water Association	Ja	Det har gett oss möjlighet till ett stort internationellt nätverk som vid ett flertal tillfällen bidragit i utformningen av nya processsteg eller nya anläggningsdelar
DWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e.V	Ja	Det har gett oss möjlighet till ett stort internationellt nätverk som vid ett flertal tillfällen bidragit i utformningen av nya processsteg eller nya anläggningsdelar

Kommentar

Effekter för staden

Anvisning

Ge exempel på resultat och effekter av medlemskapet som har varit till nytta för hela staden.

Kommentera även om ni bedömer att hela staden dragit nytta av medlemskapet i samband med EU-projektarbete? På vilket sätt (exemplifiera gärna)?

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Ex på effekter och fördelar för staden

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Ex på effekter och fördelar för staden

Kommentar

7 Framtid

Anvisning

Planerar förvaltningen/bolaget att fortsätta vara medlem i den internationella organisationen? Om inte; varför?

Namn på den/de internationella organisationer som förvaltningen/bolaget är medlem i	Planeras fortsatt medlemskap?	Om inte varför?

Gryaab planerar fortsatt medlemskap i befintliga organisationer. Gryaab planerar inte något ytterligare medlemskap.

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stad

Medarbetarenkäten 2015
B720 GRYAAB

Genomförd av CMA Research AB
December 2015

Information om undersökningen

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

	Antal svarande	Antal utskick	Svarsfrekvens
B720 GRYAAB	74	84	88%

Information om index

På följande sidor redovisas resultaten i form av ett antal index. Index redovisas på en skala mellan 0 och 100 och beräknas utifrån oviktade medelvärden av respondenternas svar på de frågor som ingår i respektive index.

Kvalitetsfaktorer

Varje kvalitetsfaktor utgörs av ett frågeområde i enkäten och består av två till sju frågor. Bedömningarna har gjorts på en skala från 1 till 5.

NMI

Nöjd medarbetarindex, NMI, är en sammanfattande helhetsbedömning och består av tre frågor, fråga 54, 55 och 56. Svarsskalan på dessa frågor är 1-10.

HME

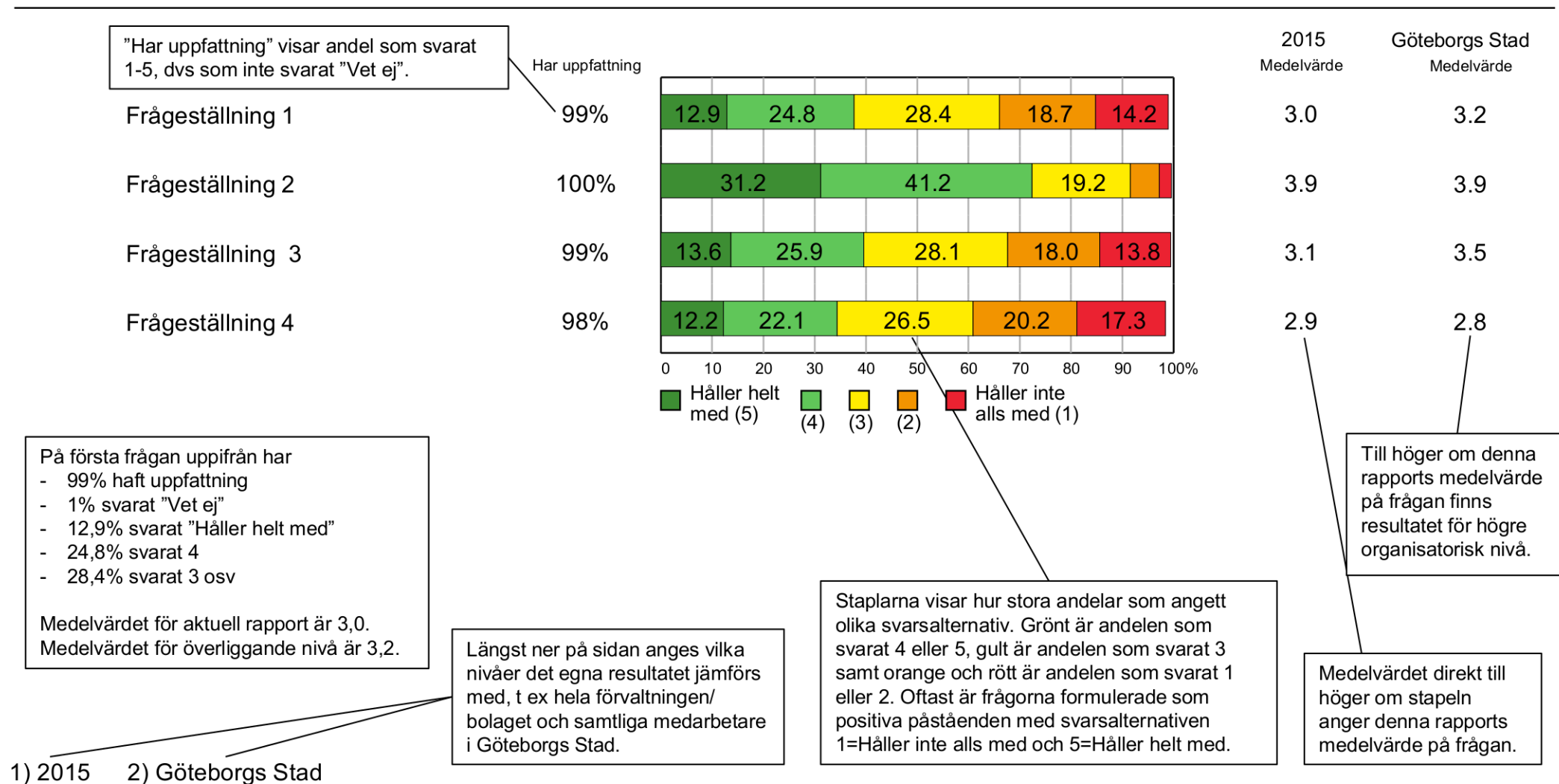
Hållbart medarbetarengagemang, HME, är ett index framtaget av SKL för nationell jämförelse. Det beräknas utifrån frågorna 1, 2, 3, 25, 26, 27, 32, 33 och 34. Svarsskala 1-5.

Koml

Kommunikationsindex, Koml, beräknas utifrån frågorna 18, 19, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 30 och 31. Svarsskala 1-5.

Instruktionssida

Rubrik

Index

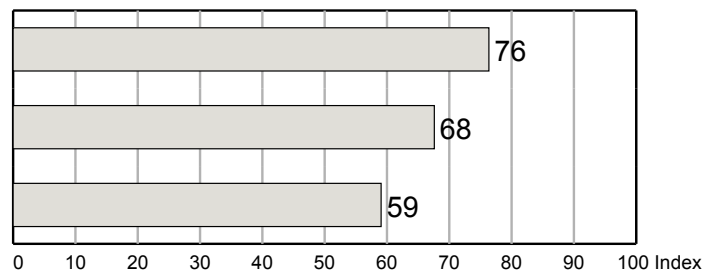
B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Kommunikationsindex (Komi)

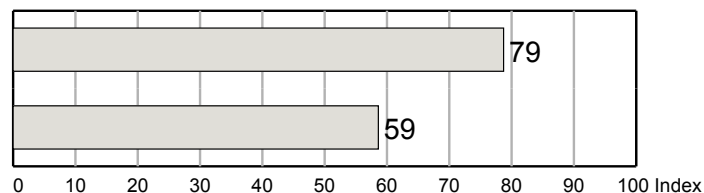
Helhetsbedömning (NMI)

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för

1. Styrning

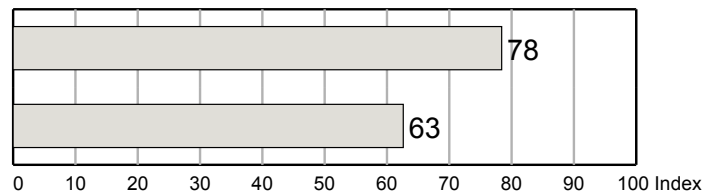
2. Lön

Vi bryr oss

3. Bemötande

4. Inflytande

1) 2015 2) Alla bolag 2015 3) Göteborgs Stad 2015

Index

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

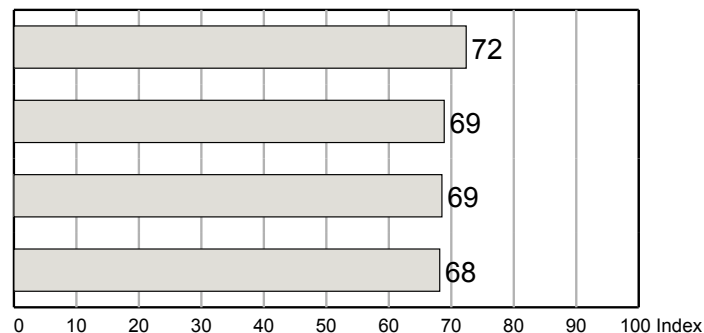
Vi arbetar tillsammans

5. Stöd

6. Kommunikationsklimat

7. Ledarskap - närmaste chef

8. Organisatorisk tillit

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Index

Index

68

72

62

68

66

69

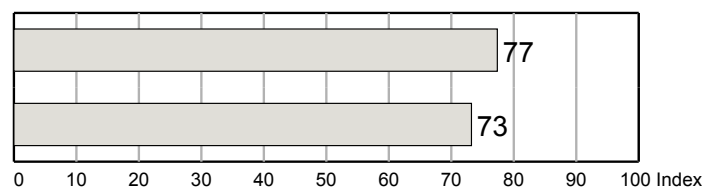
57

63

Vi tänker nytt

9. Motivation

10. Utveckling och förnyelse

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Index

Index

70

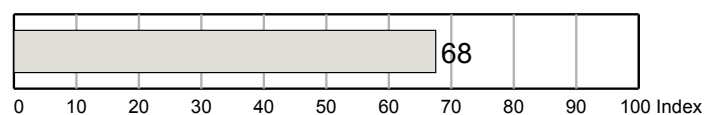
77

65

71

Attraktiv arbetsgivare

11. Attraktiv arbetsgivare

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Index

Index

62

66

1) 2015 2) Alla bolag 2015 3) Göteborgs Stad 2015

Prioriteringsmatris

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Prioritera

Dessa kvalitetsfaktorer har ett starkare samband med NMI (helhetsbedömningen av arbetssituationen) men ett relativt sett lägre resultat. Här finns en potential till förbättringar som kan få stor positiv inverkan på NMI.

Vårda

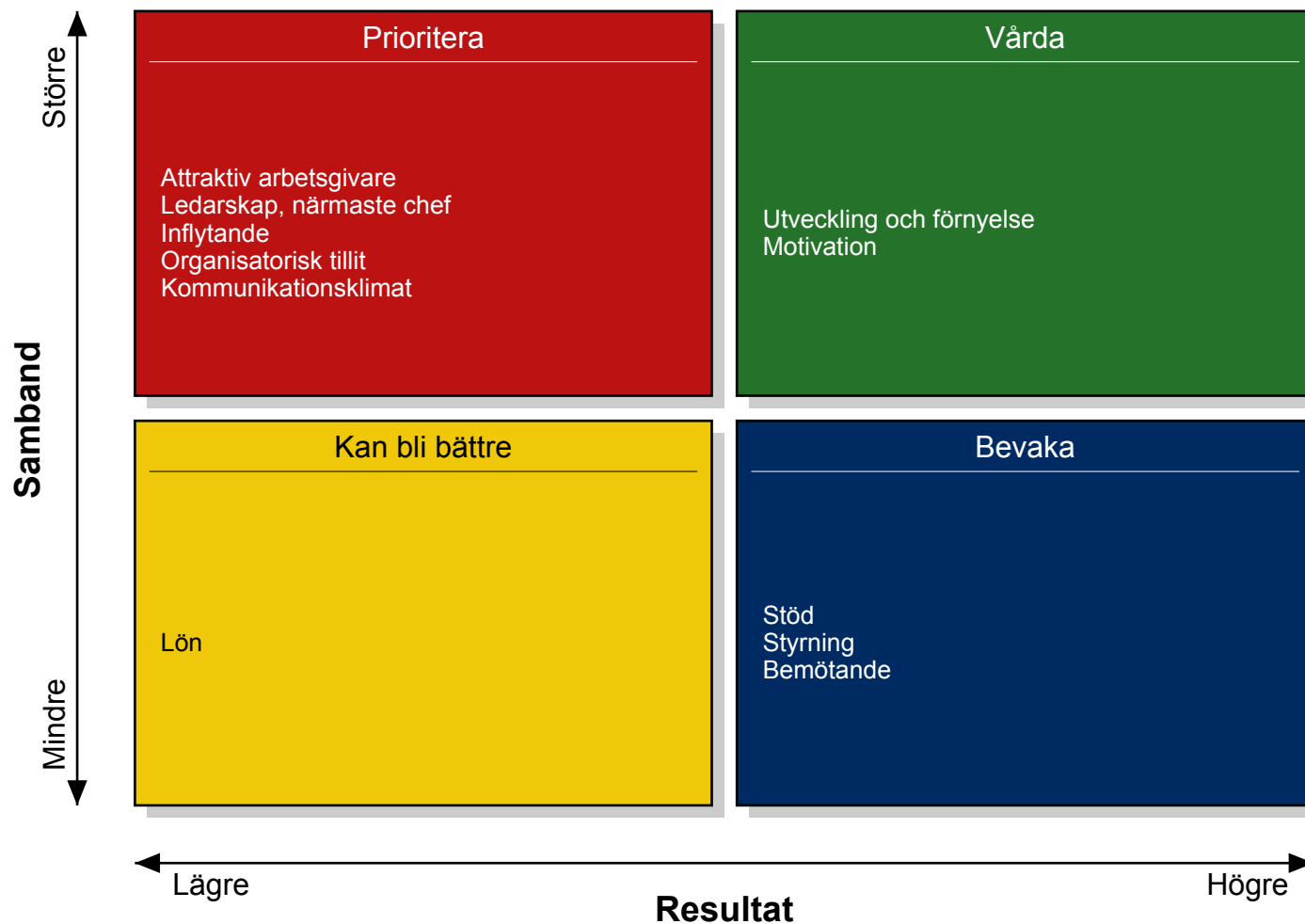
Dessa frågor har högre resultat och har samtidigt ett starkare samband med NMI. Här är det viktigt att säkerställa att den goda prestationen upprätthålls.

Kan bli bättre

Här finns de frågor som har lägre undersökningsresultat men samtidigt har dessa frågor ett relativt sett svagt samband med helhetsbedömningen (NMI). Förbättringar är önskvärda men mindre prioriterade än faktorerna under Prioritera.

Bevaka

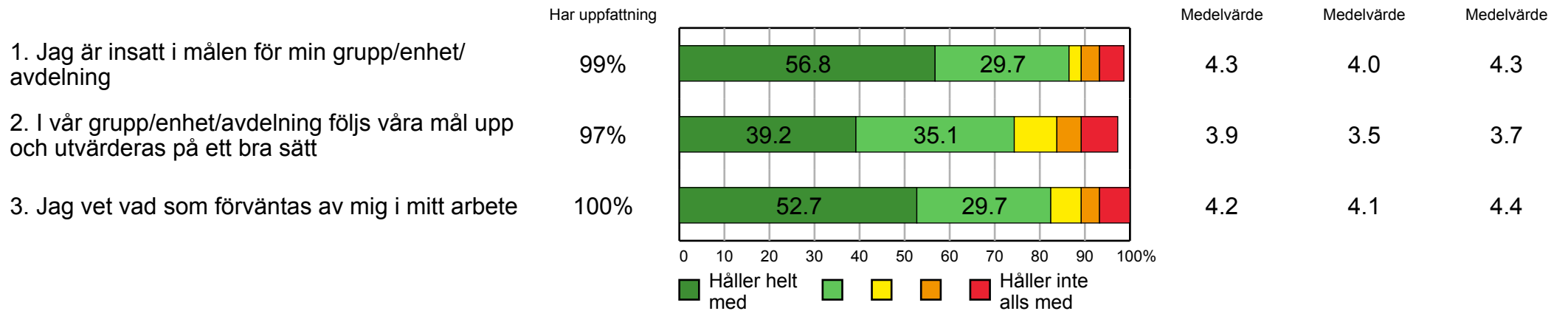
Här är undersökningsresultaten relativt sett högre samtidigt som sambandet med det övergripande omdömet om arbetssituationen är svagare. Se till att resultaten inte försämras eftersom detta kan vara grundläggande faktorer som om de inte fungerar kan driva missnöje.

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för - Styrning

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Styrning	79	72	78

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för - Lön

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

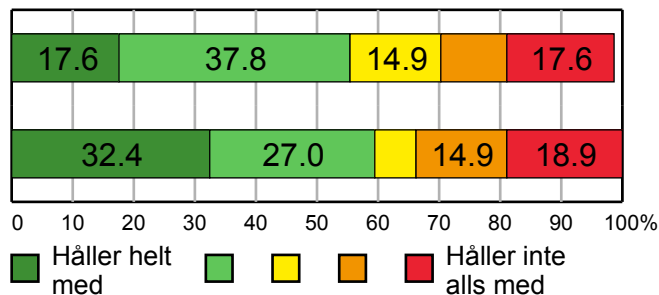
4. Jag vet vilka kriterier som gäller när min lön bestäms

5. Jag har fått en motivering av min lön från min chef

Har uppfattning

99%

100%

2015

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Medelvärde

Medelvärde

Medelvärde

3.3

3.2

3.6

3.4

3.3

3.4

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för

2015

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Lön

59

57

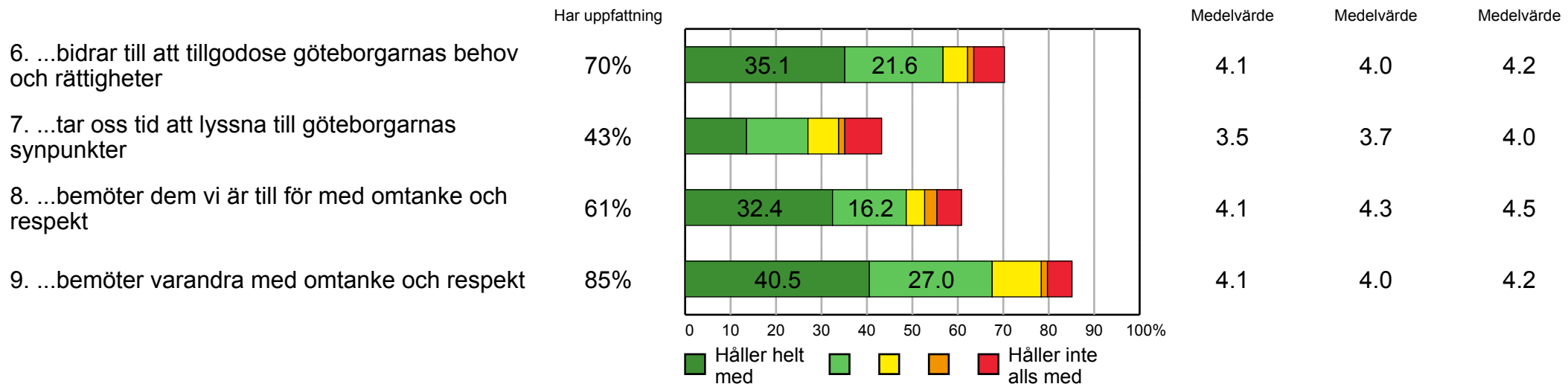
63

Vi bryr oss - Bemötande

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Vi i vår grupp/enhet/avdelning...

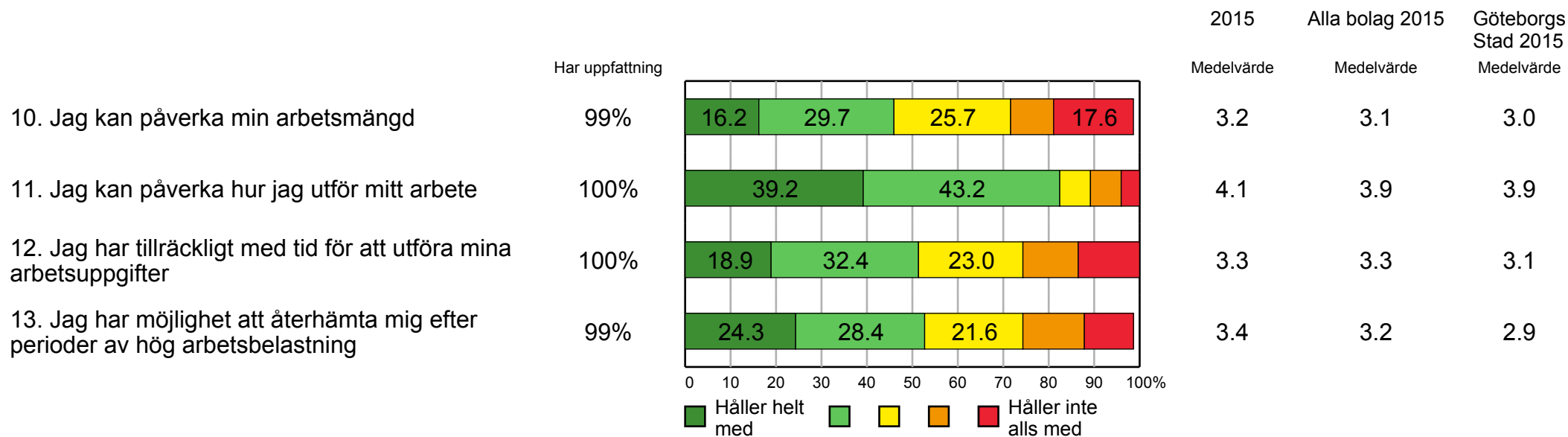
Vi bryr oss

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Bemötande	78	75	81

Vi bryr oss - Inflytande

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Vi bryr oss

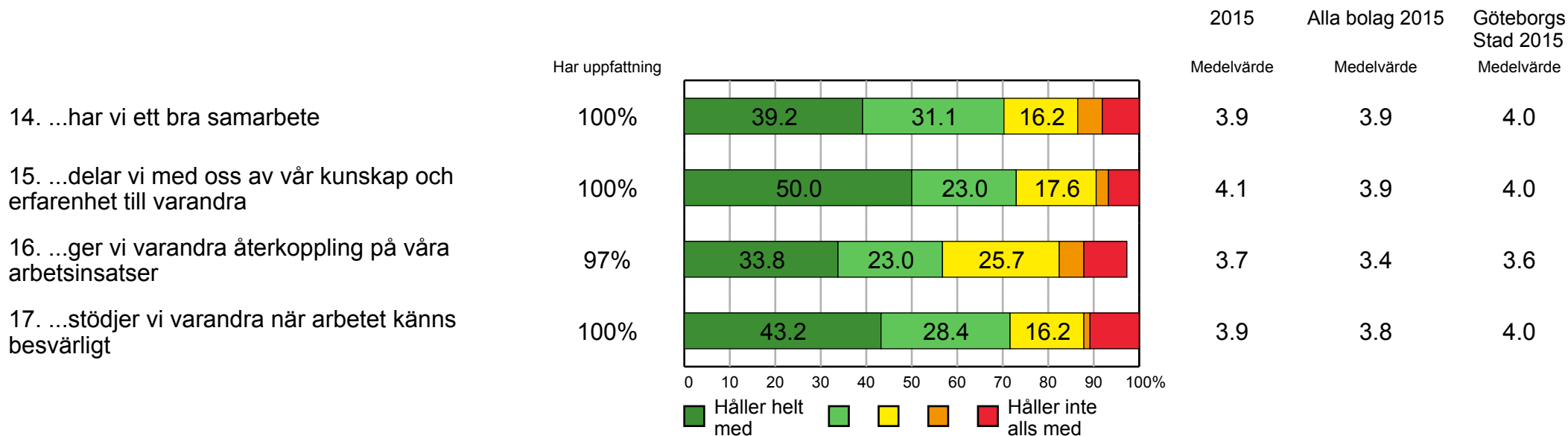
	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Inflytande	63	60	56

Vi arbetar tillsammans - Stöd

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

I vår grupp/enhet/avdelning...

Vi arbetar tillsammans

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Stöd	72	68	72

Vi arbetar tillsammans - Kommunikationsklimat

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

I vår grupp/enhet/avdelning...

18. ...uppmuntras delaktighet i mål och verksamhetsplanering

19. ...tas idéer och synpunkter tillvara

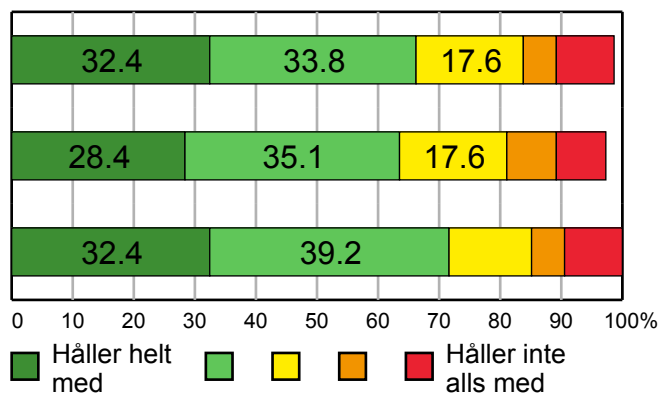
20. ...är vi bra på att kommunicera på ett begripligt sätt

Har uppfattning

99%

97%

100%

2015

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Medelvärde

Medelvärde

Medelvärde

3.8

3.5

3.8

3.7

3.4

3.7

3.8

3.5

3.7

Vi arbetar tillsammans

2015

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Kommunikationsklimat

69

62

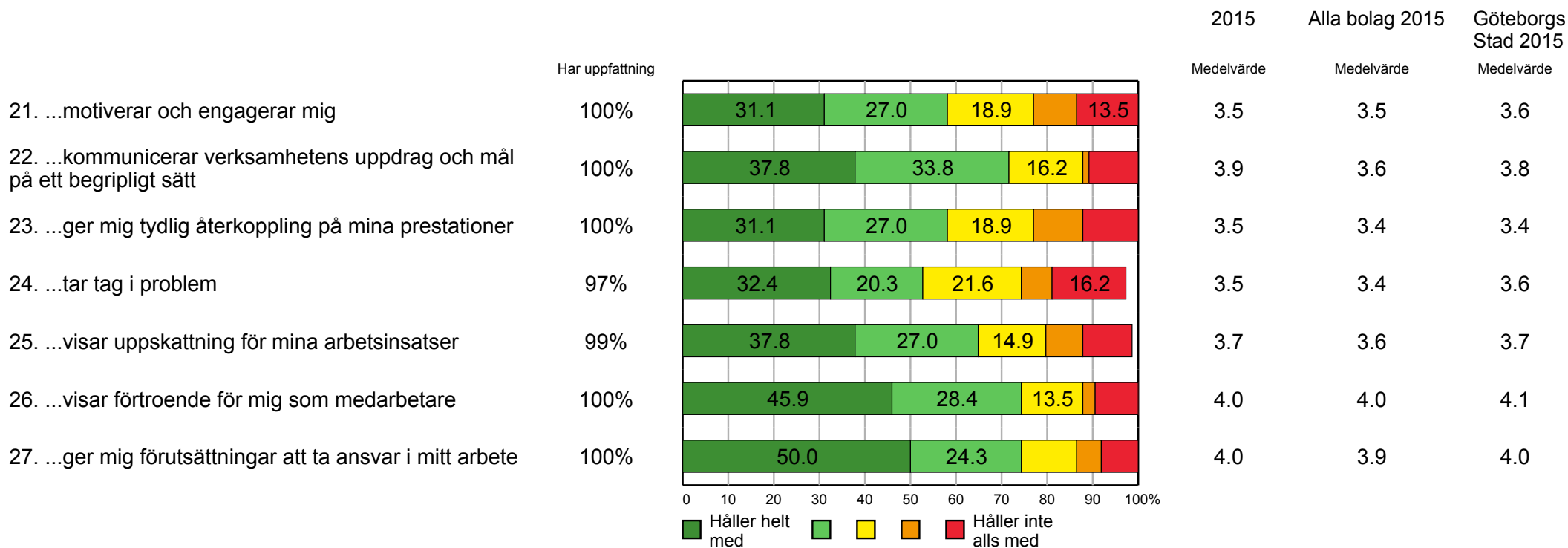
68

Vi arbetar tillsammans - Ledarskap, närmaste chef

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Min närmaste chef...

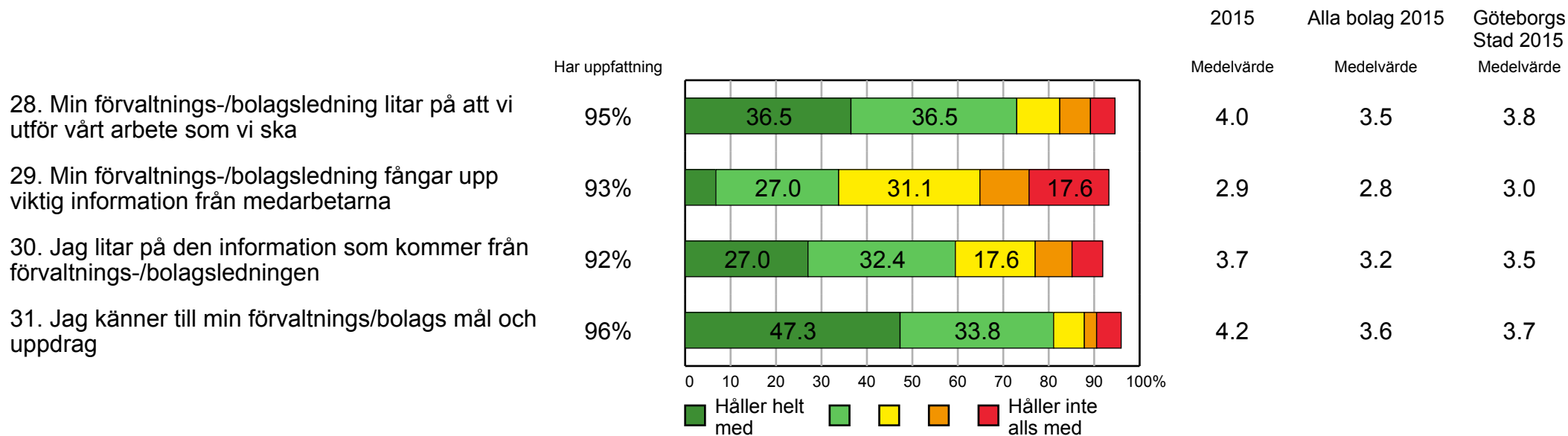
Vi arbetar tillsammans

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Ledarskap, närmaste chef	69	66	69

Vi arbetar tillsammans - Organisatorisk tillit

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

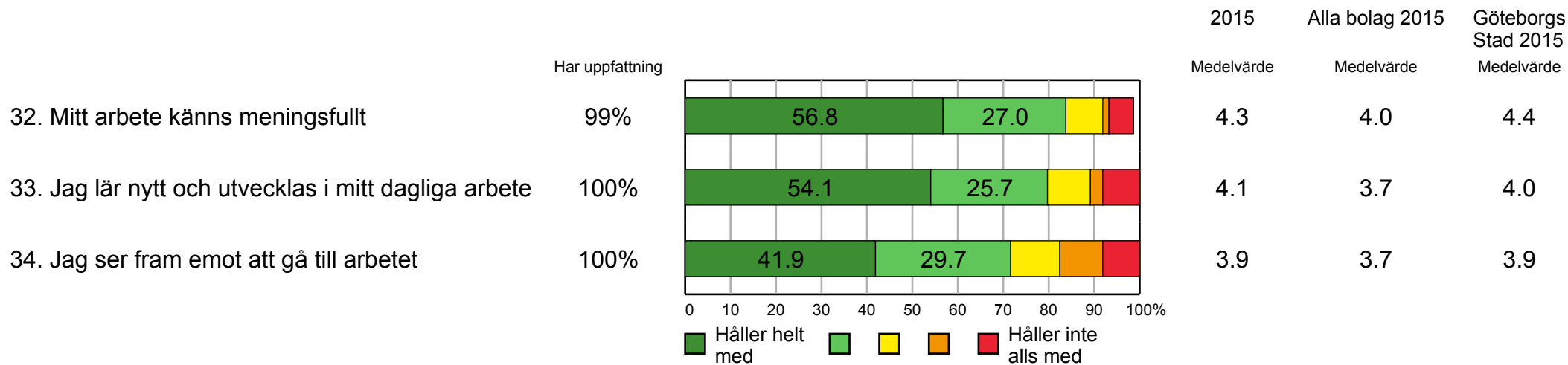
Vi arbetar tillsammans

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Organisatorisk tillit	68	57	63

Vi tänker nytt - Motivation

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

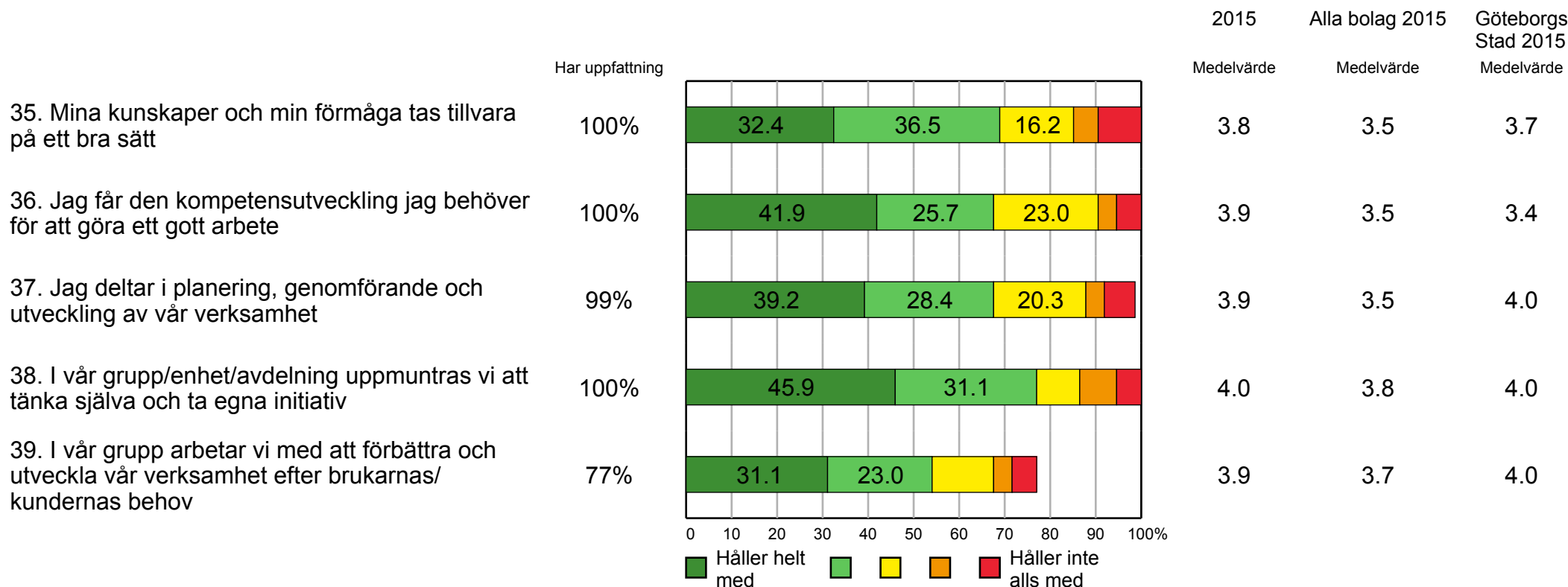
Vi tänker nytt

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Motivation	77	70	77

Vi tänker nytt - Utveckling och förnyelse

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Vi tänker nytt

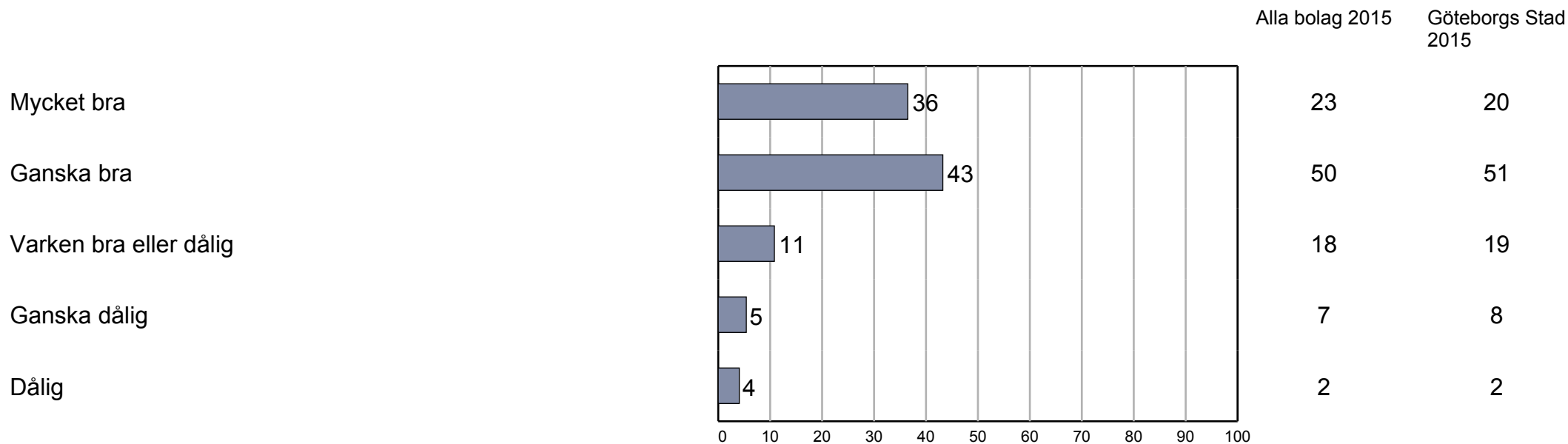
	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Utveckling och förnyelse	73	65	71

Självskattad hälsa

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

40. Hur tycker du att din hälsa är i allmänhet?

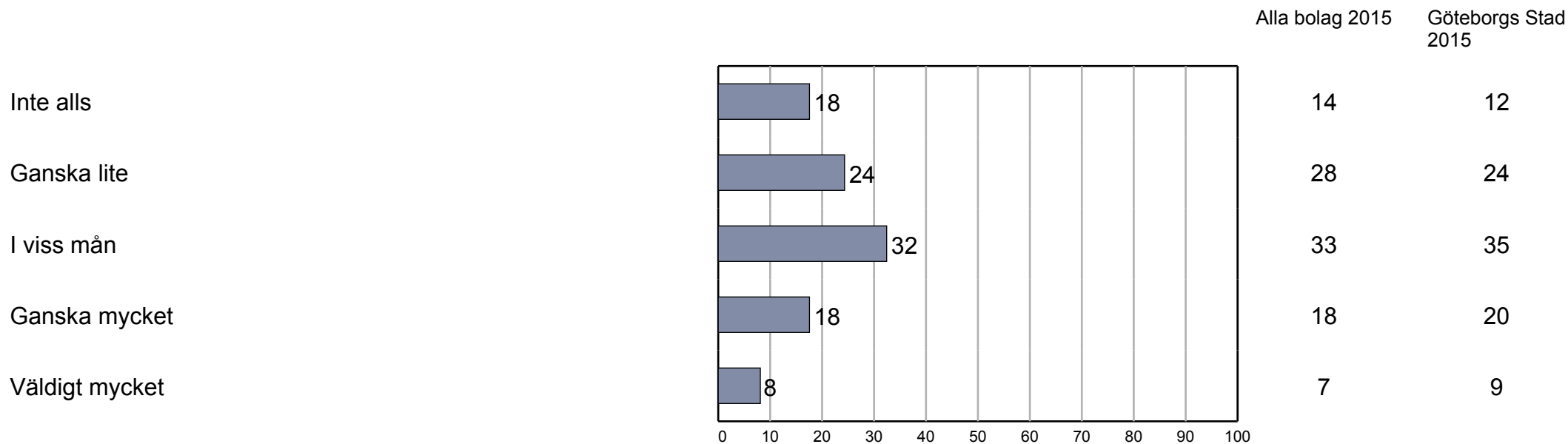
Självskattad hälsa

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Med stress menas ett tillstånd då man känner sig spänd, rastlös, nervös eller orolig eller inte kan sova på natten eftersom man tänker på problem hela tiden.

41. Känner du av sådan stress för närvarande?

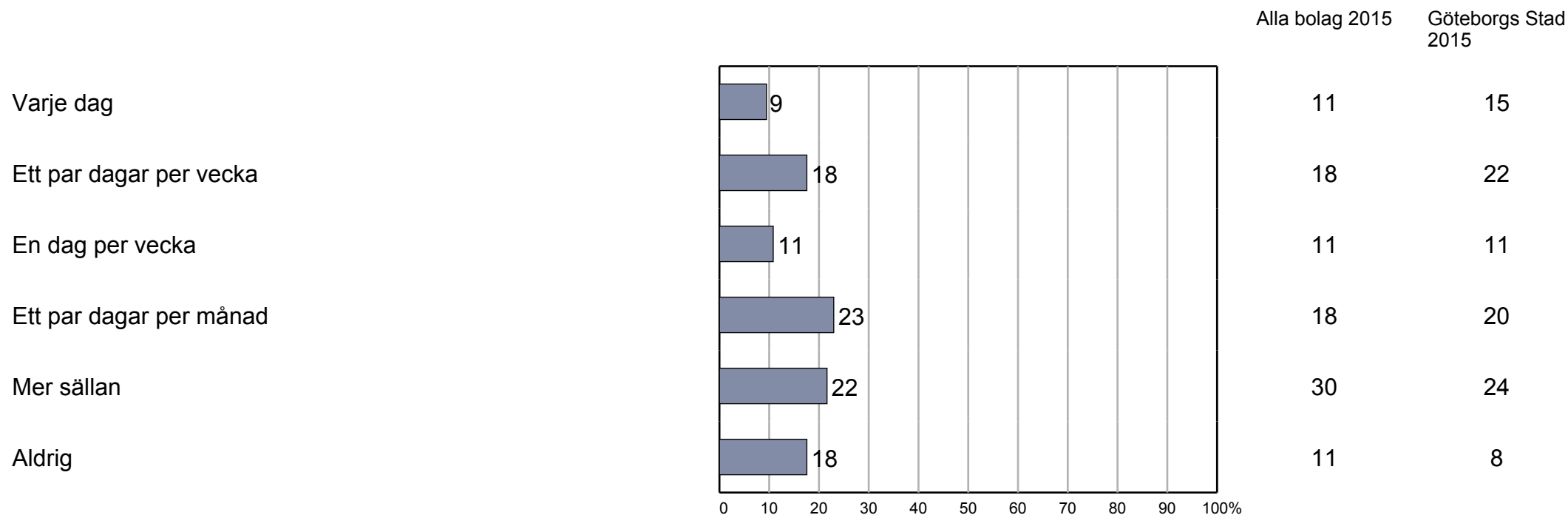

Självskattad hälsa

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

42. Hur ofta känner du av fysiska besvär (t ex huvudvärk, ont i rygg och nacke, musarm) som du tror beror på din arbetsmiljö?

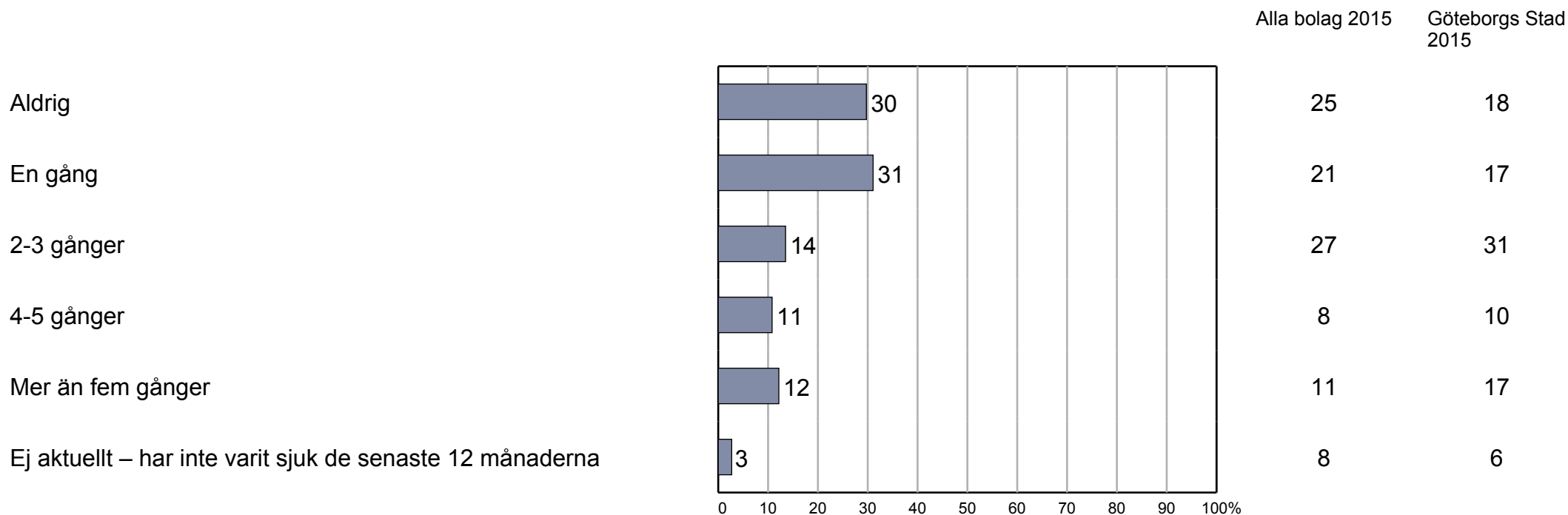

Självskattad hälsa

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

43. Hur många gånger de senaste 12 månaderna har det hänt att du arbetat, trots att du med tanke på ditt hälsotillstånd borde ha sjukanmält dig?

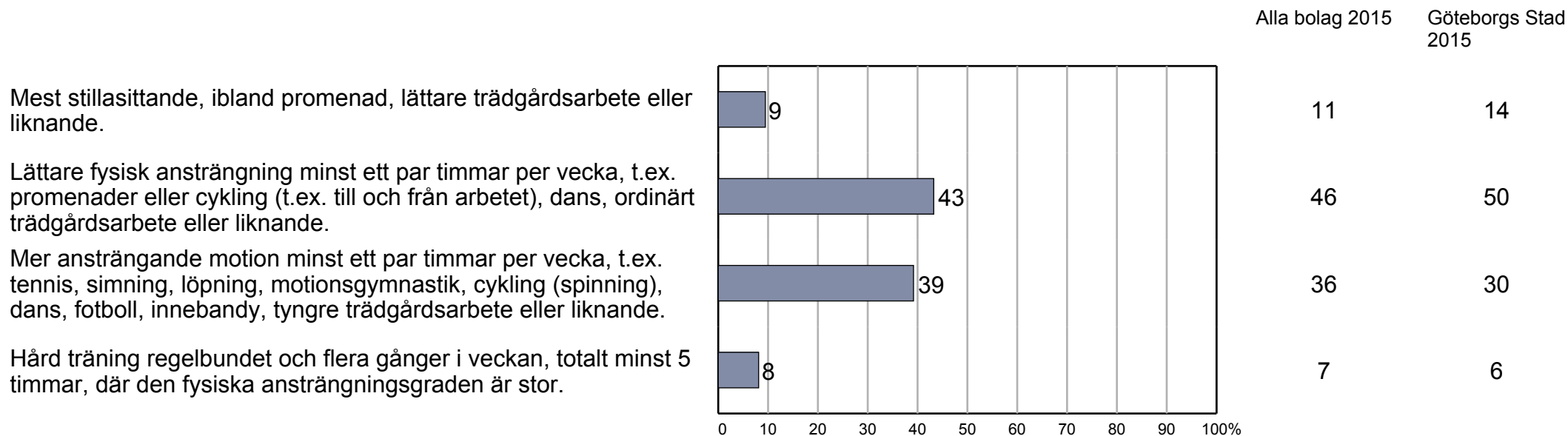

Självskattad hälsa

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

44. Kryssa för det alternativ som närmast beskriver hur fysiskt aktiv du varit under de senaste 3 månaderna.

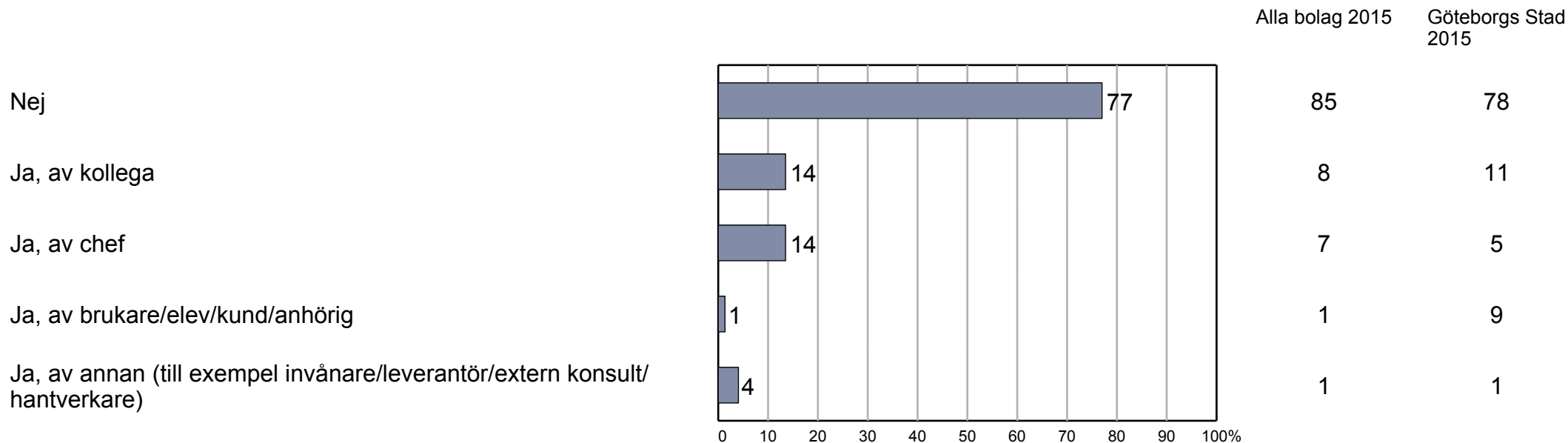

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

45. Har du, under det senaste året, varit utsatt för kränkande särbehandling/mobbing i arbetet (till exempel vid återkommande tillfällen blivit utfrysst, utsatt för oönskade skämt, kommentarer eller systematiskt blivit undanhållen information)? Flera svarsalternativ är möjliga.

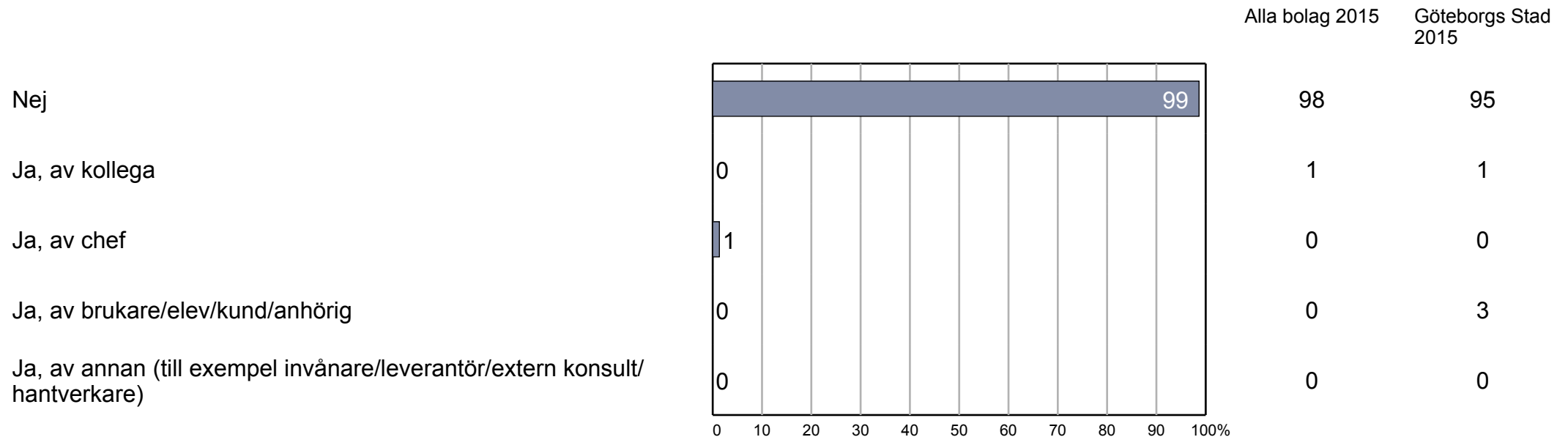

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

46. Har du, under det senaste året, varit utsatt för sexuella trakasserier i arbetet (t ex ovälkommet uppträdande av sexuell natur, oönskade sexuella skämt eller anspelningar, ovälkommen beröring)? Flera svarsalternativ är möjliga.

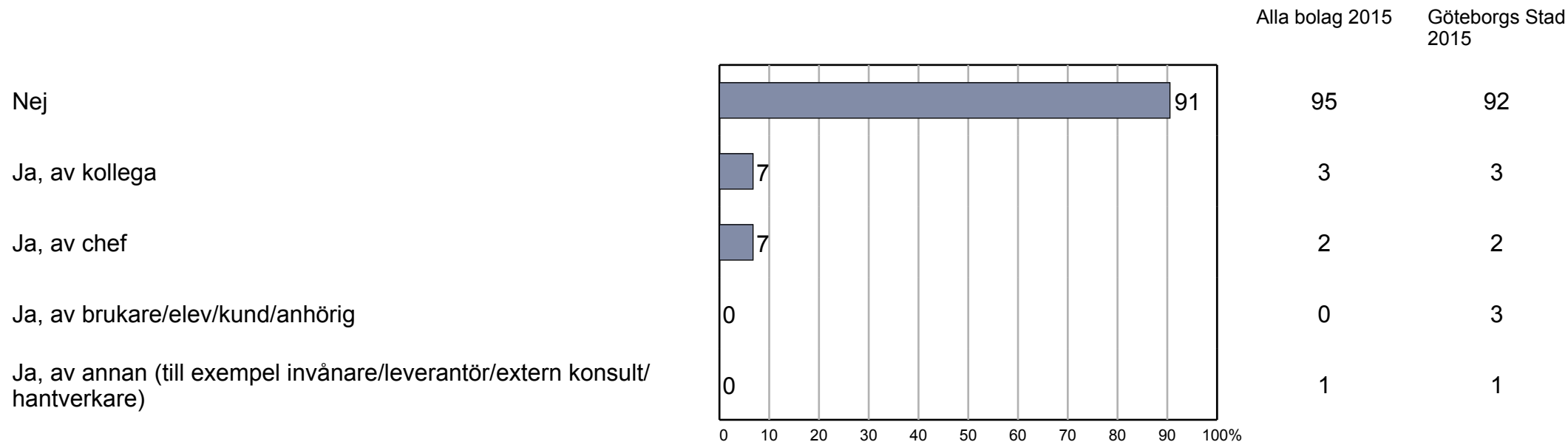

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

47. Har du, under det senaste året, varit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling grundat på kön, ålder, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck? Flera svarsalternativ är möjliga.

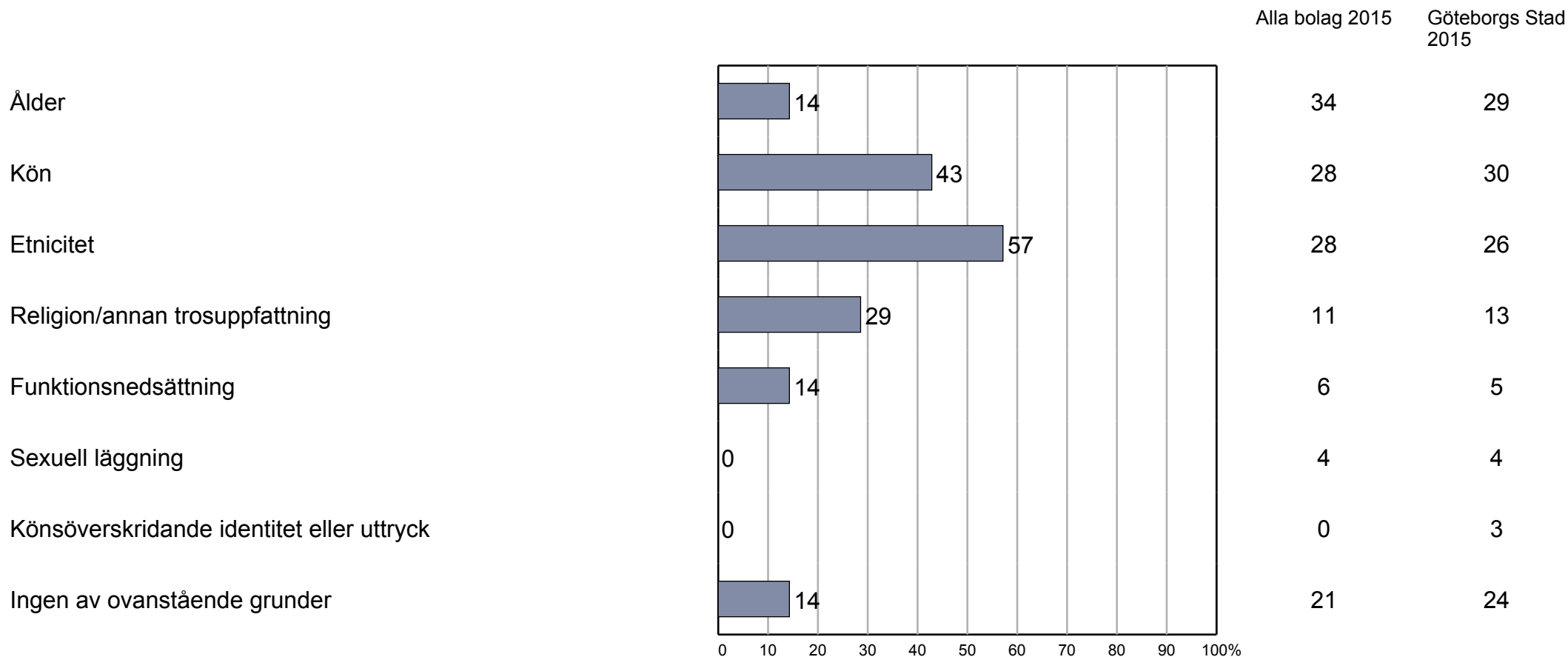

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

48. Om du svarat Ja på föregående fråga (om du varit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling):
På vilken grund?

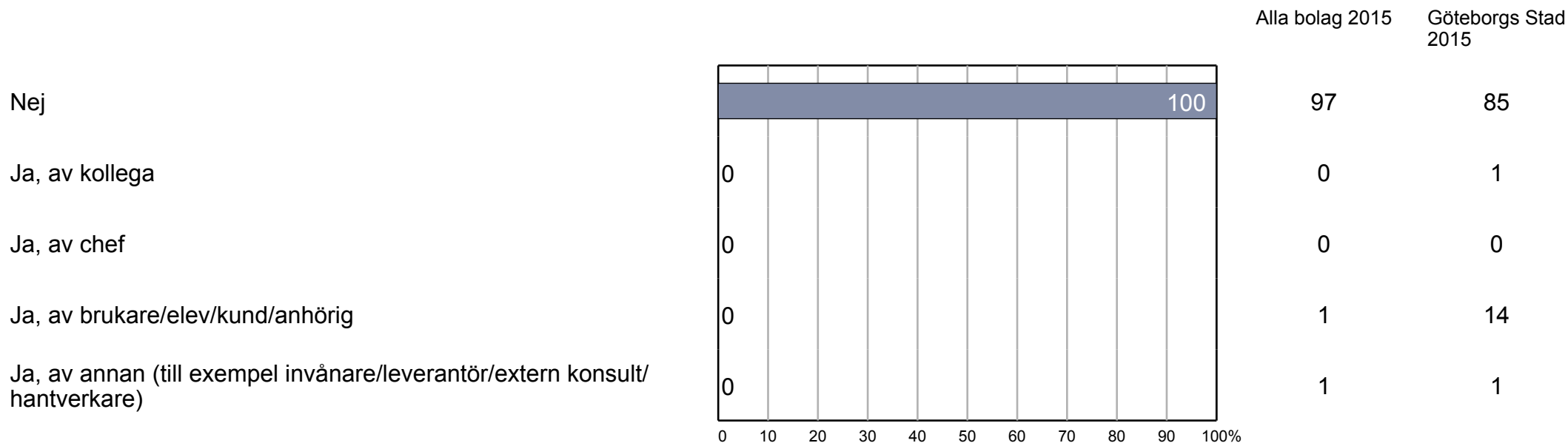

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

49. Har du, under det senaste året, varit utsatt för våld eller hot om våld i arbetet? Flera svarsalternativ är möjliga.

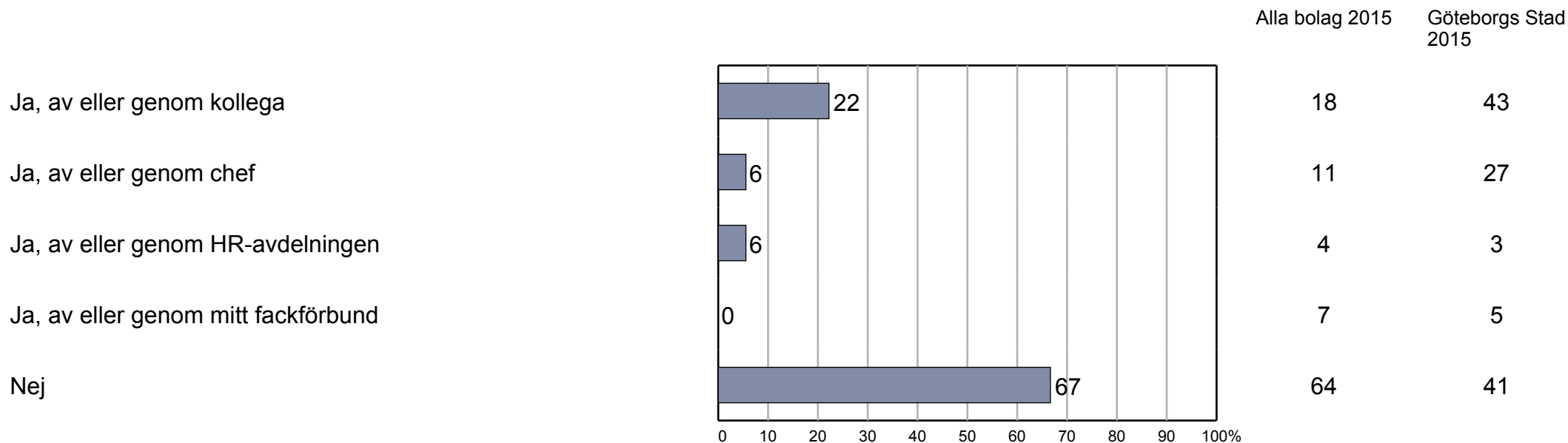

Kränkningar, trakasserier, hot & våld

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

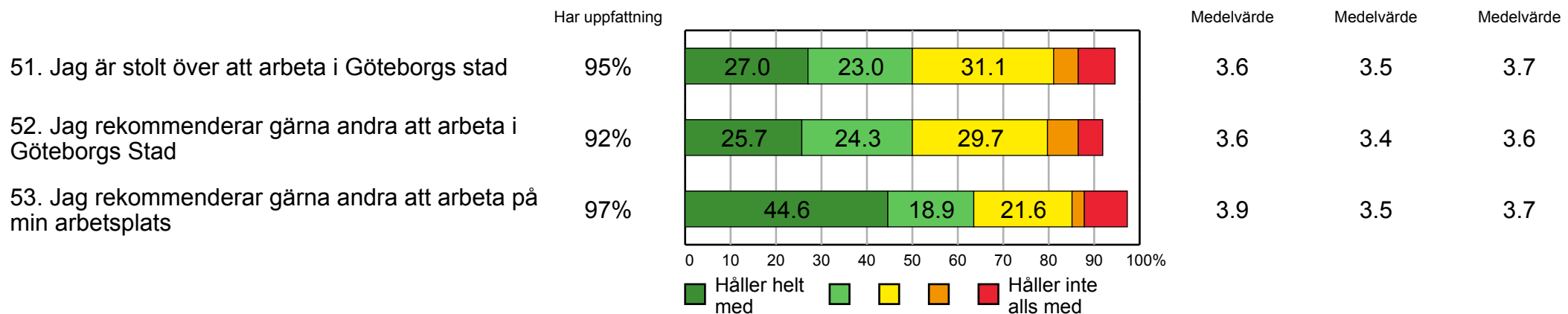
50. Om du svarat "Ja" på någon av tidigare frågor om "Hot och våld, kränkningar och trakasserier": Har du fått något stöd på arbetet i att hantera detta? Flera svarsalternativ är möjliga.

Attraktiv arbetsgivare

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

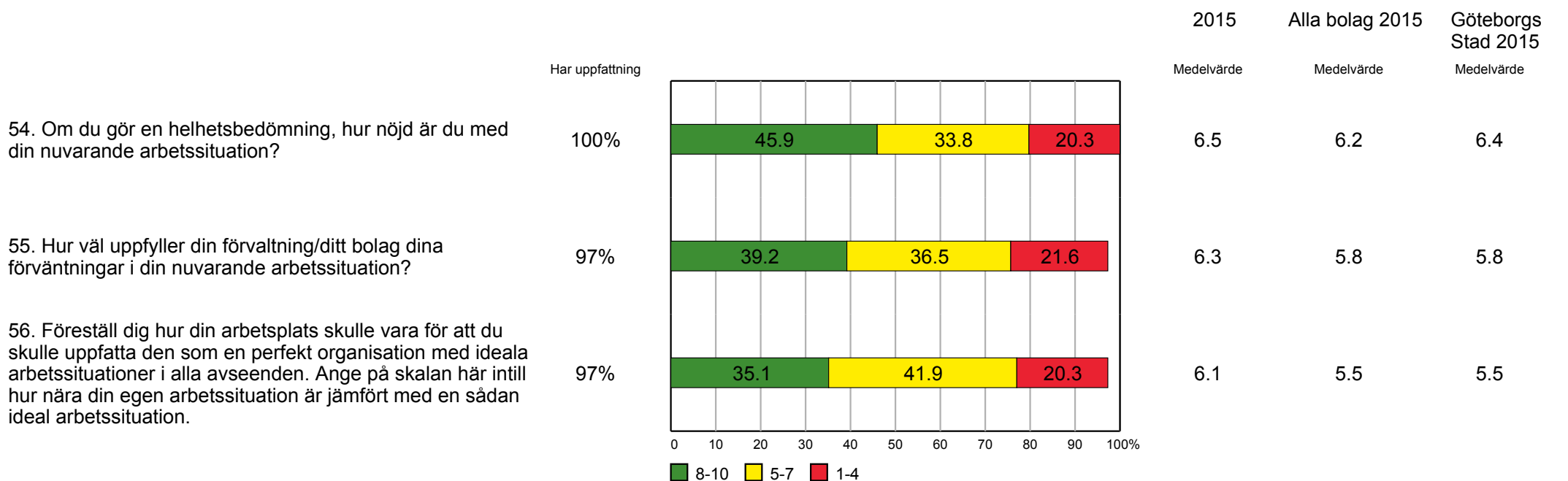
Attraktiv arbetsgivare

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Attraktiv arbetsgivare	68	62	66

Helhetsbedömning - NMI

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

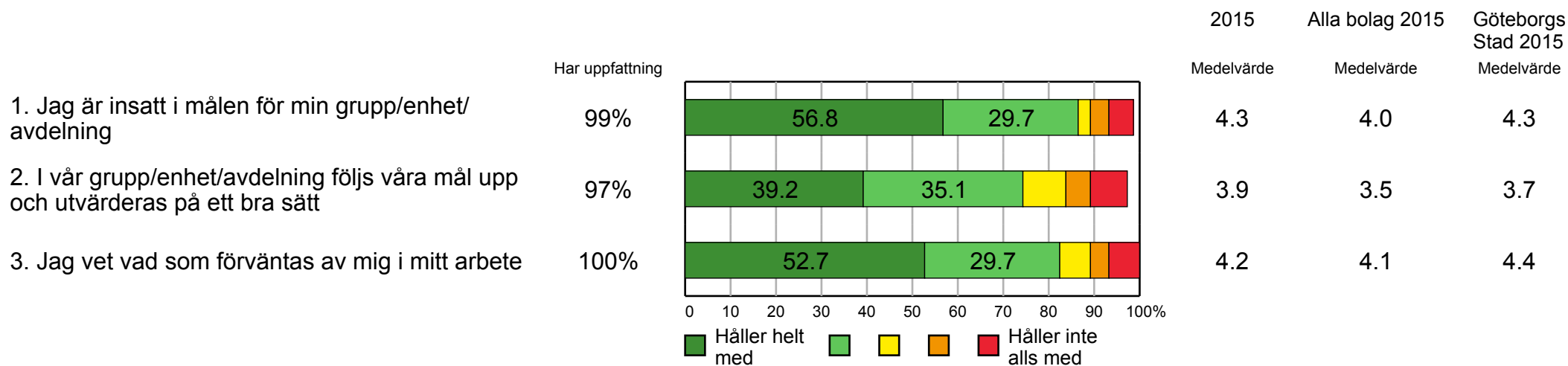
	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Helhetsbedömning (NMI)	59	54	55

Hållbart Medarbetarengagemang - HME

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Delindex Styrning

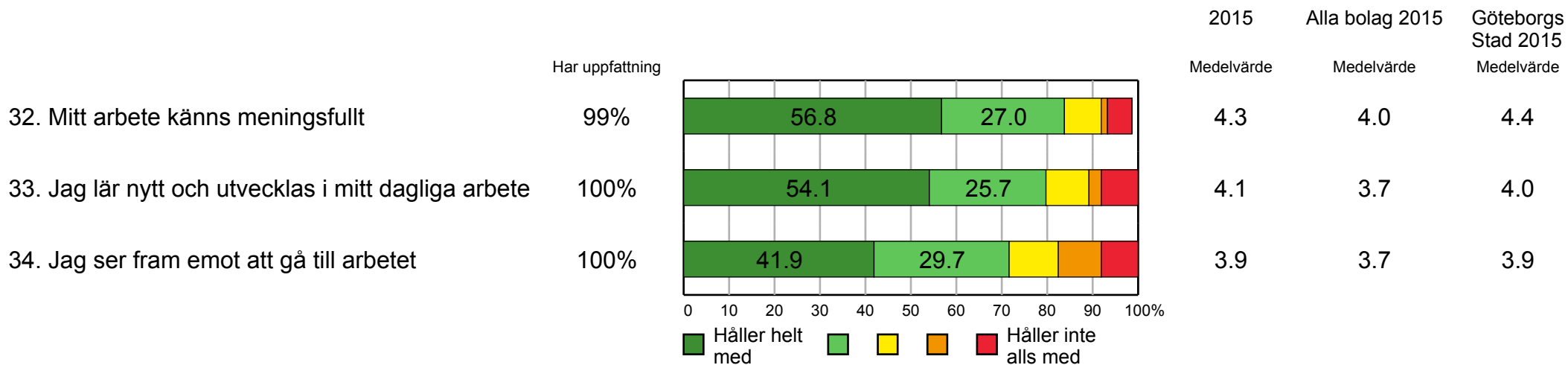

Hållbart Medarbetarengagemang - HME

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Delindex Motivation

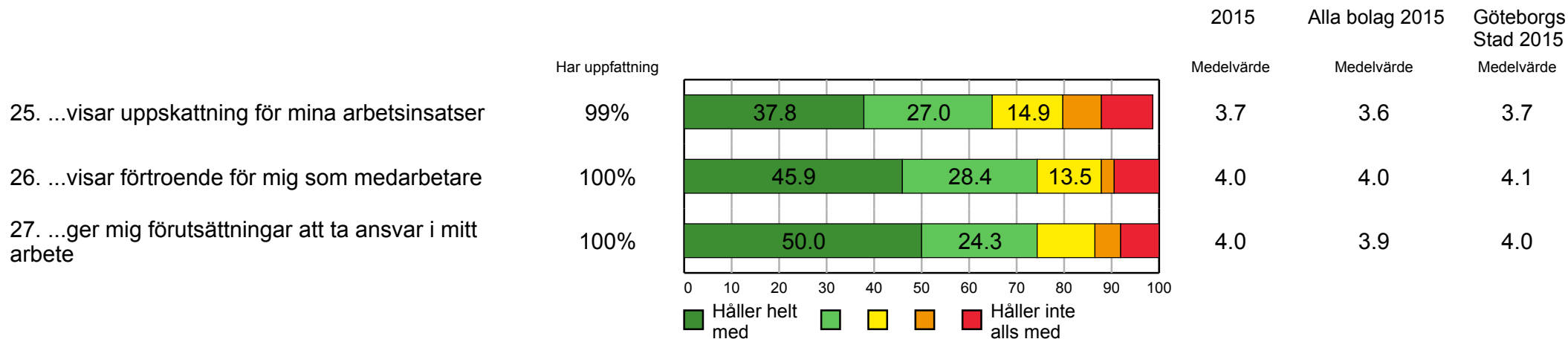
Hållbart Medarbetarengagemang - HME

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Delindex Ledarskap

Min närmaste chef...

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Delindex Styrning	79	72	78
Delindex Motivation	77	70	77
Delindex Ledarskap	73	71	73
Huvudindex Hållbart medarbetarengagemang - HME	76	71	76

Kommunikationsindex - Koml

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Delindex Kommunikationsklimat

I vår grupp/enhet/avdelning...

18. ...uppmuntras delaktighet i mål och verksamhetsplanering

19. ...tas idéer och synpunkter tillvara

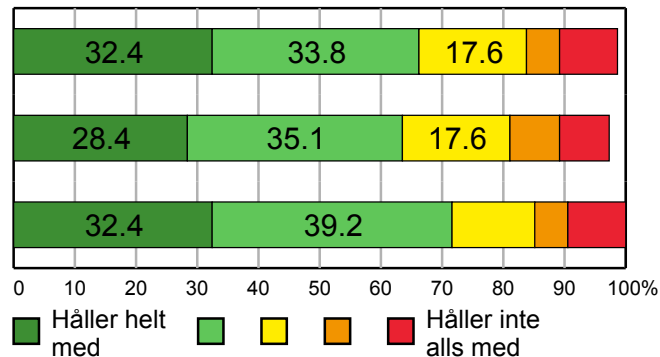
20. ...är vi bra på att kommunicera på ett begripligt sätt

Har uppfattning

99%

97%

100%

2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Medelvärde	Medelvärde	Medelvärde
3.8	3.5	3.8
3.7	3.4	3.7
3.8	3.5	3.7

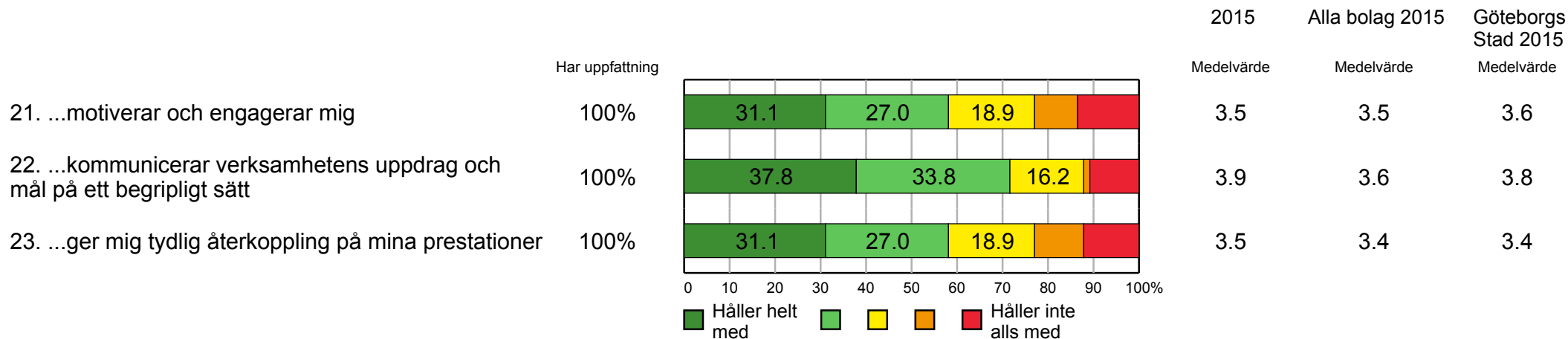
Kommunikationsindex - Koml

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Delindex Ledarskap

Min närmaste chef...

Kommunikationsindex - Koml

B720 GRYAAB

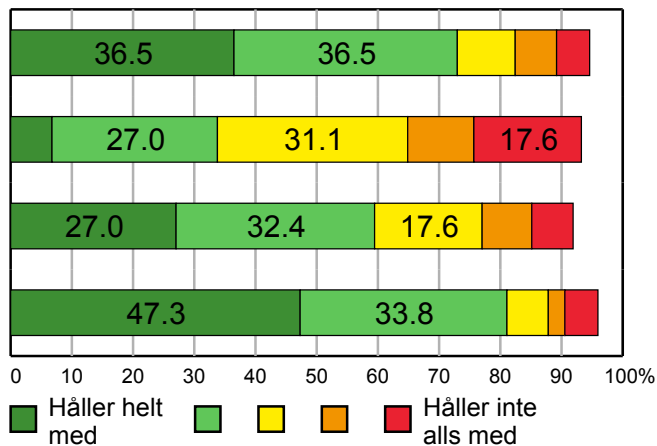
Medarbetarenkäten 2015

Delindex Organisatorisk tillit

28. Min förvaltnings-/bolagsledning litar på att vi utför vårt arbete som vi ska

Har uppfattning

95%

2015

Alla bolag 2015

Göteborgs Stad 2015

Medelvärde

Medelvärde

Medelvärde

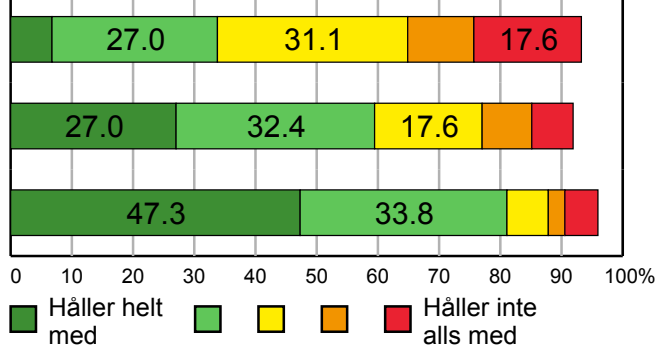
4.0

3.5

3.8

29. Min förvaltnings-/bolagsledning fångar upp viktig information från medarbetarna

93%

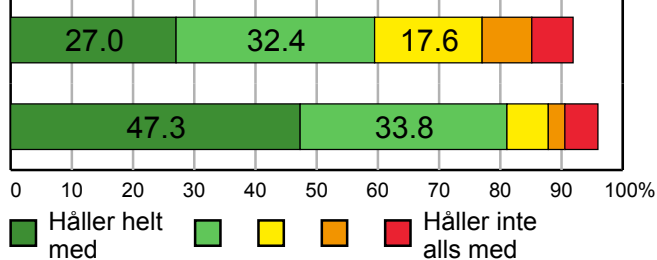
2.9

2.8

3.0

30. Jag litar på den information som kommer från förvaltnings-/bolagsledningen

92%

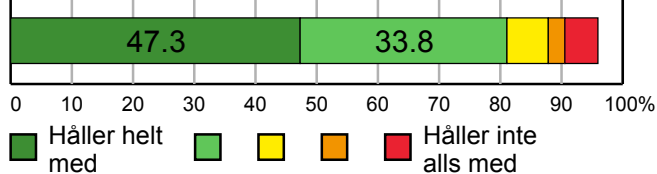
3.7

3.2

3.5

31. Jag känner till min förvaltnings/bolags mål och uppdrag

96%

4.2

3.6

3.7

	2015	Alla bolag 2015	Göteborgs Stad 2015
Delindex Kommunikationsklimat	69	62	68
Delindex Ledarskap	66	63	65
Delindex Organisatorisk tillit	68	57	63
Huvudindex Kommunikationsindex - Koml	68	60	65

Egna frågor GRYAAB

B720 GRYAAB

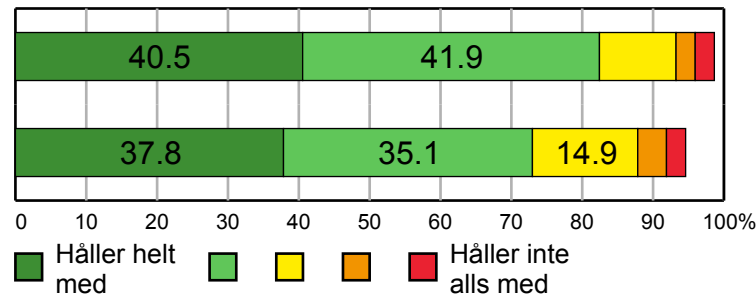
Medarbetarenkäten 2015

2015
Medelvärde

Jag upplever att jag har en säker arbetsplats

Har uppfattning

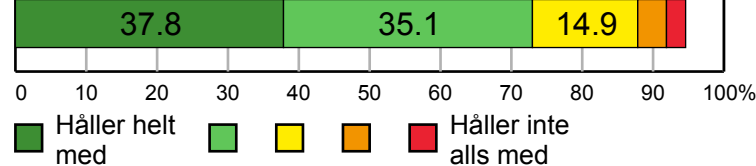
99%

4.2

Jag bidrar till att det totala engagemanget ökar på Gryaab

95%

4.1

Egna frågor GRYAAB

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Hur många gånger de senaste 3 månaderna har du fått uppskattande feedback på utfört arbete från dina kollegor?

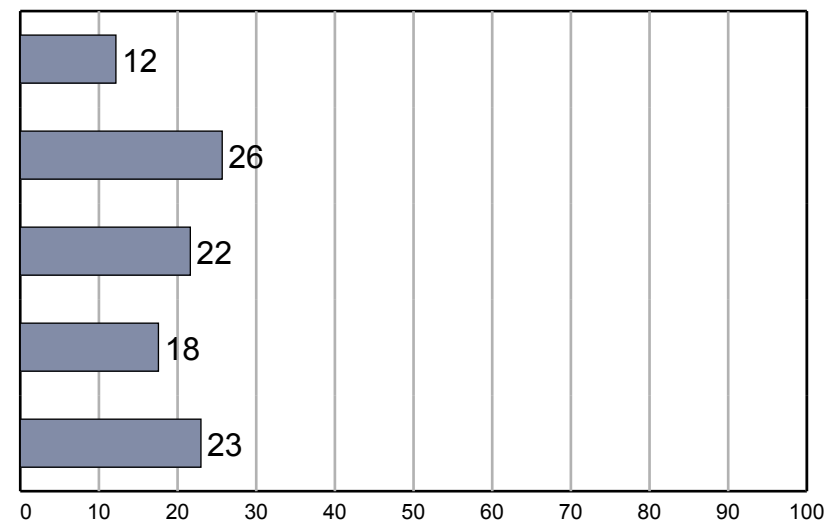
Aldrig

En gång

2-3 gånger

4-5 gånger

Mer än 5 gånger

Egna frågor GRYAAB

B720 GRYAAB

Medarbetarenkäten 2015

Hur många gånger de senaste 3 månaderna har du själv gett uppskattande feedback på utfört arbete till dina kollegor?

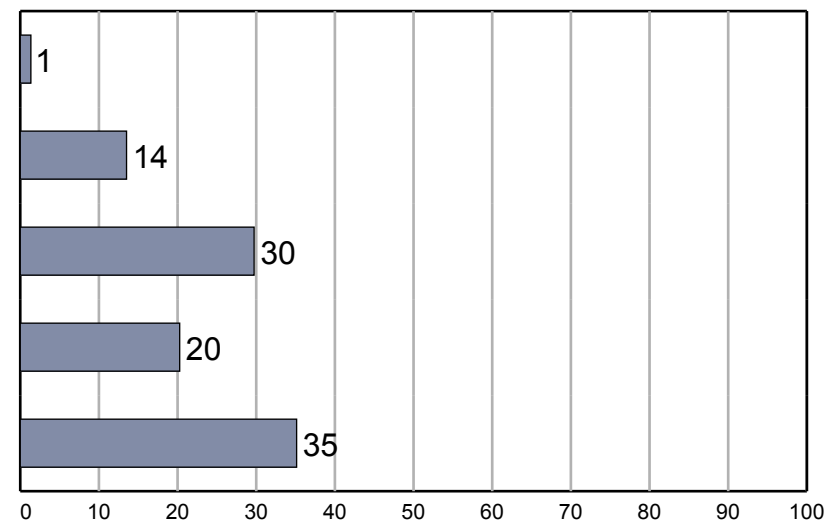
Aldrig

En gång

2-3 gånger

4-5 gånger

Mer än 5 gånger

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-02-02	0084/15	Fullmakter och ombud	Lerums kommun - Fullmakt årsstämma 2016	Lerums kommun / Gryaab AB	Mina Popal
2016-02-02	0111/16	Delegationer vid frånvaro	VD-delegation vecka 7	Gryaab AB	Line Norlin
2016-02-04	0060/16	Markupplåtelseavtal - Landala 5:9, 709:2 samt Vasastaden 11:11, 710:44	Fullmakt att företräda Gryaab vid lantmöteriförrättning O146595	Fastighetsrättslig konsult Gryaab AB / Fastiguide AB	Christina Nilsson;Sven-Ove Pettersson
2016-02-04	0062/16	Rappet	Svar på - Krav på ny inloggning till Rappet införs 14 mars	Intraservice Gryaab AB / Göteborgs stad	Anders Åström
2016-02-04	0063/16	Förtroendevalda till Gryaab AB:s styrelse	Göteborgs stad - val av ledamöter, suppleanter och lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant - PU KF 2016-01-28 § 16 - valberedningen	Stadsledningskontoret Göteborgs stad / Gryaab AB	Anders Åström;Mina Karimi
2016-02-04	0065/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-PE01 Brandjalusi mot yttre kulvert	Inköpsorder 16000216	Gryaab AB / Gallerbolaget i Sverige AB	Christina Nilsson;Christina Suneblad
2016-02-04	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Delegation AC Pop	Gryaab AB	Line Norlin
2016-02-04	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Mikael Berling ersätter SOP		Line Norlin

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			som AC-TF 2016-02-05	Gryaab AB	
2016-02-04	0145/15	Månadsrapporter - reningsresultat	Gryaabs månadsrapport december 2015	Gryaab AB	Jan Mattsson
2016-02-04	0173/15	Överlåtelse av spillvattentunnel 541 från Härryda kommun	Avtal och sammanträdesprotokoll	Kommunfullmäktige Härryda kommun / Gryaab AB	Sven-Ove Pettersson
2016-02-05	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - Silverjoner reningsverk	Amanda Modig Högskolan i Halmstad / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-02-08	0153/16	Begäran om allmänna handlingar	Svar - fakturor för medieträning 2015 - övriga mediafakturor	Gryaab AB / Nättidningen Spanaren	Anders Åström
2016-02-08	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - städmoppar och storskalig tvätt	SDF Västra Hisingen Göteborgs stad / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-02-08	0210/11	Adjungerad proffesur vid Chalmers	Avsiktsförklaring av fortsatt samarbete	Water Environment Technology Gryaab AB / Chalmers University of Technology	Anders Åström
2016-02-08	0210/11	Adjungerad proffesur vid Chalmers	Ansökan om fortsatt position som adjungerad professor	Water Environment Technology Gryaab AB / Chalmers University of Technology	Anders Åström

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-02-09	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Delegation AC PoP 10-22/2	Gryaab AB	Line Norlin
2016-02-09	0116/15	Upphandling - Flockuleringsmedel 2015	Avtalsförlängning - ny sluttid 2016-05-31	Gryaab AB / BTC Europe GmbH	Christina Suneblad
2016-02-10	0060/16	Markupplåtelseavtal - Landala 5:9, 709:2 samt Vasastaden 11:11, 710:44	Underrättelse om avslutad förrättning inklusive beskrivning och protokoll	Lantmäterimyndigheten i Göteborgs stad / Gryaab AB	Christina Nilsson;Sven-Ove Pettersson
2016-02-10	0146/15	Interna rapporter	Gryaab_rapport 2015:8 - Anläggningsdata 2015	Gryaab AB	
2016-02-10	0245/10	Postförmedlingstjänster	Avtal - Kvalitetssäkrad miljötransport, Dnr 2010-11-24. Avtalstid 2016-06-01 - 2018-05- 31	Gatubolaget / Gryaab AB	Christina Suneblad
2016-02-11	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Cecilia Press är TF AC på UKM nästa vecka 15-19/2.	Gryaab AB	Line Norlin
2016-02-11	0152/15	Offertförfrågan bevakningstjänster	Bevakningsinstruktion		Christina Suneblad
2016-02-12	0079/16	Uppgifter lämnade till revisorer i samband med årsbokslut/årsredovisning	Uttalande från företagsledningen ("Representation letter")	Gryaab AB / Ernst & Young	Anders Åström;Lejla Dedic;Peter Nilsson

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-02-12	0084/15	Fullmakter och ombud	Mölnads stad - fullmakt/ombud årsstämma 2016	Mölnads stad / Gryaab AB	Mina Popal
2016-02-12	0170/15	Uppföljningsrapporter till ägarkommunerna	Gryaabs årsrapport 2015	Gryaab AB / ägarkommunerna	
2016-02-14	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - om toalett kontra dusch-avlopp	Johan Almquist privatperson / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-02-15	0068/15	Utskick i samband med årsstämma	2016 - Kallelse till Gryaabs årsstämman 14 mars	Gryaab AB / ägarkommuner, ombud och styrelse	Anders Åström
2016-02-16	0071/16	Kemikalieinspektionens förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter	Information om kommande remiss M2016/00121/Ke - diariennr 01483/16 1	Miljöförvaltningen Göteborgs stad / Gryaab Ab	Carina Blid
2016-02-16	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - Oljeavskiljare	Effort Consulting AB / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-02-17	0153/16	Begäran om allmänna handlingar	Begäran och svar - fakturor från specifika företag och stiftelser	Sveriges Radio via Stadsledningskontoret / Gryaab AB	Anders Åström

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-02-22	0066/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-LE01 Lyftutrustning till nitrifikationsanläggning	Tilldelningsbeslut med anbudsutvärdering	Gryaab AB / Ingenjörfirman Jan Johansson AB, Kone Cranes AB, Svealyft AB, Tekila AB och Gunnebi Industrier AB	Christina Nilsson;Christina Suneblad
2016-02-22	0111/16	Delegationer vid frånvaro	OFR ersätter DLU 23/2	Gryaab AB	Line Norlin
2016-02-22	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - Informationsfilm	Roland Jakobsson Bäckänggymnasiet / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-02-22	0214/10	Slamtömningsstationer	Avtalsuppsägning - Rodhe, Fraktkedjan Väst och SITA - upphör 2016-05-23	Gryaab AB / Fraktkedjan Väst Anläggning AB, SITASverige AB, Rodhe Tankrengöring AB	Sven-Ove Pettersson
2016-02-24	0068/15	Utskick i samband med årsstämma	2016 - Reviderad bilaga - Kallelse till Gryaabs årsstämma	Gryaab AB / Ägarkommuner och ombud	Anders Åström
2016-02-24	0084/15	Fullmakter och ombud	Göteborgs stad - ombud/fullmakt årsstämma 2016	Göteborgs stad / Gryaab AB	Mina Popal
2016-02-25	0052/16	Bankgarantier 2016	Förskottsgaranti - 5735 54 560 08 - Hydropress Huber -	Hydropress HÜber AB / Gryaab	Lejla Dedic;Peter Nilsson

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			(Grov Galler)	AB	
2016-02-25	0084/15	Fullmakter och ombud	Ale kommun - Fullmakt årsstämma 2016	Ale kommun / Gryaab AB	Mina Popal
2016-02-26	0067/16	PCB-inventering och saneringsåtgärder	E-delgivning - Beslut 25 februari 2016 om försiktighetsåtgärder vid sanering av PCB	Miljöskyddsavdelningen Länsstyrelsen Västra Götalands län / Gryaab AB	Jan Mattsson
2016-02-26	0177/15	Arvoden för förtroendevalda 2016	Praktiska anvisningar och arvodesbestämmelser 2016	Stadsledningskontoret Göteborgs stad / Gryaab AB	Anders Åström;Mina Popal
2016-02-29	0067/14	Underavtal avfallstjänster	Avtalsförlängning - Allfrakt - t om 2017-05-31	Gryaab AB / Allfrakt AB	Christina Suneblad
2016-02-29	0080/16	Samverkansavtal	Projekt Regionalt snabbspår VA-ingenjörer 2016	Gryaab AB / Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)	Christina Nilsson
2016-02-29	0146/15	Interna rapporter	Gryaab_rapport 2015:9 - referensprovtagning 2014-2015	Gryaab AB	
2016-03-01	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Delegation TF AC Pop	Gryaab AB	Line Norlin

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-03-02	0068/16	Ägardialoger	Summering - Ägardialoger regionala bolag - Expediering 4§ -160125	Stadsledningskontoret Göteborgs stad / Gryaab AB	Anders Åström
2016-03-03	0069/16	Finansiella tjänster - Göteborgs stad och Gryaab AB	Fullmakt och överenskommelse - t om 2016-12-31	Göteborgs stad / Gryaab AB	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-03	0081/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-ME04C Omrörare till efternitrfikation	Delgivningskvitto och dom	Förvaltningsrätten i Göteborg / Gryaab AB	Christina Nilsson
2016-03-05	0153/16	Begäran om allmänna handlingar	Begäran - handlingar från SA Slamavvattning 2015	Anders Petersson privatperson / Gryaab AB	Anders Åström
2016-03-07	0099/14	Ramavtal mobilkranar	Avtalsförlängning fr om 2016.04.01 - 2017.03.31	Gryaab AB / Nordic Crane Kynningsrud AB	Christina Suneblad
2016-03-07	0153/16	Begäran om allmänna handlingar	Svar - handlingar från SA Slamavvattning 2015	Anders Petersson Gryaab AB / privatperson	Anders Åström
2016-03-08	0052/16	Bankgarantier 2016	Bankgaranti 46G0747931 - Danske Bank / Ventab - EN2013-VE01	Danske Bank, Ventab / Gryaab Ab	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-08	0111/16	Delegationer vid frånvaro	JNO ersätter SOP som AC-TF 2016-03-11		Line Norlin

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
				Gryaab AB	
2016-03-09	0111/16	Delegationer vid frånvaro	MPO ersätter KSA fredag 11/3 2016	Gryaab AB	Line Norlin
2016-03-09	0153/16	Begäran om allmänna handlingar	Delsvar - handlingar från SA Slamavvattnig 2015	Anders Petersson Gryaab AB / privatperson	Anders Åström
2016-03-10	0063/16	Förtroendevalda till Gryaab AB:s styrelse	Partille kommun - val av ersättare och lekmannarevisor	Partille kommun / Gryaab AB	Mina Karimi
2016-03-10	0063/16	Förtroendevalda till Gryaab AB:s styrelse	Mölnåls stad - val av ledamot	Mölnåls stad / Gryaab AB	Anders Åström;Mina Karimi
2016-03-10	0084/15	Fullmakter och ombud	Partille kommun - fullmakt årsstämma 2016	Partille kommun / Gryaab AB	Mina Popal
2016-03-11	0084/15	Fullmakter och ombud	Kungälv kommun - ombud/fullmakt årsstämma 2016	Kungälv kommun / Gryaab AB	Mina Popal
2016-03-11	0150/16	Förslagskommittén	Protokoll förslagskommitté 2016-03-04	Gryaab AB	
2016-03-14	0081/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-ME04C Omrörare till efternitifikation	Avbrytande av upphandling	Gryaab AB	Christina Nilsson

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-03-14	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Delegation för AC-TF 2016-03-15 och 16.	Gryaab AB	Line Norlin
2016-03-14	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - Dagvatten	Linnea Berggren privatperson / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-03-15	0070/16	Årsredovisning	2014 - årsredovisning, revisionsberättelse, granskningsrapport samt belrättelse från bolagsverket	Gryaab AB	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-15	0070/16	Årsredovisning	2015 - årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport	Gryaab AB	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-15	0072/16	Glada kocken Göteborg - catering & festservice HB	Matleverans - avtal fr om 2016-03-15	Gryaab AB / Glada kocken Göteborg Catering & Festservice HB	Christina Nilsson
2016-03-15	0145/16	Månadsrapporter - reningsresultat	Gryaabs månadsrapport januari 2016	Gryaab AB	Jan Mattsson
2016-03-16	0067/14	Underavtal avfallstjänster	Avtalsförlängning - Renova - t om 2017-05-31	Gryaab AB / Renova AB	Christina Suneblad
2016-03-16	0068/16	Ägardialoger	Principer för ägarstyrning av regionala bolag - Expediering §	Stadshus AB	Anders Åström

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			7	Göteborgs stad / Gryaab AB	
2016-03-17	0071/16	Kemikalieinspektionens förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter	Yttrande från Gryaab	Gryaab AB / Miljöförvaltningen Göteborgs stad	Carina Blid
2016-03-17	0075/16	Eniro	Avtal 2016.06.01 - 2017.05.31	Gryaab AB / Eniro	Christina Nilsson
2016-03-17	0076/16	SIS - Miljö- och kvalitetsstandarder	Avtal standarder - 24 månader från underskriftsdatum 2016.03.15	SIS / Gryaab AB	Christina Nilsson;Jan Mattsson
2016-03-17	0078/16	First Card - resekonto	Informationsmaterial - resekonto för Egencia - kundnummer Egencia: VL000235	First Card / Gryaab AB	Christina Nilsson
2016-03-18	0111/16	Delegationer vid frånvaro	OFR ersätter DLU 21-22/3	Gryaab AB	Line Norlin
2016-03-21	0052/16	Bankgarantier 2016	DNB Borgensförbindelse 00420-02-0012710 - NCC Construction - schacktentreprenad - Lokaler 2009	DNB Bank, NCC Construction Sverige / Gryaab AB	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-21	0061/16	Planärenden	Synpunkt - Detaljplan - Bostäder vid Valskvarnsgatan inom Stadsdelen Sannegården	Stadsbyggnadskontoret	Sven-Ove Pettersson

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			- dnr 0359/14	Gryaab AB / Göteborgs stad	
2016-03-21	0070/16	Årsredovisning	2015 - fastställelseintyg	Gryaab AB	Lejla Dedic;Peter Nilsson
2016-03-21	0105/13	Projekt Lokaler 2009	Entreprenadförsäkring för NCC AB med dotterbolag	NCC Försäkring / Gryaab AB	Mats Strandberg
2016-03-21	0105/13	Projekt Lokaler 2009	Utlåtande från slutbesiktning	Bergab AB / Gryaab AB	Mats Strandberg
2016-03-21	0105/13	Projekt Lokaler 2009	Försäkringscertifikat	Zurich / Gryaab AB	Mats Strandberg
2016-03-21	0105/13	Projekt Lokaler 2009	Inköpsorder 13001130	Gryaab AB / NCC Construction AB	Mats Strandberg
2016-03-21	0105/13	Projekt Lokaler 2009	Utlåtande från efterbesiktning - EB1	Bergab AB / Gryaab AB	Mats Strandberg
2016-03-21	0153/11	Energiskattegranskning	Underlag för skattereduktion på fjärrvärme som levererats under 2015 och som förbrukats i industriell tillverkningsprocess - Anläggningsnummer 30006498 - SNI-kod D 35210	Gryaab AB / Göteborg Energi AB	Anders Åström

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
2016-03-21	0200/11	Tunnelavtal	Tilläggsavtal - hantering av dokumentationen kring beranläggning och tunnlar	Kretslopp och vatten Göteborgs stad / Gryaab AB	Sven-Ove Pettersson
2016-03-22	0073/09	Rapport för stationär kyl-/värmepumputrustning	Köldmedia rapport Gryaab 2015 - rapport för stationär kyl-/värmepumputrustning (aggregat/anläggning) med HFC-köldmedier enligt SFS 2007:846	Gryaab AB	Jan Olson
2016-03-22	0122/06	Kontrollprogram för spillvattentunnel Lerum-Partille	Årsrapport 2015 tunnel Lerum	Gryaab AB	Mats Strandberg
2016-03-23	0077/16	Styrelseprotokoll 2016	Protokoll Nr 7/2016 - sammanträdesdatum 2016-02-11	Gryaab AB	Anders Åström;Mina Karimi
2016-03-23	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - Information om vattenflöden för avloppsrening	Ola Vestberg privatperson / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-03-29	0081/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-ME04C Omrörare till efternitrikation	Kontroll av eventuellt överklagande efter avbrytande av upphandling	Gryaab AB / Förvaltningsrätten	Christina Nilsson
2016-03-29	0091/14	Konsulttjänster Styrkonsult / Bergteknik / VA-process / Flödesmätningar-avloppsledningar	Indexering - bergteknik	Gryaab AB / WSP Sverige AB, Tyréns AB, Sweco Environment AB, Ramböll Sverige AB,	Christina Suneblad

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
				Geosigma AB	
2016-03-29	0091/14	Konsulttjänster Styrkonsult / Bergteknik / VA-process / Flödesmätningar- avloppsledning	Indexering - VA_process	Gryaab AB / WSP Sverige AB, Sweco Environment AB, Ramböll Sverige AB, Purenova Miljöteknik AB, Prodo Konsult AB, Cowi AB	Christina Suneblad
2016-03-29	0091/14	Konsulttjänster Styrkonsult / Bergteknik / VA-process / Flödesmätningar- avloppsledning	Indexering - styrkonsult	Gryaab AB / Sweco Environment AB, Cowi AB, ÅF Industry AB, Perned Consulting	Christina Suneblad
2016-03-29	0091/14	Konsulttjänster Styrkonsult / Bergteknik / VA-process / Flödesmätningar- avloppsledning	Indexering - flödesmätning avloppsledning	Gryaab AB / Sweco Environment AB, Ramböll Sverige AB, DHI Sverige AB	Christina Suneblad
2016-03-31	0077/16	Styrelseprotokoll 2016	Protokoll Nr 1/2016 - konstituerande - sammanträdesdatum 2016-03- 14	Gryaab AB	Anders Åström;Mina Karimi
2016-03-31	0146/16	Interna rapporter	Gryaab_rapport 2016:1 - Miljörapport Ryaverket 2015	Gryaab AB	
2016-03-31	0146/16	Interna rapporter	Gryaab_rapport 2016:2 -		

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			Miljörapport Syrhåla 2015	Gryaab AB	
2016-04-01	0121/14	Ramavtal industrielektriker	Förlängning - industrielektriker	Gryaab AB / Midroc Electro AB, Assemblin EI AB	Christina Suneblad
2016-04-01	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Svar på följdfråga - Information om vattenflöden för avloppsrening	Ola Vestberg Gryaab AB / privatperson	Ellinor Günther
2016-04-06	0077/16	Styrelseprotokoll 2016	Protokoll årsstämma - sammanträdesdatum 2016-03- 14	Gryaab AB	Anders Åström;Mina Karimi
2016-04-06	0157/16	Förfrågningar och synpunkter via Gryaabs hemsida och via direkt e-post	Fråga och svar - direktfällning	Anton Nilsson privatperson / Gryaab AB	Ellinor Günther
2016-04-06	0176/14	Järnsulfat_upphandling 2014	Avtalsförlängning t om 2017-03- 31	Gryaab AB / Kronos Titan AS	Christina Suneblad
2016-04-06	0219/13	Byggservicetjänster	Avtalsförlängning t om 2017-02- 28	Gryaab AB / Kålltorps Bygg AB	Christina Suneblad
2016-04-07	0081/16	Upphandling - Entreprenad - EN2013-ME04C Omrörare till efternitrifikation	PM 1-3 skickat mellan 2015.10.13 - 2015.11.25	Gryaab AB	Christina Nilsson
2016-04-08	0111/16	Delegationer vid frånvaro	Cecilia Press är TF AC på UKM		Line Norlin

Datum	Diariennr	Ärende	Händelse	Avsändare/Mottagare	Handläggare
			2016-0412-14	Gryaab AB	
2016-04-08	0111/16	Delegationer vid frånvaro	RWA ersätter DLU 11-12 april	Gryaab AB	Line Norlin

HR och kommunikation
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Mediebevakning – sammanfattning 160101-160229

Gryaab/Ryaverket

Gryaab/Ryaverket har synts sju gånger under januari och februari. I början av januari skriver Göteborgs-Posten två artiklar om Volvoärendet. En artikel fokuserar på förhandlingarna och själva ärendet. I den andra artikeln intervjuas Ann med mer fokus på vad reningsverket finns till för att ta hand om och vad det är Gryaab tycker saknas i deras redovisning av ämnen. Göteborgs-Posten har en artikel med recensioner av olika nyårsrevyer i regionen och där nämns Lerums nyårsrevy där tunnel Lerum var ett genomgående inslag i revyn. Även Floda nyheter gör en recension av revyn och även de är roade av kopplingen i revyn till tunnelbygget. Under januari och februari syns även Gryaab i sociala medier. Ann Mattsons föredrag på Svenskt Vatten utvecklingskonferens genererar åtta tweets. I februari för Svenskt Vatten en debatt i Göteborgs-Posten som handlar om problematiken med PFAS i vardagsprodukter och Svenskt Vattens upprop för att fasa ut dessa farliga ämnen. Nätverket Ren åker ren mat skriver en replik där de fokuserar på att PFAS är ännu ett argument för att sluta använda avloppsslam på åkermark. I en slutreplik svarar Svenskt Vatten tillsammans med Gryaabs styrelseordförande Peter Rundström. I slutrepliken ges exempel på hur Gryaab effektivt arbetar för att på ett säkert sätt återföra näringen i kretsloppet och att fler lantbrukare efterfrågar slammet. Svenskt Vatten har också en notis på sin webbplats om slutrepliken.

Uppströms

14 artiklar kring uppströmsfrågor har sparats under perioden. Svenskt Vattens PFAS-fokus får stort medieutrymme tillsammans med artiklar om problematik med mikroplast.

- Kungsbacka-Posten har en artikel som fokuserar på vad som bör hamna i avloppet.
- HaV skriver ett pressmeddelande där de välkomna Kemikalieinspektionens förslag om att mikroplast i kosmetiska produkter som kan sköljas ur ska förbjudas i Sverige senast 2018. Flera tidningar skriver artiklar som handlar om just mikropulster efter att Kemikalieinspektionens förslag kommit. Dalarnas tidning är ett exempel där de har kroppsscrub som exempel. Ny teknik skriver en artikel om att det i vår startar mätningar i Vättern, Vänern och Mälaren. De studier som gjorts tidigare visar att det finns mer mikroplast i sjöar än i havet. De skriver också en artikel där de beskriver kemikalieinspektionens förslag.
- Greenpeace släpper en rapport som fokuserar på att miljöfarliga fluorkarboner finns i fritidsplagg. Undersökningen visade att nio av tio testade varor innehöll kemikalien, ibland i höga halter. Det här rapporterar Sveriges radio. Greenpeace har också en debattartikel i samma ämne i Dagens ETC där de fokuserar på Haglöfs och att de borde ta ett ansvar och fasa ut alla skadliga kemikalier. De flesta medier rapporterar om att EU-kommissionen lovar att ge besked om kriterier för hormonstörande ämnen före sommaren – 2,5 år för sent. Sverige har varit ledande i att trycka på för att få ett

besked och 2013 tog den dåvarande regeringen saken till domstol som dömde till Sveriges fördel i början av januari.

- Svenskt Vatten har en debattartikel i Östgöta Correspondenten som fokuserar på läkemedelsrester. För att kunna lösa problematiken arbetar man med två spår. Det ena är att se till att utveckla gröna läkemedel, förskrivning och subventionssystem som styr mot mindre farliga läkemedel och att vi lämnar in överblivna läkemedel till apoteket istället för att spola ner dem. Det andra spåret handlar om att utveckla teknik som kan användas på reningsverk som har känsliga recipienter.
- Sydöstran, Blekinge läns tidning, Ny teknik och SVT nyheter Skåne rapporterar om att fyra projekt, bland annat Hanöbukten ska få dela på tolv miljoner kronor för att rena avloppsvatten från läkemedelsrester. Senare under februari rapporterar de flesta medier om projektet eftersom TT gör en nyhet av det.
- Debatten om PFAS i Göteborgs-Posten från Svenskt Vatten och de repliker som skrevs redovisades under rubriken Gryaab.
- I samband med debatten i Göteborgs-Posten är Svenskt Vatten med i nyhetsmorgon på TV4 med samma fokus, alltså att fasa ut PFAS från alla konsumentprodukter.
- Centerkvinnorna är en grupp centerpartister som skriver många insändare i många tidningar där de fokuserar mycket på vatten. Ofta handlar de om läkemedelsrester men under februari fokuserar de på mikroplast. De listar ett antal förslag de vill få igenom för att fasa ut mikroplaster. Smålands-tidningen, Tranås tidning, Smålands dagblad och Vetlanda-Posten har med deras insändare.

Havsmiljö

- I Borås tidning skriver WWF en debattartikel där de fokuserar på att Vattendirektivet är en del av lösningen för problemen i Östersjön. I vattendirektivet har ett program tagits fram för hur Sverige och alla sektorer gemensamt ska kunna nå direktivets mål om god status för våra vatten. WWF tycker att debatten som följt efter de förslag som kommit som handlar om näringsläckaget från jordbruk mest handlat om kortsiktiga lösningar. WWF vill att Sverige ser till att åtgärdsprogrammet får mer fokus och att Sverige tar ledarstolen i hela Östersjöarbetet.
- Dala-Demokraten och Läns-tidningen Södertälje har en debattartikel som skrivs av representanter från Köttfri måndag och Svenskt mat- och miljöinformation där artikeln handlar om svensk djurhållning, att det svenska köttet är en miljöbov och att foderodlingen till köttindustrin är huvudorsaken till Östersjöns övergödning.

Slam/biogas

8 artiklar om slam och biogas har sparats ner.

- Konflikten kring Käppalas tankar på slamlager i Håbo-Tibble fortsätter. Nu inleds rond två där Käppala återigen ansöker om slamlager 500 meter från den förra platsen. Det här rapporterar lokaltidningen Mitt i Upplands-Bro. En ledamot i miljönämnden skriver en debattartikel i Mitt i Upplands-Bro om att han vill att kommunen ska förbjuda verksamheten och inte bevilja bygglov.
- Vid kommungränsen Sigtuna och Upplands-Väsby planerade Ragn-Sells ett mellanlager för rötslam. Nu har de ändrat sig och drar tillbaka sin bygglovsansökan till de närboendes stora förtjusning.
- I tidningen Norra Halland finns en artikel om hur Kungsbacka jobbar för att få fler miljöbilar som arbetsfordon i kommunen. Det finns två tankstationer för biogas och

redan idag kör sopbilar och många bussar på gas. Kommunen vill också ha fler elhybrider som arbetsfordon.

- I Svenska Dagbladet skriver ett antal jurister en intressant debattartikel om att tolkningar av miljöbalken motverkar återvinning. De tar avloppsslam som exempel: ” Den juridiskt intressanta frågan är om våra myndigheters tolkning av miljöbalken försvårar resursåteranvändning. I Skåne har ett antal kommuner med hjälp av miljöbalkens regler förbjudit lantbrukare att sprida slam på sina åkrar under åberopande av försiktighetsprincipen. Kommunerna har varit oroliga för bland annat tungmetallhalterna. Detta trots att slammet varit oerhört noggrant kontrollerat och reningsverken som slammet kommer ifrån är Revaqcertifierade. Slammet ökar produktiviteten i jordbruket och tillför nyttiga ämnen på ett miljömässigt lämpligt sätt. Slamanvändning i jordbruket kan, när den utförs på rätt sätt, bidra till att uppfylla flera miljömål. Fosfor som cirkulerar i ett kretslopp bidrar till att minska beroendet av fosfatmineraler som är en ändlig resurs. Det finns i dagsläget inga fungerande alternativ till slamspridning som ett sätt för vattenreningsverk att göra sig av med slam. Det finns inte plats nog för deponering eller tillgängliga förbränningsanläggningar. Dessutom skulle deponering och förbränning leda till orimliga kostnader men även negativ miljöpåverkan.”
- Skånska dagbladet skriver en artikel om att Lunds kommun, som tidigare stoppat slamspridning. 2010 fattade miljönämnden ett förbudsbeslut men efter överklaganden fastslog mark- och miljööverdomstolen 2014 att kommunen saknade formell grund för beslutet. Nu är kommunen medlem i VA Syd och har då inte längre beslutanderätt över reningsverken inom kommunen. En motion om att ändå förbjuda slamspridning har gjort att kommunstyrelsen nu ändå enats om att ställa sig bakom motionen.
- Jordbruksaktuellt har en artikel om olika metoder för att återvinna fosfor.

Övrigt

- Östgöta Correspondenten rapporterar att Mjölkkulla reningsverk byggs ut för 23 miljoner kronor för att bli bättre på biologisk rening.
- Ny teknik skriver att Baoxia Mi som är doktorand vid University of California, Berkeley har fått patent på en ny vattenreningsmetod. Det som används är ett filter av grafenoxid som normalt är vattenlösligt. Men Baoxia Mi binder en kemikalie till grafenoxiden. Enligt universitetet har det nya filtret en bättre förmåga än dagens metoder när det gäller att avlägsna läkemedelsrester, smittämnen och hormonstörande ämnen.

HR och kommunikation
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Mediebevakning – sammanfattning 160301-160331

Gryaab/Ryaverket

Gryaab/Ryaverket har synts sju gånger under mars. I en insändare i Kungälv-Posten kritiserar skribenten kommunens planer på att flytta en återvinningsplats i samband med byggandet av bostäder i Diseröd. Skribenten tycker att kommunen ska tänka om och göra rätt och det är enligt honom att fixa avloppet och leda det till Ryaverket, riva reningsverket i Diseröd och sedan placera återvinningsstationen där. Göteborgs-Posten skriver en artikel om att det blir fler kvinnor i bolagens ledningsgrupper och styrelser. Gryaab är med i listan över alla bolag där det rapporteras hur många kvinnor det sitter i styrelsen. Det twittras om att vi söker en vikarierande miljöingenjör. GR skickar ut ett pressmeddelande om Snabbspår VA-ingenjör (pressmeddelande plockades sedan upp av flera tidningar i april). Lerums tidning rapporterar att politikerna nu sätter punkt för projektet med tunnel Lerum. De twittrar även om nyheten.

Uppströms

Tio artiklar har sparats som rör uppströmsfrågor och Svenskt Vattens fokus på PFAS får stort medieutrymme även i början av mars.

- Aftonbladets ledarkrönika den första mars handlar om just högflourerande ämnen och deras farlighet. Sveriges radio lyfter nyheten i P1 med intervjuer med bland annat Anders Finnson. Kravet från vattenbranschen är att fasa ut fluorkemikalier från fler varor. TT gör sedan en nyhet av det och deras nyhet sprids i de flesta medier.
- Forskning.se, Umeå Universitet och Cirkulation skriver om Knivsta reningsverks rening av läkemedelsrester. Nu ska projektet utvärderas. De preliminära resultaten visar att läkemedelshalterna minskar med 80 procent. HaV satsar nu fyra miljoner för att utvärdera reningen.
- Sveriges radio Kaliber rapporterar att Borås Energi har spridit tusentals ton av sin aska från biobränsle på åkrar istället för i skogen. När kaliber berättar om kadmiumforskarnas oro över de långsiktiga effekterna av kadmiumet som finns i askan reagerar Borås Energis vd och säger att de ska sluta lämna det till åkermark.
- En centerpartist från Falkenberg skriver en insändare i Hallands nyheter. Istället för att, som i så många andra insändare, fokusera på vad reningsveken behöver förbättra för att ta hand om läkemedelsrester, kemikalier och annat, fokuserar skribenten på att vi alla har ett ansvar för vad vi använder och konsumerar. En insändare med tips på hur man lever avloppsvänligt helt enkelt.
- Landets fria rapporterar att bildäck står för den största mängden utsläpp av mikroplaster i miljön.
- TT gör en nyhet av en TV4-nyhet. De flesta medier plockar upp den och det handlar om att farliga ämnen i konsumentvaror kan komma att beskattas. Det här föreslår regeringen i ett försök att minska förekomsten av farliga ämnen i människors hemmiljö.

Slam/biogas

Fyra artiklar om slam och biogas har sparats ner.

- Mjölkbonden Jan-Christer Carlsson sprider hushållsavföring på åkrarna i ett kontroversiellt miljöprojekt i Hölö. Men mejeriföretaget Arla vägrar godkänna metoden.
 - Arla kanske är rädda för den allmänna opinionen och att man ska säga nej till deras mjölk, säger Annika Nordin, professor vid Sveriges lantbruksuniversitet och en av de som forskat vid anläggningen i Hölö.
- Västra Götalandsregionen vill tillsammans med Region Skåne öka produktionen och användningen av biogas. En gemensam avsiktsförklaring för arbetet fram till 2019 godkändes på regionstyrelsen sammanträde i början av mars.
- Lena Jarlöv, aktiv i nätverket Ren åker ren mat, skriver en insändare i Dagens ETC där hon vill få med sig Grön Ungdom i arbetet med att stoppa spridning av avloppsslam. ”Det behövs samlade krafter eftersom Svenskt Vatten är en mäktig intressent med mängder av resurser som liksom flera kommuner har ett tydligt mål – att på enklaste sätt bli av med de enorma slamlager som finns lagrade runt om i Sverige.”
- Eskilstuna-kuriren skriver att Ekeby reningsverk satsar 54 miljoner på att förbättra avvattningen av slam. Ombyggnaden kommer att minska buller, minska underhållskostnader och minska miljöpåverkan eftersom det blir färre slamtransporter.

Övrigt

- Olofströms kommun har inlett ett omfattande arbete med att få ordning på överbelastningen av reningsverket. Arbetet handlar om att få bort det vatten som inte hör hemma där. Det handlar om att få bort dagvatten och grundvatten som läcker in i otäta rör. Det här rapporterar Blekinge läns tidning.
- Himmerfjärdens reningsverk Syvab väntar på myndigheternas klartecken för en utbyggnad och ny teknik som halverar kväve- och fosforutsläppen och tar bort mikroplasterna från avloppsvattnet.

Gryaab AB
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Omvärldsbevakning 160101-160229

Datum	Medium och titel	Innehåll
2016-01-06 Gryaab	Göteborgs-Posten Klarar inte av okända kemikalier	Reningsanläggningen är byggd för att rena kommuninvånarnas kiss och bajs. Okänt spillvatten från industrin kanske inte kan renas, därför måste Volvo redogöra för sina utsläpp, menar Gryaab. För tio år sedan började arbetet med att uppdatera miljökraven för Volvo personvagnars spillvatten. - Vi trodde inte att det skulle ta så lång tid, säger Ann Mattsson, avdelningschef på Gryaab. Problemet är att Gryaab inte fått några bevis för att spillvattnet är hushållsliknande, medan Volvo hävdar att vattnet är okej att släppa till reningsverket. I små steg har Volvo redovisat innehållet i sitt spillvatten, men inte tillräckligt, menar Gryaab. - Det är det som hela den här cirkusen handlar om. Det är jättetråkigt för Volvo att de inte lyckats beskriva sina utsläpp bättre, säger Ann Mattsson. Gryaab har ansett att underlaget från Volvo hittills varit bristfälligt och har vid flera tillfällen fått stöd av Mark- och miljödomstolen, enligt den dokumentation som GP tagit del av. Nu går ärendet vidare för beslut i domstolen.
2016-01-06 Gryaab	Göteborgs-Posten Fortsatt bråk om spillvatten – Volvo cars lyckades inte runda miljödomstolen	I ett sista försök att komma överens utanför domstolen började Volvo förhandla med kommunen om utsläppskraven på sitt spillvatten. Men förhandlingarna har havererat. I ett sista försök att komma överens återtog kommunen delar av Gryaabs uppdrag, något som är väldigt ovanligt. Sedan dess har reningsverket inte velat skriva under kommunens uttalanden: - Det är ingen hemlighet att vi inte är helt överens. Eftersom de velat sätta en tydlig prägel på sina yttranden är det bättre att de skriver på ensamma, säger Gryaabs vd Anders Åström. Enligt förvaltningschefen Henrik Kant på Kretslopp och vatten, som tog över ärendet, ville man undvika låsningar och kunna ha en ”bra dialog” med Volvo. Någon bra dialog blev det inte. Förhandlingarna har havererat. Rent formellt ville kommunen och Volvo komma överens om villkoren för att det kommunala reningsverket skulle fortsätta rena Volvos spillvatten.

2016-01-08 Hav	Dala-demokraten, Länstidningen Södertälje Debatt: Köttnationalism hjälper inte klimatet	Jonas Paulsson Köttfri måndag och Per-Anders Jande Svensk mat- och miljöinformation skriver ett debattinlägg om kött. Flera oberoende studier har visat att svensk djurhållning är långt ifrån bäst i världen - och ännu mycket längre från bra. Den negativa miljöpåverkan från svensk köttproduktion är inte mindre än den i andra europeiska länder. Det svenska köttet är en mycket stor klimatbov och foderodlingen till köttindustrin är huvudorsaken till Östersjöns övergödning. Genom import av foder bidrar den svenska köttindustrin också till skövling av värdefulla ekosystem i andra länder. Köttnationalism och föreställningen om just det egna landets överlägsna djurskydd och exceptionellt miljövänliga köttindustri sprider sig som en farsot i Europa, vilket göder köttindustrin på miljöns bekostnad. Den svenska regeringen bör istället för köttnationalism värna klimatet och Östersjön genom att satsa på politiska åtgärder för minskad köttkonsumtion. Det kan inkludera en köttskatt, utformat enligt förslaget från den norska regeringens gröna skattekommission, samt stöd till lantbruket för omställning från animalieproduktion till biobränslen.
2016-01-12 Uppströms	Kungsbacka-Posten Var prillan slängs är ingen skitsak	Nu är det läge att vara snusförnuftig. Prillan hamnar allt oftare i vasken eller i holken. Det ställer till stora problem för reningsverket. - Vi ser allt mer påssnus som fastnar i våra ledningar, säger Magnus Lundblad, enhetschef på Hammargårds reningsverk. I artikeln tas också problem upp med fett, skräp och tungmetaller.
2016-01-13 Kemikalier	Ny teknik Mikroplast i kosmetika fasas ut	På fredag överlämnar Kemikalieinspektionen en utredning kring möjligheterna att förbjuda mikroplaster i allt från tandkräm till duschkrämer. Miljöminister Åsa Romson uttalar sig inte om något förbud innan hon har tagit del av utredningen. - Vi vill minska spridningen av mikroplast, inte minst till haven där forskarna pekar på betydande risker. En del i det arbetet är att ta bort plasten i produkter där den är onödig - som i kroppsvårdsprodukter, säger Åsa Romson (MP).
2016-01-16 Hav	Borås tidning Debatt: Vattendirektivet – en möjlighet att rädda Östersjön	När WWF frågade riksdagspartierna menade alla att det var viktigt att tydliggöra samtliga ministrars och departements medansvar för att rädda Östersjön. Men sedan hände inte mycket. Problemen är långt ifrån lösta och en del av lösningen är Vattendirektivet. I arbetet med Vattendirektivet har ett nytt program tagits

		fram med konkreta åtgärder för hur Sverige och alla sektorer gemensamt ska kunna nå direktivets mål om god status för våra vatten. I det ingår att minska bidraget av näringsämnen från jordbruket. Debatten som följt efter förslagen har tyvärr kommit att handla mer om kortsiktiga kostnader för åtgärder än om de långsiktiga vinsterna med rent vatten. Det är extremt olyckligt då de åtgärder som föreslås i åtgärdsplanen har stor potential att leverera på mål, inte bara i Vattendirektivet utan också på den så kallade aktionsplanen för Östersjön. För att få ett beslut i frågan om Vattendirektivets åtgärdsprogram behöver miljöminister Åsa Romson (MP) och landsbygdsminister Sven-Eric Bucht (S) förena krafterna och få med sig sina respektive departement. Utöver detta, för att åter få fart på Östersjöarbetet och sätta Sverige i ledarstolen, behövs ett högnivåmöte på statsministernivå med Östersjöländerna. På så vis kan en konstruktiv dialog föras om hur Sverige kan ta de steg som krävs för att uppfylla sin del i arbetet för ett levande Östersjön.
2016-01-18 Ryaverket	Göteborgs-Posten En rasande bra revy	Recension av olika nyårsrevyer i regionen där Lerums nyårsrevy nämns. Där nämns Ryaverket eftersom Tunnel Lerum är ett inslag i föreställningen.
2016-01-18 Uppströms	HaV Pressmeddelande: HaV välkomnar förslag om att förbjuda mikroplast i kosmetiska produkter	Kemikalieinspektionen föreslår att mikroplast i kosmetiska produkter som kan sköljas av bör förbjudas i Sverige från och med den 1 januari 2018. Rapporten bedömer att förbudet bör kombineras med andra åtgärder för att minska mängden mikroplaster i hav och sjöar. Mikroplast i kosmetika bedöms i dag stå för cirka 0,1 procent av mikroplasterna i sjöar och hav.
2016-01-18 Slam	Lokaltidningen mitt i Upplands-bro Ny strid om avloppsslammet	Håbo-Tibbleborna vann striden om det stinkande avloppsslammet. Nu inleds rond två, när Käppalaförbundet återigen ansöker om att få dumpa slammet – 500 meter från den förra platsen. Enligt Kristina Svinhufvud, avdelningschef på Käppalaförbundet, finns det ingen risk att föroreningar från slammet sprids till vattendrag och skog. – Vi kommer att bygga täta väggar och ett tak som gör att det inte regnar in och blir blött, säger hon.
2016-01-20 Gryaab	Twitter	Åtta tweets om Ann Mattssons föredrag på Svenskt Vatten utvecklingskonferens.
2016-01-22 Gryaab	Floda Nyheter Tack Lerumsrevyn!	Krönika om Lerumsrevyn: "För Floda Nyheter var det särskilt roligt att årets tema är avloppstunneln. Nyheten om att kommunen inte redovisat tunneltvisten i sin verksamhetsberättelse var FlodaNyheters första stora

		nyhet. Tvisten handlade om ett krav på en dryg kvarts miljon och vår nyhet återgavs i många medier. Hade kommunen och Gryaab förlorat hade det, med rättegångskostnader, blivit en smäll på runt en halv miljon kronor. Jag är ingen större vän av kiss- och bajshumor, men i Lerumsrevyn har den nått en konstnärlig nivå. Numret om att kommunen måste införa trängselskatt för att finansiera tunneln lockade till många skratt. Högst trängselavgift efter torsdagens ärtsoppa.”
2016-01-22 Biogas	Norra Halland Full gas mot miljöbilar	Med 430 bilar och lastbilar och massor av arbetsfordon kan Kungsbacka kommun påverka miljön både konkret och som förebild. Redan idag prövar kommunen olika biltyper. Många av de mindre arbetsfordonen går på el. Av de runt 430 registrerade fordonen, alltså bilar och lätta lastbilar, är cirka 40 gasbilar, 50 elhybrider, några etanolbilar och resten vanliga fossilbilar. Varje år byts en 70-80 bilar. Några rena elbilar finns det inte. Det handlar både om tillgång på fungerade fordon och brist på laddstolpar. Än så länge är det lättare att byta till gasbilar. Det finns två mackar i stan och tankningen är ungefär lika smidig som att hälla i bensin. Dessutom kör både sopbilar och många bussar redan på gas sedan Kungsbacka ställt det kravet vid upphandlingen. Insamlingen av matavfall som blir biogas passar också bra in bilden.
2016-01-25 Uppströms	Dalarnas tidning Så bidrar din kroppsscrub till 40 ton mikroplast i Östersjön	Samma som HaVs pressmeddelande den 18 januari.
2016-01-25 Slam	Vi i Väsby Inget rötslam vid kommungränsen	Upp till tio tusen ton avloppsrester. Det är vad som planerades på ett mellanlager för rötslam i Sigtuna, precis vid gränsen mot Upplands Väsby. Men Ragn-Sells ändrade sig och har nu beslutat att dra tillbaka bygglovsansökan för slamlagret, till de närboendes stora förtjusning.
2016-01-26 Slam	Mitt i Upplands-bro Debatt: Dags för nytt nej till slamlager	Debatt skriven av en ledamot i miljönämnden om Käppalaförbundets nya anmälan om slamlager mellan Bro och Håbo-Tibble. Ledamoten vill att kommunen måste förbjuda verksamheten och klargöra att man inte är beredd att bevilja bygglov. Även om Käppala nu vill bygga en mindre anläggning och möjligheten till avloppsanslutning är bättre, är den nya platsen minst lika dålig som den förra.
2016-01-26	Sveriges radio	Miljöfarliga fluorkarboner används ofta i fritidsplagg, visar en ny rapport från Greenpeace. De fortsätter att

Kemikalier	Miljöfarliga fluorkarboner används ofta i fritidsplagg	användas trots att det finns ersättare. – Det ironiska är att kläderna säljs med budskap om fantastiska naturupplevelser. Det blir såklart väldigt dubbelt när de orsakar spridning av ämnena i naturen, säger Annika Jacobson, chef Greenpeace Sverige. Fluorkarboner, PFAS, används för att stöta bort vatten och smuts i fritidskläder och skor. Men de sprids till miljön, där de inte förstörs. Man vet att djur kan få leverskador och störd fortplantning, och det finns misstankar om hälsorisker för människor. Greenpeace tog stickprov på 40 fritidsprodukter från olika tillverkare, kläder, tält skor och sovsäckar bland annat. Testerna skedde i flera länder. Nio av tio testade varor innehöll kemikalien, ibland i höga halter.
2016-01-27 Slam	Enköpings-Posten Ny ansökan om slamlager	Om Käppalaförbundets ansökan om slamlager. Se 18 januari
2016-01-27 Rening	Ny teknik Hon renar vatten med grafen	Baoxia Mi som är doktorand vid University of California, Berkeley har fått patent på en ny vattenreningsmetod, skriver universitetet. Det som används är ett filter av grafenoxid som normalt är vattenlösligt. Men Baoxia Mi binder en kemikalie till grafenoxiden som limmar ihop de tunna folieskikten som bygger upp filtret vilket gör det vattentåligt. Enligt universitetet har det nya filtret en bättre förmåga än dagens metoder när det gäller att avlägsna läkemedelsrester, smittämnen och hormonstörande ämnen. Dessutom är det mer energisnålt. Metoden kan användas för att rena såväl rent vatten som avloppsvatten. Baoxia Mi säger att hennes filter även bör kunna användas för avsaltning.
2016-01-29 Läkemedel	Östgöta Correspondenten Debatt: Läkemedel – en miljöutmaning	Debatt av Svenskt Vatten. Läkemedel är ett tilltagande och svårlöst miljöproblem. Samtidigt så fyller rätt använda läkemedel en viktig funktion i vårt samhälle, så frågan måste hanteras utifrån det perspektivet. För de aktörer som har till uppgift att förvalta och förbättra Sveriges vattenmiljöer, avloppsreningsverken, är detta ett växande problem som vi tillsammans med många andra aktörer behöver ta tag i. För att kunna lösa det arbetas med två parallella spår. Det ena spåret handlar om att förebygga att läkemedel kommer ut i vattnet i onödan. Det gör man bland annat genom klok läkemedelsanvändning, utveckling av gröna läkemedel, förskrivning och subventionssystem

		som styr mot mindre miljöfarliga läkemedel och att vi i hushållen lämnar in kasserade/gamla läkemedel till apoteken och inte spolar ned dem. När det gäller läkemedel så är ett av vattentjänstbranschens grundläggande krav att receptfria läkemedel inte ska få vara miljöfarliga och svårnedbrytbara i miljön. Det andra spåret handlar om att utveckla tekniken vid avloppsreningsverken vid känsliga vattendrag så att man där klarar av att rena vattnet från så mycket av de svårnedbrytbara läkemedelsresterna som möjligt. Särskilt större städer i vårt inland med känsliga vattendrag nedströms kan behöva utveckla tekniken i sina avloppsreningsverk då detta fungerar som ett viktigt komplement till uppströmsarbetet
2016-02-01 Slam	Svenska Dagbladet Debatt: Tolkning av miljöbalken motverkar återvinning	Avfall är oerhört strängt reglerat inom EU. Vi i Sverige har gått lite längre och lagt på ytterligare försiktighetsmått. I kombination med tolkningen av miljöbalken leder det till att användbart byggmaterial inte nyttjas, skriver Pia Pehrson, Ludvig Gustafson och Pelle Stubelius, Foyen Advokatfirma. Den juridiskt intressanta frågan är om våra myndigheters tolkning av miljöbalken försvårar resursåteranvändning. I Skåne har ett antal kommuner med hjälp av miljöbalkens regler förbjudit lantbrukare att sprida slam på sina åkrar under åberopande av försiktighetsprincipen. Kommunerna har varit oroliga för bland annat tungmetallhalterna. Detta trots att slammet varit oerhört noggrant kontrollerat och reningsverken som slammet kommer ifrån är Revaq-certifierade. Slammet ökar produktiviteten i jordbruket och tillför nyttiga ämnen på ett miljömässigt lämpligt sätt. Slamanvändning i jordbruket kan, när den utförs på rätt sätt, bidra till att uppfylla flera miljömål. Fosfor som cirkulerar i ett kretslopp bidrar till att minska beroendet av fosfatmineraler som är en ändlig resurs. Det finns i dagsläget inga fungerande alternativ till slamspridning som ett sätt för vattenreningsverk att göra sig av med slam. Det finns inte plats nog för deponering eller tillgängliga förbränningsanläggningar. Dessutom skulle deponering och förbränning leda till orimliga kostnader men även negativ miljöpåverkan.
2016-02-03 Kemikalier	Ny teknik Mer mikroplast i sjöar	Mikroplast i insjöar är ett hot som behöver kartläggas. Det anser svenska forskare. I vår startar mätningar i Vättern, Vänern och Mälaren. Vattenproverna ska tas med den provtagare som

	än i havet	Anna Kärrman och hennes kolleger utvecklat i EU-projektet Clean Sea. - Konventionell utrustning, som till exempel trål, har inte klarat att fånga in partiklar som är mindre än 300 mikrometer. Vår provtagare filtrerar ut tre plastfraktioner där de minsta är 50 mikrometer. Samma provtagare användes i augusti när Örebroforskarna gjorde en pilotstudie av mikroplast i Vättern. - Proverna visar på ett högre antal partiklar än vad vi har hittat med motsvarande mätteknik i Östersjön. Där var genomsnittet en partikel per kubikmeter ytvatten, konstaterar Anna Kärrman.
2016-02-04 Kemikalier	Göteborgs-Posten, Hallands-Posten, mfl TT-nyhet EU lovar besked om hormonstörande	Före sommaren lovar EU-kommissionen att ge besked om kriterierna för hormonstörande ämnen - drygt 2,5 år för sent. Kriterier för att fastställa hormonstörande ämnen i exempelvis skor och kläder skulle ha tagits fram senast i december 2013. När inget hände tröttnade till sist Sveriges dåvarande regering och tog saken till domstol, som dömde till Sveriges fördel för en dryg månad sedan.
2016-02-06 Slam	Skånska Dagbladet Skärpning av arbetet mot slamspridning	Kommunen har mot bakgrund av oron för önskad tillförsel av bland annat tungmetaller, läkemedelsrester, kemikalier och hormoner länge försökt stoppa slamspridningen. 2010 fattade miljönämnden ett förbudsbeslut men efter överklaganden fastslog mark- och miljööverdomstolen 2014 att kommunen saknade formell grund för beslutet. Lars V Andersson har nu motionerat i frågan och bland annat betonat att brister i lagstiftningen inte får hindra insatser som skyddar miljö och kommuninvånare. Men i och med att kommunen numera är medlem i kommunalförbundet VA Syd finns inte längre direkt beslutanderätt över reningsverken inom kommunen. Lars V Anderssons yrkande är därför att kommunfullmäktige ska ge Lunds representanter i VA Syd i uppdrag att kräva att slam från kommunalförbundets anläggningar inte sprids på åkermark i Lunds kommun. Miljönämnden har gett sitt stöd till motionen, bland annat med hänvisning till formuleringarna i kommunens miljöprogram LundaEko II. VA Syd har däremot framfört kritik och bland annat framhållit att slam som uppfyller lag- och certifieringskraven ska återföras till åkermark i enlighet med de ambitioner som Naturvårdsverket

		redovisat. VA Syd hänvisar vidare till forskning som påvisar att slammet inte utgör någon allvarlig föroreningskälla. Kommunkontoret föreslog vid sin beredning inför kommunstyrelsen att motionen skulle anses besvarad med hänvisning till formuleringarna i LundaEko II, och pekade på att de innebär att kommunen inom ramen för medlemskapet i VA Syd redan arbetar för att de förverkligas. Men i kommunstyrelsen enades de rödgröna partierna med C om att ställa sig bakom kravet i motionen.
2016-02-10 Läkemedel	Sydöstran, Blekinge läns tidning, Ny Teknik, SVT nyheter Skåne Nu ska Hanöbukten rensas på läkemedel	Fyra projekt, bland annat Hanöbukten, får dela på tolv miljoner kronor från Havs- och vattenmyndigheten för att rena avloppsvattnet från läkemedelsrester. - Dagens reningsverk klarar inte av att reducera läkemedelsrester. Flera andra miljöfarliga ämnen som flamskyddsmedel, mjukgörare i hygienartiklar och vissa metaller kan också spridas till våra vattenmiljöer via avloppsvattnet, säger Margareta Lundin Unger, utredare på enheten för miljöprövning och miljötillsyn på HaV. De projekt som nu får fortsatt finansiering kompletterar varandra. Vi bedömer att de tillsammans ökar kunskapen om vilka tekniker som är bäst lämpade för svenska förhållanden. En kunskap som kan ligga till grund för framtida beslut om storskalig rening,
2016-02-11 Kemikalier	Göteborgs-Posten Debatt: Bekämpa de dolda gifterna i vår vardag	Många av våra vardagsprodukter som pizzakartonger och tandtråd innehåller giftiga ämnen som lätt skulle kunna bytas ut. Det är ett snabbt växande miljöproblem som vi nu måste ta tag i på flera fronter, skriver Anna Linusson och Anders Finnson, Svenskt vatten. Det positiva är att dessa miljögifter redan i dag kan bytas ut. Det finns andra lika bra produkter. Men hittills har många i detaljhandeln reagerat alltför långsamt. Ämnet är så kallade högfluorerade farliga ämnen, förkortat PFAS. Svenskt Vattens förhoppning är att handeln tar uppgifterna på allvar och snabbt inleder utfasningen av PFAS. Förebilder finns, H&M är redan klara och Adidas ska ha gjort det i 99 procent av sina produkter före 2018. Vår strävan är att alla butiker ska vara fluorfria senast 2018.
2016-02-13 Läkemedel	Södra Dalarnes tidning, Nya Ludvika tidning, Uppsala Nya tidning, Sundsvalls tidning mfl TT-nyhet Läkemedelsrester	Samma innehåll som 10 februari om HaVs pengar till projekt för att rena vatten från läkemedelsrester.

	hamnar i vattnet	
2016-02-16 Kemikalier	Svenskt Vatten Notis: Fluorfri butik 2018!	TV4-Nyhetsmorgon handlade idag om att fasa ut PFAS från alla konsumentprodukter - med Svenskt Vatten. Inslaget i Nyhetsmorgon är en uppföljare av Svenskt Vattens rapport om PFAS från december. Svenskt Vattens budskap är att alla butiker ska vara Fluorfria senast 2018. Svenskt Vattens två budskap för att vi ska kunna ha friskt dricksvatten och rena sjöar och hav: • Detaljhandeln ska ge en sådan konsumentservice att det helt enkelt inte finns några PFAS kvar att välja på. Konsumenten ska kunna välja på flera produkter utan PFAS och inte mellan en produkt med och en utan PFAS. • Regeringen behöver nu arbeta för gruppförbud av PFAS inom EU.
2016-02-11 Slam	Göteborgs-Posten Debattreplik: Slam från reningsverk hotar folkhälsan	Högfluorerade farliga ämnen, PFAS, är oerhört svåra att bryta ner och samlas till stora delar upp i våra reningsverk. De är ytterligare ett skäl till att sluta sprida ut avloppsslam på våra åkrar, skriver Ren Åker Ren Mat. Dagligen stoppar vi i oss gifter som går under samlingsnamnet PFAS, högfluorerade farliga ämnen, som är oerhört svåra att bryta ner och därför till stora delar samlas upp i våra reningsverk. Många av dessa ämnen hamnar i den matjord som gödslas med slam, varifrån de når vår mat och därigenom våra kroppar, där de påverkar hormonsystemet, förmågan att få barn och kan orsaka cancer. Anna Linusson och Anders Finnson varnar på GP Debatt för dessa ämnen. De uppmanar handeln att fasa ut de giftiga produkterna till 2018 och konsumenterna att välja miljömärkta produkter. Men det räcker inte, för det tar lång tid att bli av med alla giftiga produkter, även om de försvinner från butikerna. Mycket kommer att finnas kvar länge i hemmen, på loppmarknader, soptippar och skrotanläggningar och ständigt kommer nya oprövade ämnen in på marknaden, där vår tandlösa kemikalielagstiftning låter dem härja fritt innan deras farlighet är bevisad! Via avloppsledningarna når de giftiga ämnena reningsverken, där stora delar stannar i slammet.
2016-02-20 Rening	Östgöta Correspondenten Mjölkkulla byggs om för 23 miljoner	Kommunens VA-chef Leif Andersson förklarar innebörden med investeringen med att man bygger om bassängen för biologisk rening till en mer modern och effektiv metod. Efter den första sedimenteringen pumpas idag avloppsvattnet över i en bassäng där vattnet med hjälp av blåsmaskiner luftas och cirkulerar

		för att få en biologisk nedbrytning, varefter ytterligare sedimentering sker i nästa steg. Det är detta mellansteg som byggs om. – Det nya är att vi kommer att använda ett bärarmaterial i bassängen. Det är små perforerade plastbitar som ser ut ungefär som makaroner, berättar Leif Andersson. I och med denna ombyggnad ökar kapaciteten för att ta emot avlopp. Man bygger dessutom för en 40-procentig överkapacitet vilket bäddar för den kraftiga befolkningsökning som kommunledningen tror på: Ett Mjölby med 30 000 invånare.
2016-02-24 Gryaab	Göteborgs-Posten Slutreplik: Det är gifterna i popcornpåsen som måste bort	Svenskt Vatten tillsammans med Gryaabs ordförande Peter Rundström skriver en slutreplik kring debatten om PFAS i Göteborgs-Posten. För att vi ska klara ett långsiktigt hållbart samhälle behöver restprodukterna från de svenska avloppsreningsverken kunna användas på ett ännu bättre sätt än i dag och i större grad än i dag. Det innebär att reningsverken både behöver kunna leverera ett renat och bra vatten tillbaka till sjöar och hav och även leverera tillbaka mull- och näringsämnen, på ett säkert sätt, till åkermarken. Arbetet med att få ett allt bättre kretslopp pågår för fullt och redan i dag gör många av landets avloppsreningsverk detta. På Gryaab ser vi exempelvis en glädjande utveckling där allt fler lantbrukare efterfrågar vårt kvalitetssäkrade gödselmedel. Det som kommer till ett avloppsreningsverk blir spår och ett fingeravtryck av de ämnen vi har i våra hushåll – reningsverken i sig är ju ytterst miljönyttiga verksamheter. Det är också därför som vi vill fasa ut PFAS från alla konsumentprodukter i dag. Forskning från Naturvårdsverket slår fast att dagens kretslopp från avloppsreningsverk till åkermark är säkert. Naturvårdsverket publicerade i november 2015 en stor studie som de sammanfattade med följande ord: ”Riskkaraktiseringen för jordekosystem och människor exponerade via intag av grödor visar att halter i jord efter lång tids gödsling med slam inte utgör en risk för jordekosystemet eller människor. Dessa resultat överensstämmer väl med tidigare resultat.”
2016-02-24 Kemikalier	Smålands-tidningen, Tranås tidning, Smålands dagblad, Vetlandaposten Insändare: Idag finns det mer plast än fisk i	Centerkvinnorna kräver att regeringen skyndsamt förbjuder mikroplaster och presenterar åtgärder för hur farliga kemikalier och mikroplaster kan fasas ut. Centerkvinnorna vill: 1. Införa krav inom EU för att alla företag ska fasa ut mikroplaster (polyeten) ur hygienartiklar till år 2020. 2. Verka för att fler reningsverk får tillgång till

	våra vattendrag	teknik som renar vatten från läkemedelsrester och mikroplaster. 3. Införa skatt på plastpåsar av fossilt material, samt höjd skatt på farliga kemikalier. 4. Införa ett utökat producentansvar för miljöfarliga textilier. 5. Införa ett FASS för kemikalier och förbättra konsumentupplysning om vad kosmetika, hårfärger, hygienprodukter och rengöringsmedel innehåller. 6. Öka undervisning om hållbar konsumtion, såsom miljöhänsyn, etisk märkning, kemikaliekunskap och återvinning inom skolan.
2016-02-25 Gryaab	Svenskt Vatten Notis: Det är gifterna i popcornpåsen som måste bort	Svenskt Vatten puffar för slutrepliken i Göteborgs-Posten på sin webbplats.
2016-02-26 Kemikalier	Dagens ETC Debatt: Varför tar inte friluftsbanschen sitt ansvar?	Greenpeace har nu en kampanj för att få bort skadliga kemikalier ur just friluftsprодукter kemikalier som kan skada våra hormon- och immunsystem, hämma reproduktion och där vissa har kopplats till cancer. Svenska Haglöfs är ett av de märken vi uppmanar att fasa ut skadliga kemikalier. Vi tycker att det är viktigt att just friluftsbanschen tar sitt ansvar för en hållbar framtid. Företagen säljer produkter till människor som gillar friluftsliv, som bryr sig om naturen och framtida generationer, men dess tillverkning är en tickande miljöbomb.
2016-02-29 Slam	Jordbruksaktuellt Många vill återvinna fosfor	Återvinning av fosfor är hett och flera olika nya metoder är på gång. Avloppsslam är i fokus, men även annat material går att upparbeta med de nya sätten. Många kommuner skickar fosforrikt slam till deponi på grund av de allt strängare miljökraven. Intresset för de nya metoderna är därför stort. En nybyggd maskin i Lidköping ska tillverka biokol med fosfor, olja och gas genom torrdestillation av avloppsslam. En annan metod är att kemiskt extrahera fosfor ur slamaska. Borås Högskola vill gå ett steg längre och istället "designa" olika typer av aska, bland annat en renare form av fosforaska.

Gryaab AB
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Omvärldsbevakning 160301-160331

Datum	Medium och titel	Innehåll
2016-03-01 Kemikalier	Aftonbladet Ledarkrönika: Stoppa de giftiga pizzakartongerna	Varje dag utsätts vi för de farliga kemikalierna. De högfluorerade ämnena som brukar kallas PFAS finns i allt från pizzakartonger till popcornpåsar. De finns i bakplåtspapper, muffinsformar, stekpannor, solkrämer och tandtråd. PFAS bryts inte ner i naturen, i stället lagras ämnena i människor och miljö. De högfluorerade ämnena påverkar sedan kroppens hormonsystem, de kan orsaka cancer och försämra förmågan att få barn. De påverkar sköldkörteln, levern, fettomsättningen och immunförsvaret. De borde självklart inte finnas i vår miljö över huvud taget. Varje dag får människor i sig de här miljögifterna utan att de har en aning om det, konstaterade branschorganisationen Svenskt Vatten nyligen i en studie. Tillsammans med miljöorganisationerna Greenpeace och Naturskyddsföreningen kräver Svenskt Vatten nu ett förbud mot högfluorerade ämnen i konsumentprodukter. – Vi kan inte rena bort de här ämnena i våra reningsverk, säger Svenskt Vattens miljöchef Anders Finnson till Ekot. EU-kommissionen rekommenderar i sin senaste forskningssammanfattning en utfasning av PFAS, men Europas kvarnar mal långsamt. I väntan för förbud måste handeln sluta sälja varor som innehåller PFAS. Vi klarar oss bra utan de farliga ämnena. H&M, Adidas och Zara är företag som redan fasar ut dem. Vi som är kunder kan kräva att fler företag följer efter. Åsa Romson får driva förbud i hela EU. Det finns tusentals olika ämnen, men EU borde kunna förbjuda hela PFAS-gruppen. Om du redan i dag vill undvika de farliga ämnena kan du alltid välja att köpa miljömärkt. Gör det.
2016-03-01 Ryaverket	Kungälv-Posten Insändare: Gör rätt från början	I Diseröd planeras för nya bostäder. Då ligger återvinningsstationen i vägen. Då tar man helt enkelt bort den. En återvinningsstation som vi tidigare kämpat för att få på plats. Som ersättning för återvinningsstationen skall man placera en container ett par gånger om året i Diseröds centrum.

		Diserödsborna tvivlar på att det kan vara sant. Nej, gör i stället rätt från början. Börja med att greja avloppet. Det befintliga avloppsreningsverket har inte kapacitet för den planerade bebyggelsen. Därför ska avloppet pumpas till Kungälv centrum för vidare transport till Ryaverket i Göteborg. Gör rätt! Börja med att ordna tryckledning för avloppet och riv sedan avloppsreningsverket. Flytta sedan återvinningsstationen till reningsverkets plats. Därefter kan byggnationen komma igång.
2016-03-01 Kemikalier	Sveriges radio Krav från vattenbranschen – fasa ut flourkemikalier från fler varor	Om Svenskt Vattens kamp om att PFAS bör fasas ut
2016-03-01 Kemikalier	Sveriges radio P1 Vanliga konsumentprodukter inne håller miljögifter	Samma innehåll som ovan
2016-03-01 Kemikalier	TT-nyhet (syntes i de flesta medier) Krav på färre miljögifter	Samma innehåll som ovan
2016-03-02 Läkemedel	Forskning.se Umeå universitet, Cirkulation Ny rening av läkemedelsrester i avloppsvatten ska utredas	Avloppsvattnet i Knivsta reningsverk har under ett halvår renats från läkemedelsrester genom ozonbehandling. Nu ska projektet utvärderas. Enligt preliminära resultat minskar läkemedelshalterna med minst 80 procent. Nu satsar Havs- och vattenmyndigheten, HaV, fyra miljoner kronor för att utvärdera reningen. Forskargruppen i Umeå samarbetar med forskare vid Göteborgs universitet, KTH och SLU. I projektet kommer de även att göra en utvärdering av de positiva och eventuellt negativa effekter tekniken kan ha på vattenlevande organismer såsom kräftdjur och fisk, exempelvis spigg och regnbåge. Detta gör forskarna genom att detaljstudera bakterier och insekter i Knivstaån, efter att ån har fått ta emot ozonbehandlat avloppsvatten i ett halvår. Det har också utförts två laborationsstudier på hur det renade vattnet påverkat olika fiskarter.

2016-03-03 Slam	SVT nyheter Södertälje Arla vägrar godkänna hyllat miljöprojekt	Mjölkbonden Jan-Christer Carlsson sprider hushållsavföring på åkrarna i ett kontroversiellt miljöprojekt i Hölö. Men mejeriföretaget Arla vägrar godkänna metoden. Att sprida mänsklig avföring på åkermark där det senare kan komma att odlas djurfoder eller livsmedel är ytterst kontroversiellt. Det handlar framför allt om läkemedelsrester som kan finnas kvar i avföringen. De senaste tre åren har de bedrivits forskning på Nackunga gård, bland annat när det gäller just läkemedelsrester. Enligt de tester som gjorts är nedbrytningen av läkemedel mer effektivt här än i andra reningsverk och enligt Institutet för jordbruk och miljöteknik så tas endast en mycket liten del av läkemedlet upp av grödorna. Men några säkra forskningsresultat går inte att få och det är det som får Arla att rygga tillbaka. Jan-Christer Carlsson håller med om att det är viktigt att vara försiktig, men enar att Arla ändå borde ha varit med i projektet. – Det gäller ju att vara med för forskningen, det var aldrig tal om att det skulle bli djurfoder i den första testomgången utan att vi skulle ha en karenstid på tre år ,säger han. Samtidigt finns det forskare som försvarar satsningen på Nackunga och menar att gödslet som tas fram är säkrare än mycket annat. – Arla kanske är rädda för den allmänna opinionen och att man ska säga nej till deras mjölk, säger Annika Nordin, professor vid Sveriges lantbruksuniversitet och en av de som forskat vid anläggningen i Hölö.
2016-03-04 Gryaab	Vårt Göteborg Bygganvisningar på engelska ska hjälpa nyanlända ingenjörer	Artikel om att gemensam byggprocess, det system alla förvaltningar och bolag arbetar efter, nu översätts till engelska för att stötta de organisationer som tar in ingenjörer som inte har svenska som modersmål. Gryaab nämns i artikeln eftersom vi är en av dem som kan dra nytta av översättningarna eftersom vi deltar i projektet snabbspår VA-ingenjör.
2016-03-07 Kadmium	Sveriges radio Kaliber, Borås tidning	Borås Energi har spridit tusentals ton av sin aska från biobränsle på åkrar istället för tillbaka till skogen. Eftersom askan innehåller farliga tungmetaller kan det innebära att marken inte når upp till kraven för att odla ekologisk mat på. Det avslöjar Kaliber i dag. Borås Energi och miljö producerar el och värme vid Ryaverket från rester vid skogsavverkning, bland annat grenar. Tio ton aska om dagen blir kvar efter eldningen. Bolagets vd Gunnar Peters säger att de återför askan till skogen för att återställa näringsämnen. – Sen tar vi askan och återför till skogen. Och vitaliserar skogen så att det kan växa nytt där. Det är kretslopp det,

		säger Gunnar Peters. Men Kaliber kan avslöja att askan även spritts på åkermark. Borås Energi säger sedan att omkring en årsproduktion av aska, 6 500 ton, spridits på åkermark. När Kaliber berättar om kadmiumforskarnas oro över de långsiktiga effekterna och KRAV:s analys reagerar VD:n Gunnar Peters. – Jag tycker det är jättebra att du forskat i det här och gått till grunden i det. Då får vi ta upp den här tråden. Är det riktigt så som du påstår då får vi sätta förbud att lämna det till åkermark i framtiden då, avslutar VD:n Gunnar Peters.
2016-03-08 Gryaab	Göteborgs-Posten Kvinnorna rycker fram i Göteborg	Artikel som handlar om att det blir fler kvinnor i styrelser och ledningsgrupper i de kommunala bolagen. Gryaab nämns i listan av bolag.
2016-03-08 Biogas	Skaraborgsbygden Regionen samverkar för mer biogas	Västra Götalandsregionen vill tillsammans med Region Skåne öka produktionen och användningen av biogas. På regionstyrelsens sammanträde på tisdagen godkändes en gemensam avsiktsförklaring för arbetet fram till 2019. Regionerna ska nu i ytterligare fyra år jobba för att öka produktionen och användningen av biogas. – Samarbetet med Region Skåne om biogasen är angeläget för att visa upp våra långsiktiga avsikter i de två regionerna som har störst potential, säger Kristina Jonäng (C), ordförande i miljönämnden i Västra Götaland. Västra Götaland och Skåne är de två län som är mest framstående när det gäller biogas i Sverige och som har störst produktionspotential från restprodukter – avloppsslam, hushålls- och industriavfall, gödsel och åkergrödor.
2016-03-11 Gryaab	Twitter	Två tweets om att Gryaab söker en vikarierande miljöingenjör.
2016-03-13 Rening	Nynäshamns-Posten Superfilter ska skona Himmerfjärden	Himmerfjärdens reningsverk Syvab väntar på myndigheternas klartecken för en utbyggnad och ny teknik som halverar kväve- och fosforutsläppen och tar bort mikroplasterna från avloppsvattnet. En viktig del i denna miljardsatsning är ett extremt finmaskigt membran, en så kallad membranbioreaktor, med en förmåga att filtrera bort partiklar som är större än 0,02-0,04 mikrometer (beroende på leverantör). Membranet är tänkt installeras som ett sista reningssteg för avloppsvattnet som behandlas i reningsverket. – I avloppsvatten finns suspenderat material, slam och bakterier, i vilket det finns fosfor och organiskt material bundet. Tar man inte bort det materialet klarar man inte

		reningskraven. Därför behöver alla reningsverk ett reningsfilter, förklarar processchef Sara Söhr.
2016-03-16 Slam	Dagens ETC Insändare: Varning för avloppsslam	Lena Jarlöv aktiv i nätverket Ren åker ren mat skriver en insändare om slam. Fällan är att reningsverkens slam består av allehanda kemikalier, läkemedelsrester, p-piller. En del läcker ut i hav och sjöar medan stora delar stannar kvar i slammet. Ju effektivare reningsverk, desto bättre för sjöar och hav men desto sämre för åkerjorden, om den ska behöva ta emot slammet. Med nuvarande teknik, att lägga ut slammet på jord- eller skogsbruksmark eller använda det som anläggningsjord, hamnar alla de skadliga ämnena på åkern eller i naturen. Även när biogas utvinns återstår en rötrest att göra sig av med. Många bönder avböjer eller är skeptiska till detta. Det vore verkligen välkommet om Grön Ungdom ville ta sig an denna fråga. Det behövs samlade krafter. Svenskt Vatten är en mäktig intressent med stora resurser som liksom flera kommuner har ett mycket tydligt mål – att på enklaste sätt bli av med de enorma slamlager som finns samlade runt om i Sverige.
2016-03-16 Slam	Eskilstuna-kuriren Reningsverket investerar 54 miljoner i ny anläggning	Den gamla anläggningen för att separera vatten från slam vid Ekeby reningsverk ska rivas och ersättas med en ny. Arbetet beräknas vara klart nästa sommar. Den nya anläggningen kommer att vara 25 meter hög, 20 meter lång och 12 meter bred. I bottenplanet byggs en transporthall där lastbilar kan köra in för en smidig hantering av slammet. Till skillnad från dagens öppna och bullriga arbetsplats kommer processen i den nya anläggningen att ske i en sluten och betydligt tystare miljö. Det finns även andra fördelar att räkna hem med den nya investeringen. Hit hör minskade underhållskostnader samt en minskad miljöpåverkan genom att antalet slamtransporter blir färre.
2016-03-17 Tillskottsvatten	Blekinge läns tidning Avloppsvatten ska ledas rätt	Olofströms kommun har inlett ett omfattande arbete för att få ordning på överbelastning på sitt avloppsreningsverk. Det handlar om att få bort det vatten som inte hör hemma där. - Vi talar om dagvatten som kommer i form av regn, rinner från tak, snösmältning och grundvatten som tränger in i gamla otäta rör, säger Lars-Inge Harrysson, verksamhetschef för Skåne-Blekinge Vattentjänst. Det stora målet är att få bort allt onödigt vatten. Då rör det sig om cirka en miljon kubikmeter vatten. Men det målet är inte realistiskt, inte ens på 100 år. - Om vi uppnår 60-70 procent är det fantastiskt. Varje kubikmeter som vi kan slippa hantera i avloppsreningsverken spar pengar, energi och ger

		mindre belastning på miljö, säger Lars-Inge Harrysson. Det stora mysteriet han ska lösa är var kommer det onödiga vattnet ifrån. Det är ett detektivarbete som görs med tv-kameror, flödesmätningar i ledningarna och genom att färga vattnet i avloppsrören för att se var det kommer ifrån och var det är på väg. - Vi skickar ut ungefär en miljon kubikmeter renad dricksvatten men får tillbaka två miljoner kubikmeter. Alltså är det fel i systemet och vi ska hitta så många av dessa fel som möjligt.
2016-03-23 Kemikalier	Hallands nyheter Insändare: Vårt vatten är hotat	Insändare från en Centerpartist i Falkenberg. Titt som tätt kommer det larmrapporter om ämnen som kommer ut i våra sjöar och vattendrag och skadar fisk och i förlängningen även oss. Inte minst hygienprodukter och vissa mediciner påverkar negativt. På många håll forskas och testas det med nya reningsmetoder i reningsverken. Men all rening ger biprodukter, egentligen flyttar man bara gifterna till ett annat ställe. Ju mindre farliga ämnen som kommer ut i avloppen desto mindre blir det för reningsverken att ta hand om och därmed mindre biprodukter. Måste vi använda så mycket hygienprodukter och kemikalier? Drar man ned på mängden som används lättar det på kemikalietrycket på både naturen och den egna kroppen. Vi bör åtminstone se till att det vi använder inte innehåller mikroplaster, silver eller triclosan. Mediciner är nödvändigt men det är viktigt att det inte används mediciner i onödan. Överblivna mediciner får aldrig spolas ner i avloppet. De skall lämnas in på apotek och förstöras på ett miljöriktigt sätt.
2016-03-23 Kemikalier	Landets Fria Biltrafiken största källan till mikroplaster	Bildäck står för den största mängden utsläpp av mikroplaster i miljön. Granulat från konstgräsmattor och syntetkläder är andra stora källor. Det visar en ny undersökning från Svenska miljöinstitutet, IVL . I rapporten konstaterar IVL att även hushållen står för en stor del av utsläppen. Läckagen kommer bland annat från fleecematerial och andra syntetkläder som tvättas. Troligen förekommer fler stora utsläppskällor än vad som finns med i rapporten, menar Kerstin Magnusson.
2016-03-29 Gryaab	GR Pressmeddelande: Nytt projekt matchar nyanlända mot kommunernas behov av VA-ingenjörer	Det är stor brist på VA-ingenjörer i Göteborgsregionen. Samtidigt kan det ta flera år för en nyanländ ingenjör att få ett jobb. Genom praktik och handledning kan de snabbare komma ut i arbetslivet. De första nio praktikanterna i pilotprojektet Regionalt snabbspår för VA-ingenjörer startar sin praktik under mars och april. Det är Gryaab och kommunerna Ale, Göteborg, Kungsbacka, Kungälv, Lerum och Mölndal som

		medverkar i piloten. Gryaab erbjuder tre praktikplatser och kommunerna en vardera. Praktiken pågår under tre till sex månader. – Det här är människor som redan har en ingenjörsutbildning från sina hemländer. Några är nyutbildade, andra har runt 20 års erfarenhet. Genom praktiken lär de sig svenska snabbare och får nya kontakter, säger Lisa Ström, projektledare på Göteborgsregionens kommunalförbund (GR).
2016-03-30 Gryaab	Lerums tidning Tunneln billigare än beräknat	Lerums tidning om att politikerna tar nu formellt beslutet att sätta punkt för projektet Gryaab-tunneln. Efter den långdragna tvisten kom kommunen i slutänden något billigare undan än de budgeterade 230 miljoner kronorna.
2016-03-30 Gryaab	Twitter	Tweet från Lerums tidning om ovanstående
2016-03-31 Kemikalier	Östgöta Correspondenten och de flesta andra medier (TT-nyhet)	I ett försök att minska förekomsten av farliga ämnen i människors hemmiljö kan farliga kemikalier i konsumentvaror komma att beskattas. Det föreslår regeringen, som räknar med att beskattningen ska dra in runt två miljarder, rapporterar TV4Nyheter. Förslaget innebär att varor, som leksaker, elektronik och kläder, som innehåller miljöfarliga ämnen blir dyrare. En ickemiljövänlig telefon skulle bli 25 kronor dyrare och för ett kylskåp blir summan 300 kronor.

**Minnesanteckningar Presidie
Nr 2/2016**Närvarande:

Ordinarie ledamöter:

Catrin Björkman

1:a vice ordf

Claes Johansson

2:a vice ordf.

Anders Åström

VD, Gryaab AB

1 Gryaabs ekonomi, lån, etc

Presidiet gick igenom lånesituationen och hade inga synpunkter på utskickad sammanställning.

Vd gick igenom månadsrapport mars och förklarade orsaker till avvikelse från budget 2016 samt ny prognos för helåret (P2).

Innehållet i UR1 gicks igenom.

3 Kvalitet, säkerhet & miljö

Förslag till ny arbetsmiljöpolicy gicks igenom. Beslutades att framlägga till styrelsen för fastställande.

4 Projekt/utredningar

VD redovisade status i projekten EN2013, Lokaler 2012 samt Flyktschakt Röda Sten. Presidiet beslöt att framlägga till styrelsen för information.

Investeringsäskande för projekt AS-luckor. Kostnaden är bedömd till ca 7,8 mkr. Vd presenterade projektupplägg och presidiet beslutade att framlägga till styrelsen för beslut.

5 Övriga frågorDriftsläge

Vd redogjorde för driftsläget. Reningsresultat ligger väl inom. Produktion av REVAQ slam och biogas ligger också mycket väl till i förhållande till mål.

Personalfrågor

Vd redogjorde för läget i årets löneförhandling

Uppströmsrapport

Vd redogjorde för innehållet och presidiet diskuterade bland annat den dom som kommit i ärendet med VCC

Uppföljning läkemedelsrening

Presidiet beslöt att skjuta diskussionen om Joakim Larsson rapport till ett styrelsemöte längre fram under 2016

Medarbetarenkät 2015

VD redogjorde för resultatet och de analyser som gjorts. Presidiet diskuterade resultatet och beslöt att framlägga till styrelsen för information

Uppföljning Internationella organisationer

Vd redogjorde för den uppföljning som Göteborgs kommunfullmäktige beslutat om. Uppföljningen ska styrelsebehandlas och framläggs till styrelsen på kommande möte.

Deponier

Vd redogjorde för pågående aktiviteter med anslutna deponier. Presidiet diskuterade rapporten. Informationen presenteras för styrelsen vid kommande möte

6 Föredragningslista styrelsemöte 2016-04-22

Presidiet gick igenom och fastställde föredragningslistan

7 Mötet avslutades